

Rīgā

Atzinums Nr. 2
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parka
ierīkošanai Ventspils novada Tārgales pagastā

Derīgs līdz 2016.gada 28.februārim.

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA "E.S. Green", reģ. Nr.40103219370, juridiskā adrese: Ogļu iela 26-2, Rīga, LV-1048 (adrese korespondencei – Balasta dambis 58k-2-4, Rīga, LV-1048) (turpmāk arī Ierosinātājs).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA "Vides eksperti", reģistrācijas Nr.40003820612, adrese: Ganību dambis 24D-317A, Rīga, LV-1005, tālrunis 27507017 (turpmāk – Izstrādātājs).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs):

- 2011.gada 8.decembrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums vēja elektrostaciju (turpmāk arī VES) parka ierīkošanai Ventspils novada Tārgales pagastā (turpmāk –Ziņojums);
- 2012.gada 19.jūnijā iesniegta ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma vēja elektrostaciju parka ierīkošanai Ventspils novada Tārgales pagastā aktuālā (precizētā) versija.
- 2012.gada 22.jūnijā papildus iesniegti ornitoloģiskās izpētes foto un video materiāli.
- 2012.gada 30.oktobrī iesniegta Ziņojuma pārstrādāta aktuālā versija.
- 2012.gada 26.novembrī iesniegti papildinājumi Ziņojuma pārstrādātajai aktuālajai versijai.

Jāatzīmē, ka ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā ir mainīts gan VES skaits, gan atsevišķu VES izvietojums, gan to parametri (salīdzinot Ziņojuma 2011.gada decembra versiju ar 2012.gada jūnija versiju, turpmākās versijas identiskas).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu par 2012.gada 30.oktobrī iesniegto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pārstrādāto aktuālo versiju un 2012.gada 26.novembrī iesniegtajiem papildinājumiem.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Vēja elektrostaciju parka ierīkošana Ventspils novada Tārgales pagastā (turpmāk arī – paredzētā darbība). SIA "E.S. Green" paredz kopumā uzstādīt 23 vai 25 vēja elektrostacijas 7 zemes īpašumos.

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vietas:

- 2.1. Ventspils novada Tārgales pagasta nekustamajos īpašumos "Aivas" (kadastra Nr.98660140048), "Rutki" (kadastra Nr.98660140007, 98660170060), "Roževici-2" (kadastra Nr.98660140001), "Ārces" (kadastra Nr.98660140033), "Veckunči" (kadastra Nr.98660140016), "Klāņu meži" (kadastra Nr.98660110085) un "Tīsiņi" (kadastra Nr.98660150005).
- 2.2. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam (25.lpp.) SIA "E.S. Green" ir nokārtojusi ar zemju īpašniekiem nepieciešamās formalitātes zemju izmantošanai VES būvniecībai un VES aizsargjoslām (īpašumi ir nopirkti vai iznomāti), nekustamie īpašumi "Aivas" un "Rutki" pieder SIA "E.S. Green", bet AS "Latvijas Valsts meži" 2011.gada 17.janvārī ir izsniegusi pilnvaru Nr.5.1.-2.1./006L/101/11/7 vēja elektrostaciju būvniecības projekta īstenošanai AS "Latvijas Valsts meži" valdījumā nodotā nekustamā īpašumā "Klāņu meži" (kadastra Nr.98660110085).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

- 3.1. Ietekmes uz vidi novērtējums vēja elektrostaciju parka ierīkošanai Ventspils novada Tārgales pagastā tika uzsākts 2011.gada 6.maijā un pieņemts lēmums Nr.182 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu SIA "E.S. Green" vēja elektrostaciju būvniecībai Ventspils novada Tārgales pagastā, nekustamajā īpašumā "Aivas" (kadastra Nr.98660140048), izskatot:
 - Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 15.februāra sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu Nr.VE11SI7 un tam pievienotos materiālus;
 - SIA "E.S. Green" un nekustamā īpašuma "Aivas" īpašnieka Renāra Liepiņa 2011.gada 23.februāra iesniegumu Nr.09/02/2011 ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma procedūrai vēja elektrostaciju būvniecības iecerei Ventspils novada Tārgales pagastā, nekustamā īpašumā "Aivas" (kad.Nr.98660140048) un tam pievienotos materiālus;
 - Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2009.gada 28.septembra sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu Nr.VE09SI0060 un tam pievienotos materiālus;
 - Biroja 2009.gada 7.oktobra lēmumu Nr.432 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu SIA "Gilovigi" (reģ.Nr.40103194486) VES būvniecības iecerei nekustamajos īpašumos "Kamārcīte" un "Platenes pļavas";
 - Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2008.gada 17.decembra sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu Nr.9.5.-5.1/184 un tam pievienotos materiālus;
 - Biroja 2008.gada 23.decembra lēmumu Nr.714 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu SIA "TCK" (reģ.Nr.40003766284) VES būvniecības iecerei nekustamajos īpašumos "Ošiņi", "Lāčplēši", "Lejupe", "Drenas", "Vīnlejas", "Kamārce" un "Aerodroms";
 - Biroja 2011.gada 13.aprīļa lēmumu Nr.8-01/479 neizsniegt ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamības apstiprinājumu SIA "TCK" (reģ. Nr.40003766284) Ventspils novada Tārgales pagastā, nekustamajos īpašumos "Birztales" (kadastra Nr.98660170026), "Betontilts" (kadastra Nr.98660170030), "Vanagi" (kadastra Nr.98660170016), "Zintas" (kadastra Nr.98660220024), "Almači" (kadastra

Nr.98660220035), "Mazzaķi" (kadastra Nr.98660220052), "Osīši" (kadastra Nr.98660190029), "Kamārce" (kadastra Nr.98660210021), "Lejupes" (kadastra Nr.98660210018), "Vīnlejas" (kadastra Nr.98660210020), "Drenas" (kadastra Nr.98660210019) un "Lāčplēši" (kadastra Nr.98660210010).

3.2. Birojs 2011.gada 12.maijā saņēma SIA "W.E.M.COM" (reģ. Nr.40103198331) iesniegumu VES uzstādīšanai Ventspils novada Tārgales pagasta nekustamos īpašumos "Rutki", "Veckunči", "Roževici-2" un "Klāņu meži". Atbildot uz SIA "W.E.M.COM" iesniegumu, Birojs 2011.gada 24.maijā ar vēstuli Nr.8-01/608 informēja iesniedzēju par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu SIA "E.S. Green" vēja elektrostaciju būvniecībai, kas atrodas SIA "W.E.M.COM" zemesgabalu tiešā tuvumā, norādot, ka ietekmes uz vidi novērtējums būs piemērojams arī pārējiem īpašuma "Aivas" tuvumā un tiešā apkaimē plānotajām VES. Ņemot vērā, ka VES būvniecības ieceri atšķirīgu komersantu vārdā organizē viena un tā pati persona, Birojs puda viedokli, ka lietderīgāk būtu projektus apvienot, iesniedzot vienu pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei.

3.3. SIA "E.S. Green" 2011.gada 3.jūnijā Birojam iesniedza pieprasījumu vienotas ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei SIA "E.S. Green" un SIA "W.E.M.COM" paredzētajai darbībai Ventspils novada Tārgales pagastā, kā paredzētās darbības ierosinātāju norādot SIA "E.S. Green". 2011.gada 13.jūlijā tika izsniegta Programma ietekmes uz vidi novērtējumam paredzētajai darbībai.

3.4. Plānoto vēja elektrostaciju izveides alternatīvas:

Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, iespējamās alternatīvas ir:

1.alternatīva – 23 vēja elektrostaciju uzstādīšana, no kurām 17 VES jauda plānota 1 līdz 3 MW un 6 VES jauda līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā "Klāņu meži" plānots uzstādīt 7 VES, no kurām 5 VES (Nr.1, 2, 3, 4, 5) ar maksimālo augstumu 150 m un katras jaudu līdz 3 MW, 1 VES (Nr.6) ar maksimālo augstumu 180 m un jaudu līdz 3 MW un 1 VES (Nr.24) ar maksimālo augstumu 150 m un jaudu 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā "Ārces" plānots uzstādīt 5 VES, no kurām 3 VES (Nr.9, 10, 14) ar maksimālo augstumu 100 m, 2 VES (Nr.11, 12) ar maksimālo augstumu 87 m un katras jauda 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā "Tīsiņi" plānots uzstādīt 1 VES (Nr.13) ar maksimālo augstumu 100 m un jaudu 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā "Aivas" plānots uzstādīt 4 VES, no kurām 2 VES (Nr.16, 19) ar maksimālo augstumu 100 m un 2 VES (Nr.17, 18) ar maksimālo augstumu 87 m, katras jauda 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā "Rutki" (kadastra Nr.98660140007) plānots uzstādīt 3 VES (Nr.20, 21, 22) ar maksimālo augstumu 87 m un katras jaudu 1 līdz 3 MW un nekustamajā īpašumā "Rutki" (kadastra Nr.98660170060) 1 VES (Nr.25) ar maksimālo augstumu 100 m un jaudu 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā "Veckunči" plānots uzstādīt 2 VES (Nr.7, 8) ar maksimālo augstumu 100 m un katras jauda 1 līdz 3 MW. Pie mājām "Roževici – 2" dienvidu pusē 8 m ēkas paredzēts izveidot 7 m augstu un 24 m garu prettrokšņa sienu.

- 2.alternatīva – 25 vēja elektrostaciju uzstādīšana, proti, papildus 1.alternatīvā plānotajām VES paredzēts izbūvēt nekustamajā īpašumā “Roževici – 2” 1 VES (Nr.15) ar maksimālo augstumu 87 m un jaudu 1 līdz 3 MW un nekustamajā īpašumā “Rutki” (kadastra Nr.98660140007) vēl 1 VES (Nr.23) ar maksimālo augstumu 100 m un jaudu 1 līdz 3 MW.

VES parkā plānots uzstādīt firmas “Vestas” ražotās iekārtas V112 - 3 MW un V52-850 kW. Kopējais saražotais elektroenerģijas daudzums, ņemot vērā ģeneratoru nominālās jaudas, atbilstoši ziņojumam tiek plānots līdz 100000 MWh gadā. Drošības nolūkā VES paredzēta automātiska atslēgšanās no elektrotīkla, mainoties tīkla frekvencei vai spriegumam. Lai nodrošinātu traucējumu analīzi un šo datu izmantošanu strīdu risināšanā, paredzēta avārijas procesu un notikumu automātiska reģistrācija.

Bez tam Ziņojumā norādīts (22.lpp.), ka iespējamās alternatīvas pievedceļu risinājumiem: VES parka dienvidu daļas VES piebraukšana no autoceļa A10 pa esošo pašvaldības ceļu, kas virzās gar vairākām mājām (atbilstoši 5.pielikumam “Lakstīgalas”, “Zemarāji”, “Purkalni” u.c.) līdz īpašumam “Roževici – 2”, vai izbūvējot jaunu pievedceļu no autoceļa A10 līdz VES Nr.8 īpašumā “Veckunči”. Ziņojumā norādīts, ka, lai izbūvētu jaunu pievedceļu, jāvienojas ar zemesgabalu īpašniekiem par tā izbūvi un servitūta noteikšanu, kā arī Autoceļu direkcijā jāsaņem atļauja jauna pieslēguma izveidei autoceļam A10. Detālāk pievedceļu risinājumi nav izvērtēti.

3.5. Paredzētās darbības atrašanās vietas raksturojums:

- 3.5.1. VES parkam paredzētā darbības vieta atrodas Ventspils novada Tārgales pagastā. Atbilstoši Ziņojumā ietvertajiem VES parka novietojuma plāniem, parks nosacīti iedalāms divās daļās - ziemeļu daļa (uz ziemeļiem no valsts galvenā autoceļa A10 (E22) Rīga – Ventspils) un dienvidu daļa (uz dienvidiem no valsts galvenā autoceļa A10 (E22) Rīga – Ventspils).
- 3.5.2. VES parka teritorijas ziemeļu daļa atrodas nekustamajā īpašumā “Klāņu meži”, un tajā plānots izvietot VES Nr.1., 2., 3., 4., 5., 6., 24. Tā ir meža zeme, kuru dienvidaustrumos šķērso 20 kV elektrolinija; dienvidos gar to virzās AS “Latvijas elektriskie tīkli” 110 kV elektropārvades līnija un maģistrālais ūdensvads; gar teritorijas rietumu malu virzās SIA “LatRosTrans” naftas un naftas produktu cauruļvads un autoceļš P124 Ventspils – Kolka, gar teritorijas austrumu daļu iet Platenes kanāla atzars. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam tuvākā dzīvojamā māja “Liepas” atrodas aptuveni 620 m uz dienvidiem no plānotās VES Nr.3. Uz ziemeļiem un austrumiem no nekustamā īpašuma “Klāņu meži” tiek plānota SIA “Re.E.S.” 23 VES uzstādīšana. Uz dienvidaustrumiem no nekustamā īpašuma “Klāņu meži” ir izvietotas SIA “Gilovigi” vēja elektrostacijas.
- 3.5.3. VES parka teritorijas dienvidu daļa atrodas starp valsts galveno autoceļu A10 (E22) Rīga – Ventspils (ziemeļos) un dzelzceļa līniju Rīga – Ventspils (dienvidos), un tajā plānots izvietot 1.alternatīvas gadījumā VES Nr.7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 25. VES Nr.25 plāno uzstādīt dzelzceļa līnijas Rīga – Ventspils dienvidu pusē, atstāt no VES dienvidu grupas. 2.alternatīvas gadījumā – papildus iepriekš minētajām plānots vēl uzstādīt VES Nr.15 un VES Nr.23. VES parka teritorijas dienvidu daļa ir meliorēta, patlaban neizmantota lauksaimniecības zeme starp Pūrkalnu un Platenes apdzīvotajām

vietām. VES parka teritorijas dienvidu daļu šķērso vairākas 20 kV elektrolīnijas un dienvidu – dienvidrietumu daļā to šķērso AS “Latvijas elektriskie tīkli” 110 kV elektropārvades līnija. AS “Latvenergo” patlaban īsteno elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” rekonstrukcijas projektu, palielinot esošās 110 kV elektropārvades līnijas spriegumu līdz 330 kV, tai skaitā 110 kV elektropārvades līniju, kas šķērso un virzās gar SIA “E.S. Green” plānoto VES parka teritoriju. Gar VES parka teritorijas ziemeļaustrumu malu virzās SIA “LatRosTrans” naftas un naftas produktu cauruļvads. Piekļuve VES parka teritorijas dienvidu daļas teritorijai tiek nodrošināta pa pašvaldības ceļu, kas nodrošina piekļuvi apkārt esošajām mājām. Uz dienvidaustrumiem no VES parka teritorijas dienvidu daļas ir izvietotas SIA “Gilovigi” vēja elektrostacijas, kā arī otrpus dzelzceļam tiek plānots izvietot SIA “TCK” VES parku “Ziemeļvējš”.

- 3.5.4. Plānotā VES parka teritorijas dienvidu daļas tuvumā ir vairākas dzīvojamās mājas. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam visvairāk VES ietekmei varētu būt pakļauta dzīvojamā māja “Roževici - 2”, kas atrodas aptuveni 168 m no VES Nr.16, aptuveni 204 m no VES Nr.23, aptuveni 319 m attālumā no VES Nr.17, aptuveni 373 m no VES Nr.22, aptuveni 402 m no VES Nr.15 un aptuveni 540 m līdz 595 m attālumā no VES Nr.10, 21 un 18. Dzīvojamā māja “Kunči” atrodas aptuveni 400 m no VES Nr.7 un aptuveni 480 m no VES Nr.9; dzīvojamā māja “Nomaļi” atrodas aptuveni 340 m no VES Nr.8 un aptuveni 500 m līdz 570 m no VES Nr. 10, 23 un 16; dzīvojamās mājas “Mežgaļi” atrodas aptuveni 425 m no VES Nr.23 un aptuveni 580 m līdz 790 m no VES Nr.21, 16 un 8; dzīvojamās mājas “Oļesiki” atrodas aptuveni 430 m no VES Nr.23 un 560 m līdz 710 m attālumā no VES Nr.8, 16 un 10; dzīvojamās mājas “Pūrkalni” atrodas aptuveni 386 m no VES Nr.8 un 485 m līdz 570 m no VES Nr.23, 10, 16; dzīvojamā māja “Zemrāji” atrodas aptuveni 526 m no VES Nr.8 un 580 m no VES Nr.23; dzīvojamās mājas “Gedrāti” atrodas aptuveni 500 m no VES Nr.8 un 560 m no VES Nr.7; dzīvojamās mājas “Teteri” atrodas aptuveni 540 m no VES Nr.8 un aptuveni 560 m no VES Nr.7; dzīvojamā māja “Briežkalni” atrodas aptuveni 650 m no VES Nr.7 un aptuveni 680 m no VES Nr.8; dzīvojamā māja “Kaimiņi” atrodas aptuveni 600 m no VES Nr.7 un aptuveni 620 m no VES Nr.9; dzīvojamā māja “Liepnieki” atrodas aptuveni 670 m no VES Nr.9 un Nr.12; dzīvojamā māja “Liepkalni” atrodas aptuveni 730 m no VES Nr.12; dzīvojamā māja “Platene” atrodas aptuveni 770 m no VES Nr.12; apdzīvotā vietā “Ventpils 2” tuvākā apbūve atrodas aptuveni 520 m no VES Nr.25. Uz ziemeļrietumiem no mājām “Gedrāti” atrodas akmeņu drupinātava, kas atbilstoši Ziņojumā norādītajam darbojas neregulāri.
- 3.5.5. Tuvākās dabas teritorijas ar aizsardzības statusu ir Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) – dabas liegums “Platenes purvs” uz austrumiem – dienvidaustrumiem no VES parka teritorijas (tuvākās vēja elektrostacijas parka dienvidu daļā plānotas aptuveni 1 km no dabas lieguma “Platenes purvs” teritorijas), dabas liegums “Būšnieku ezera krasts” aptuveni 3 km uz ziemeļrietumiem no plānotā VES parka teritorijas ziemeļu daļas un dabas liegums “Klāņu purvs” aptuveni 5 km uz ziemeļaustrumiem no plānotā VES parka teritorijas ziemeļu daļas. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes sniegto informāciju aptuveni 1 km uz ziemeļiem no plānotās VES 24 ir jaunizveidots mikroliegums.

- 3.5.6. Plānotā VES parka teritorijas tiešā tuvumā nav kultūrvēsturisku un nozīmīgu dabas pieminekļu, tūrisma un rekreācijas objektu.

3.6. Plānoto vēja elektrostaciju raksturojums:

- 3.6.1. Teritorijas ziemeļu daļā plānots uzstādīt 6 VES, kuru torņa augstums 100 m, un 1 VES ar torņa augstumu 120 m; rotora diametrs attiecīgi 100 m un 120 m; maksimālais spārnu spices augstums attiecīgi 150 vai 180 m. Teritorijas dienvidu daļā plānots uzstādīt 1.alternatīvā 16 VES, bet 2.alternatīvā 18 VES, kuru torņa augstums 60 m un 70 m, rotora diametrs attiecīgi 54 m un 60 m; maksimālais spārnu spices augstums attiecīgi 87 m vai 100 m.
- 3.6.2. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam (20., 21.lpp.) VES parkā plānots uzstādīt “Vestas” ražotās iekārtas (V52 - 850 kW un V112 - 3 MW) ar trīs lāpstiņu rotoru. Atbilstoši iekārtas V52 - 850 kW (spriegums 690 V un frekvence 50/60 Hz) tehniskai specifikācijai (Ziņojuma 17.pielikums) iekārta sāk darboties, ja vēja ātrums ir 4 m/s, bet izslēdzas, ja vēja ātrums sasniedz 25 m/s, rotācijas ātrums 14 līdz 31,4 apgriezieni minūtē (atkarībā no vēja stipruma); darbībai nominālais vēja ātrums 16 m/s un griešanās ātrums 26 apgr./min; iekārtai iespējami trokšņa līmeņa iestatījumi, kā arī tā aprīkota ar mikroprocesoriem, kas nodrošina automātisku pagriešanos leņķi attiecībā pret valdošo vēju. Atbilstoši iekārtas V112 - 3 MW (frekvence 50/60 Hz) tehniskai specifikācijai (Ziņojuma 21.lpp. un 17.pielikums un <http://www.scribd.com/doc/47966132/V112-Technical-description>) iekārta sāk darboties, ja vēja ātrums ir 3 m/s, bet izslēdzas, ja vēja ātrums sasniedz 25 m/s, rotācijas ātrums 6,2 līdz 17,7 apgriezieni minūtē (atkarībā no vēja stipruma); darbībai nominālais vēja ātrums 12 m/s un griešanās ātrums 12,8 apgr./min. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam iekārta spēj darboties vairākos troksni regulējošos režīmos, kas ļauj pielāgot atbilstošu trokšņa līmeni. Ziņojumā norādīts, ka apskatītajiem iekārtu modeļiem ir piemēra raksturs, jo situācijā, kad vēl nav pabeigti detālpārplānojumi, izstrādāti tehniskie projekti un veikts iekārtu iepirkums, nav iespējams sniegt informāciju par konkrētiem VES modeļiem.
- 3.6.3. VES iekārtas ir aprīkotas ar jutīgiem sensoriem un elektroniskās vadības sistēmām, kas atslēdz VES, lai automātiski izvairītos no dažādiem riskiem, ko var izraisīt neparedzēti meteoroloģiskie apstākļi un pašu iekārtu defekti. Iekārtas ir aprīkotas ar zibens aizsardzības sistēmu, kas savienotas ar torņa zibens aizsardzības sistēmu. Piekļuve VES torņiem būs slēgta, tos paredzēts aprīkot ar trauksmes un signalizācijas iekārtām.
- 3.6.3. VES uzstādīšanai nepieciešamo dzelzsbetona pamatni, kuras diametrs aptuveni 20 m, paredzēts izveidot uz dzelzsbetona 400x400 mm pāļiem, kas ar pāļdzenamo tehniku iegremdēti 8 līdz 14 m (iespējams, arī dziļāk). Veidojot VES pamatus, paredzēta zemes virskārtas nomaiņa aptuveni 1,3 līdz 1,5 m dziļumā.
- 3.6.4. VES tornis tiek piegādāts izjaukts un sastāv no trim moduļiem, rotora un spāriem. VES tiek saliktas uzstādīšanas vietā. Pēc VES uzstādīšanas tiek veikti elektroinstalācijas darbi un pievienoti kabeļi, kas savienoti ar transformatoru apakšstaciju (110 kV), kas savukārt tiks savienota ar tuvāko AS “Sadales tīkli” apakšstaciju.

- 3.6.5. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam katras VES uzstādīšanai un apkalpošanai nepieciešama aptuveni 1,5 līdz 2 ha liela teritorija un jāizveido nepieciešamie pievedceļi. Ziņojumā norādīts, ka VES uzstādīšanai transformējamā zemes platība varētu būt 37,5 ha, tai skaitā, meža zeme 10,5 ha un lauksaimniecībā izmantojamā zeme 27 ha. Piebraucamo ceļu izveidei nepieciešams transformēt aptuveni 1 ha zemes, kas VES parka ziemeļu daļā ir meža zeme, bet dienvidu daļā lauksaimniecībā izmantojamā zeme.
- 3.6.6. Nepieciešamos pievedceļus paredzēts izveidot ar grants un smilts segumu, 4 līdz 4,5 m platus, ceļa garums būs atkarīgs no katras VES izvietojuma attiecībā pret esošajiem ceļiem. Ziņojumā norādīts, ka, izvēloties piegādes maršrutu, tiks ņemtas vērā brauktuve/tiltu/pārvedu pieļaujamās slodzes, kā arī kravu augstuma un garuma robežlielumi.
- 3.6.7. Plānotā saražotā jauda no visiem parkā uzstādītajiem ģeneratoriem ir aptuveni 100000 MWh gadā (Ziņojuma 20.lpp.). Vēja parka saražoto elektroenerģiju paredzēts aizvadīt uz AS "Latvijas elektriskie tīkli" tīkliem. Atbilstoši Ziņojumam apakšstaciju izvietojums tiks noteikts turpmākā projektēšanā, bet Ziņojuma 20.pielikumā ir sniegta informācija par iespējamajiem apakšstacijas gabarītiem atkarībā no jaudas. AS "Latvijas elektriskie tīkli" 2012.gada 11.jūlija vēstulē Nr.202100-07-1014 norādīts, ka, lai pieslēgtos 110 kV elektropārvades līnijai jāizbūvē jauna apakšstacija "Mežvijas", un patlaban tiek skatīti Tehniskie noteikumi SIA "E.S.Green" vēja parka pieslēgšanai pie 110 kV pārvades tīkla.
- 3.6.8. VES parku plānots izbūvēt līdz 2014.gadam, un tā darbības laiks paredzēts vismaz 25 gadi. Pēc tam, ja nolems vēja enerģijas ražošanu pārtraukt, torņus demontēs un meža teritoriju apmežos, bet dienvidu daļā – atjaunos zemsedzi vai arī, ja nolems vēja enerģijas ražošanu turpināt, VES (iespējams, arī torņus) nomainīs ar modernākām iekārtām.

3.7. Plānoto vēja elektrostaciju aizsargjoslas:

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 32.¹panta (2)daļā noteikto drošības aizsargjoslas platums ap VES ir 1,5 reizes lielāks nekā vēja elektrostaciju maksimālais augstums, t.i., no zemes virsmas līdz spārna galam.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- Birojā izvērtētā dokumentācija, pamatojoties uz kuru tika pieņemts lēmums par ietekmes uz vidi novērtējumu - 69 lapas.
- Biroja 2011.gada 6.maija lēmums Nr.182 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai – 6 lapas.
- Ventspils novada domes 2011.gada 13.maija vēstule Nr.1.12./702 (adresēta arī SIA "E.S.Green") par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas (sanāksmes) nepieciešamību – 1 lapa.
- SIA "E.S.Green" 2011.gada 3.jūnija pieprasījums ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei SIA "E.S.Green" un SIA "W.E.M.COM" vienotai darbībai Ventspils novada Tārgales pagastā - 2 lapas.
- V.Kalniņas 2011.gada 4.jūnija vēstule saistībā ar SIA "E.S.Green" un SIA "W.E.M.COM" plānoto darbību - 1 lapa.

- Biroja 2011.gada 9.jūnija vēstule Nr.3-01/703, ar kuru SIA "E.S.Green" pārsūtīta izskatīšanai V.Kalniņas vēstule - 1 lapa.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes 2011.gada 13.jūnijā protokols un tam pievienotie materiāli - 13 lapas.
- Biroja 2011.gada 16.jūnija SIA "E.S.Green" adresēta vēstule Nr.3-01/745 saistībā ar pieprasījumu SIA "E.S.Green" un SIA "W.E.M.COM" vienotas ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei - 2 lapas.
- Latvijas ornitoloģijas biedrības 2011.gada 12.jūnija vēstule Nr.LOB2011/062 saistībā ar plānoto darbību - 19 lapas.
- SIA "E.S.Green" 2011.gada 30.jūnija iesniegums par plānotās darbības paplašināšanas ieceri un pieprasījums ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei - 64 lapas.
- SIA "E.S.Green" 2011.gada 4.jūlija iesniegums par paredzētās darbības precizēšanu un pieprasījums ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei - 7 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2011.gada 11.augustā protokols - 1 lapa.
- Latvijas ornitoloģijas biedrības 2011.gada 31.augusta vēstule Nr.LOB2011/089 saistībā ar SIA "Vides eksperti" sagatavoto ziņojumu - 4 lapas.
- Biroja 2011.gada 6.septembra SIA "Vides eksperti" adresēta vēstule Nr.3-01/1049, ar kuru nosūtīta Latvijas ornitoloģijas biedrības 2011.gada 31.augusta vēstule - 1 lapa.
- Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 7.septembra atzinums par SIA "Vides eksperti" sagatavoto Ziņojumu - 2 lapas.
- Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 23.novembra atzinums par SIA "Vides eksperti" sagatavoto pilnveidoto Ziņojumu - 2 lapas.
- SIA "E.S.Green" 2011.gada 9.decembrī Birojā iesniegtā Ziņojuma aktuālā versija, 1 sējums, 57 lapas.
- SIA "E.S.Green" 2011.gada 9.decembrī Birojā iesniegtās Ziņojuma aktuālās versijas pielikumi, 1 sējums, 149 lapas.
- Ekspertu atzinumi par Ziņojuma aktuālo versiju - 12 lapas.
- Latvijas vides pārvaldības asociācijas 2012.gada 4.janvāra atsauksme par Ziņojuma aktuālo versiju - 1 lapa.
- Biroja 2012.gada 19.janvāra vēstule Nr.3-01/93 par Ziņojumā nepieciešamajiem precizējumiem un papildinājumiem - 9 lapas.
- Latvijas ornitoloģijas biedrības (LOB) 2012.gada 4.februāra vēstule Nr.LOB2012/008 saistībā ar LOB veikto putnu uzskaiti – 17 lapas.
- SIA "E.S.Green" 2012.gada 20.februāra iesniegums Nr.01/02/2012 saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējumu - 1 lapa.
- Biroja 2012.gada 24.februāra vēstule Nr.3-01/320, ar kuru SIA "E.S.Green" tiek informēta par 2012.gada 20.februāra iesnieguma Nr.01/02/2012 un ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma nosūtīšanu izskatīšanai augstākai institūcijai – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai - 1 lapa.
- Biroja 2012.gada 24.februāra vēstule Nr.3-01/319, ar kuru SIA "E.S.Green" iesniegums un visa ar ietekmes uz vidi novērtējumu saistītā informācija par SIA "E.S.Green" VES parka izbūvi Ventspils novada Tārgales pagastā nosūtīta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai – 4 lapas.
- SIA "E.S.Green" 2012.gada 4.aprīļa sūdzība par 19.01.2012. vēstuli par ietekmes uz vidi novērtējumu Nr.3-01/93 - 7 lapas.

- Biroja 2012.gada 18.aprīļa vēstule Nr.3-01/565, ar kuru SIA "E.S.Green" tiek informēta par 2012.gada 4.aprīļa sūdzības par 19.01.2012. vēstuli par ietekmes uz vidi novērtējumu Nr.3-01/93 nosūtīšanu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai - 1 lapa.
- Biroja 2012.gada 18.aprīļa vēstule Nr.3-01/566, ar kuru SIA "E.S.Green" sūdzība un ar to saistītie materiāli, kā arī Biroja paskaidrojumi par sūdzībā norādīto tika nosūtīti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai - 8 lapas.
- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavotās atbildes vēstules saistībā ar SIA "E.S.Green" iesniegumu par institūciju rīcību (30.03.2012. nr.2.18-1/5567) un 2012.gada 4.aprīļa iesniegumu (26.04.2012. Nr.2.18-1/7347) - 5 lapas.
- SIA "Vides eksperti" 2012.gada 19.jūnijā Birojā iesniegtā Ziņojuma aktuālā versija, 1 sējums, 77 lapas.
- SIA "Vides eksperti" 2012.gada 19.jūnijā Birojā iesniegtās Ziņojuma aktuālās versijas pielikumi, 1 sējums, 254 lapas.
- SIA "Vides eksperti" 2012.gada 22.jūnijā Birojā papildus iesniegtie CD ar ornitoloģiskās izpētes laikā fiksētajiem foto un video materiāliem - 3 CD.
- Valsts vides dienesta Ventpils reģionālās vides pārvaldes 2012.gada 28.jūnija atzinums Nr.9.5-31/274 par SIA "Vides eksperti" sagatavoto papildināto Ziņojumu - 2 lapas.
- Biroja 2012.gada 5.jūnija vēstule Nr.3-01/892 AS "Latvijas elektriskie tīkli" par atsevišķu VES izbūves iespējamību un nosacījumiem kontekstā ar "Kurzemes loks" rekonstrukcijas projektu - 1 lapa.
- AS "Latvijas elektriskie tīkli" 2012.gada 11.jūlija vēstule Nr.202100-07-1014 saistībā ar plānoto vēja parku - 1 lapa.
- Eksperta atzinums par Ziņojuma aktuālo versiju - 12 lapas.
- Biroja 2012.gada 31.jūlija vēstule Nr.3-01/1013 SIA "E.S.Green" un SIA "Vides eksperti" par Ziņojuma atgriešanu - 7 lapas.
- SIA "Vides eksperti" 2012.gada 30.oktobrī Birojā iesniegtā Ziņojuma pārstrādātā aktuālā versija, 1 sējums, 82 lapas.
- SIA "Vides eksperti" 2012.gada 30.oktobrī Birojā iesniegtās Ziņojuma pārstrādātās aktuālās versijas pielikumi, 1 sējums, 24 lapas.
- Latvijas ornitoloģijas biedrības (LOB) 2012.gada 20.novembra vēstule Nr.LOB2012/073 ar pielikumiem - 25 lapas.
- Dabas aizsardzības pārvaldes 2012.gada 24.jūlija vēstule Nr.4.15/13/2012-n par ekspertu atzinumiem (adresēta LOB) – 1 lapa.
- SIA "Vides eksperti" 2012.gada 26.novembrī iesniegtā koriģētā Ziņojuma aktuālā versija, 1 sējums, 84 lapas.
- SIA "Vides eksperti" 2012.gada 26.novembrī iesniegtie papildinājumi Ziņojuma pārstrādātajai aktuālajai versijai - 14 lapas.
- Biroja 2013.gada 4.janvāra vēstule Nr.3-01/14 Dabas aizsardzības pārvaldei saistībā ar ekspertu – ornitologu atzinumiem – 3 lapas.
- Dabas aizsardzības pārvaldes 2013.gada 28.janvāra elektroniskā vēstule Nr.4.9/6/2013-N-E saistībā ar ekspertu atzinumiem un tai pievienotais SIA "Vides eksperti" adresētais 2012.gada 20.jūlija atzinums Nr.4.9/20/2012-N par Ziņojuma 2012.gada jūlija versiju – 4 lapas.
- 2013.gada 29.janvārī Birojā saņēmtā SIA "Vides eksperti" elektroniskā vēstule jautājumā par DAP vēstuli Nr. 4.9/20/2012-N – 1 lapa.
- DAP 2013.gada 30.janvāra vēstule Nr.4.9/7/2013 –N saistībā ar ekspertu atzinumiem – 3 lapas.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Pēc lēmuma pieņemšanas par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Birojs saņēma Ventpils novada domes pieprasījumu (2011.gada 13.maija vēstule Nr.1.12./702) organizēt ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (sanāksmi) SIA "E.S.Green" ierosinātajai vēja elektrostaciju būvniecībai Ventpils novada Tārgales pagastā.
- 5.1.2. Paziņojums par SIA "E.S.Green" un SIA "W.E.M.COM" paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Ventas Balss" 2011.gada 31.maija numurā. Informatīvie materiāli par plānoto vēja elektrostaciju būvniecību bija pieejami Tārgales pagasta pārvaldē un mājaslapā www.videseksperti.lv. Ierosinātais individuāli informēja nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju.
- 5.1.3. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2011.gada 13.jūnijā Tārgales pagasta pārvaldē "Dzintarkalni". Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē piedalījās 7 intereseanti. SIA "Vides eksperti" pārstāve klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību un iespējamo ietekmi uz vidi. Klātesošie interesējās par VES izvietojuma principu; vai lielākie apļi kartē apzīmē lielākās VES; vai apakšstacijas būvē zem zemes; kam konkrēti piederēs šīs VES, kas apzīmētas ar dažādiem burtiem, jo visus nomas līgumus paraksta R.Liepiņš; kad varētu gaidīt jau konkrēto ietekmes uz vidi novērtējumu, vai būs tā apspriešana; kas var kavēt vērtējuma sagatavošanu; kā var noteikt troksni, ja VES vēl nav; kā tiek noteiktas VES aizsargjoslas. Tārgales pagasta pārstāvis norādīja, ka vairākas VES paredzētas VAS "Latvijas valsts ceļi" ceļu aizsargjoslā, kaut gan VAS "Latvijas valsts ceļi" tās nav saskaņojuši, un īpašumā "Roževici-2" viena VES iezīmēta blakus mājām, kā arī norādīja, ka VES izvietojums neatbilst ierosinātajiem detālplānojumiem un ka ir svarīgi, kam un ar kādiem nosacījumiem īpašumi ir iznomāti; norādīja, ja visapkārt būtu labības lauki, kas putniem ir barošanās vietas, VES neviens neļautu būvēt. Kāda sanāksmes dalībiece informēja, ka saistībā ar putniem un plānotajām VES īpašumos "Aivas" un "Rutki" lieta ir Satversmes tiesā, lai gan detālplānojums ir apstiprināts, norādīja, ka tur ir pilnas pļavas ar putniem, un pauda neizpratni par to, kas notiks blakus esošos īpašumos, izbūvējot plānotos VES, un vēlējās zināt, kur konkrēti tiks izvietotas VES un ar tām saistītās būves. Cits sanāksmes dalībnieks uzskatīja, ka, lai spriestu par troksni, jāveic mērījumi jau pie uzbūvētajām VES Grobiņā, Alsungā, Užavā. Kāda dalībiece pauda viedokli, ka, ja VES būvniecība neskar blakus esošo īpašumu, tad blakus esošā īpašuma īpašnieka viedokli neviens neņems vērā; cita ierosināja, ka jāizvērtē ietekme uz migrējošiem putniem; tika arī izteikts viedoklis, ka jāļauj būvēt VES. SIA "Vides eksperti" pārstāve iespēju robežās atbildēja uz jautājumiem.
- 5.1.4. 2011.gada 7.jūnijā Birojs saņēma V.Kalniņas vēstuli, kurā norādīts, ka, izbūvējot plānoto VES parku, viņas īpašumam ("Mazkalniņi", kadastra Nr.98660140009)

- būs neatgriezenisks apgrūtinājums, tāpēc vēstules autore pieļautu sava zemes īpašuma pārdošanu plānoto VES parka īpašniekam. Birojs 2011.gada 9.jūnijā V.Kalniņas vēstuli pārsūtīja SIA "E.S.Green" izskatīšanai un atbildes sniegšanai.
- 5.1.5. 2011.gada 17.jūnijā Birojs saņēma Latvijas ornitoloģijas biedrības (turpmāk LOB) 2011.gada 12.jūnija vēstuli Nr.LOB2011/062, kurā norādīts, ka LOB ir sagatavojusi atzinumus par VES parkiem un atsevišķām VES Tārgales lauku masīvā un piegulošajās teritorijās, izmantojot ornitoloģiskos datus no 1997. līdz 2010.gadam. Plānojot VES telpisko izvietojumu Tārgales lauku masīvā, ir saglabāts 3,2 km plats putnu migrācijas koridors un pietiekami plašas dzērvju, zosu un citu putnu barošanās teritorijas starp plānotajiem VES parkiem (SIA "Gilovigi" un SIA "TCK") uz dienvidiem – dienvidaustrumiem no šī koridora un Ventspils pilsētu. LOB norāda, ka iepriekš minētajiem VES parkiem (uz dienvidiem – dienvidaustrumiem) varētu būt salīdzinoši neliela ietekme. Vēstulē norādīts, ka par būtiskām tiek uzskatītas ietekmes, kas rada barjeras efektu, barošanās teritoriju zudumu un putnu sadursmju risku ar VES. LOB ir izstrādājusi plānojumu, kurā iezīmēti VES parki Tārgales lauku masīvā un piegulošajās teritorijās, kas plānoti dzērvju un zosu pārlidojumu trašu un barošanās vietu perifērijā. LOB uzskata, ka plānotajiem VES parkiem Ventspils novada Tārgales pagasta nekustamajos īpašumos "Aivas" (kadastra Nr.98660140048), "Rutki" (kadastra Nr.98660140007), "Roževici-2" (kadastra Nr.98660140001), "Ārces" (kadastra Nr.98660140033), "Veckunči" (kadastra Nr.98660140016), "Klāņu meži" (kadastra Nr.98660110085) un "Klāņu meži" (kadastra Nr.98660110093) migrācijas koridorā ir paredzama būtiska ietekme uz migrējošām dzērvēm un zosīm, jo VES parki izvietoti nozīmīgāko putnu barošanās vietu un pārlidojuma trašu centrā. Tiešu (sadursmju risks) un netiešu (barošanās un nakšņošanas vietu zudums, barjeras efekts) apdraudējumu pastiprina pārējo iecerēto VES parku klātbūtne Tārgales lauku masīvā. LOB uzskata, ka VES īpašumos "Aivas", "Rutki", "Roževici-2", "Ārces", "Veckunči" un "Klāņu meži" ietekme ir visbūtiskākā, pat tad, ja pārējās VES netiktu izbūvētas. Vēstulē norādīts, ka jau iepriekš LOB ir informējusi Valsts vides dienesta Ventspils reģionālo vides pārvaldi un Ventspils novada domi par iespējamajiem apdraudējumiem, ko var radīt VES īpašumos "Aivas" un "Rutki", tomēr detālplānojumi, pieņemot saistošos noteikumus, 2010.gada 28.oktobrī ir apstiprināti, un detālplānošana ir uzsākta arī pārējos īpašumos. LOB vēstulē tiek sniegta informācija par apkopotajiem datiem par laika posmu no 1997. līdz 2010.gadam. Apkopojot gan apsekojumu rezultātus, gan literatūras datus, LOB norāda, ka Krievlauki un Kamārces pļavas putniem, pamatā migrējošām dzērvēm, zosīm un tārtiņveidīgajiem, ir nozīmīgas teritorijas rudens migrāciju sezonā, un VES telpiskā plānošana jāveic tā, lai tiek saglabātas dzērvju un zosu barošanās vietas un saglabātas drošas pārlidojumu trases. LOB eksperti ir iezīmējuši teritoriju, kurā nav pieļaujama VES parku būvniecība, proti, LOB skatījumā VES parku attīstība nav pieļaujama nekustamajos īpašumos "Aivas" (kadastra Nr.98660140048), "Rutki" (kadastra Nr.98660140007), "Roževici-2" (kadastra Nr.98660140001), "Ārces" (kadastra Nr.98660140033), "Veckunči" (kadastra Nr.98660140016), "Klāņu meži" (kadastra Nr.98660110085) un "Klāņu meži" (kadastra Nr.98660110093). Vienlaikus LOB norāda, ka, plānojot VES parku attīstību Tārgales lauku masīvā, ir būtiski paredzēt kompensējošo un ietekmi mazinošo pasākumu kompleksu, kas varētu ietvert migrējošo dzērvju piebarošanu un/vai barošanās platību izveides nodrošināšanu vai esošo uzturēšanu Krievlaukos un Kamārces pļavās; pasākumu izstrādi jāveic ornitologiem, ņemot vērā Eiropas valstu pieredzi.

- 5.1.6. 2011.gada 1.jūlijā Birojs saņēma SIA "E.S.Green" 2011.gada 30.jūnija iesniegumu par plānotās darbības paplašināšanas ieceri. Iesniegumā norādīts, ka 2011.gada 13.jūnija sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā sabiedrība tika informēta par paplašinātā projekta realizācijas ieceri.
- 5.1.7. 2011.gada 6.jūlijā Birojs saņēma SIA "E.S.Green" 2011.gada 4.jūlija iesniegumu, ar kuru tika precizēts 2011.gada 30.jūnija iesniegums par plānotās darbības paplašināšanas ieceri.
- 5.1.8. Pamatojoties uz Ierosinātāja pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2011.gada 13.jūlijā izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam SIA "E.S.Green" vēja elektrostaciju ierīkošanai Ventpils novada Tārgales pagasta nekustamajos īpašumos "Aivas", "Rutki", "Roževici-2", "Ārces", "Veckunči" un "Klāņu meži", pievienojot Programmai Latvijas ornitoloģijas biedrības 2011.gada 12.jūnija vēstuli Nr.LOB2011/062.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Ziņojumu sagatavoja SIA "Vides eksperti". Paziņojumu par sagatavoto ziņojumu Ierosinātājs publicēja laikraksta "Ventas Balss" 2011.gada 2.augusta numurā un ievietoja mājaslapā www.videseksperti.lv. Informācija par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un elektroniskā saite uz sagatavoto ziņojumu tika ievietota arī Biroja mājaslapā www.vpvb.gov.lv.
- 5.2.2. Ziņojums sabiedrībai bija pieejams Tārgales pagasta pārvaldē un mājaslapā www.videseksperti.lv.
- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskā apspriede klātienē notika 2011.gada 11.augustā Tārgales pagasta pārvaldē, un saskaņā ar apspriedes protokolu apspriedē piedalījās tikai Tārgales pagasta pārvaldes vadītājs, kurš tika iepazīstināts ar ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātiem. Sanāksmes gaitu un saturu skat. sanāksmes protokolā mājaslapā <http://viveseksperti.lv/blog/2011-08-01-16>.
- 5.2.4. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, lai iegūtu priekšstatu par VES parkam tuvāko māju iedzīvotāju informētību saistībā ar plānoto darbību, 2011.gada 22.jūlijā tika apsekotas dzīvojamās mājas "Mežvidi", "Kunces", "Gedrāti", "Teteri", "Liepnieki", "Platene", "Liepkalni", "Briežkalni", "Purkalni", "Oļesiki", "Roževici-2" un "Nomaļi". Atbilstoši norādītajam būtiskākie jautājumi, kas satrauc iedzīvotājus, ir troksnis, TV un radio sakari, kā arī ietekme uz putniem. Vienlaikus iedzīvotāji tika aicināti apmeklēt Ziņojuma sabiedriskās apspriedes sanāksmi. Ziņojumā norādīts, ka pēc trīs māju iedzīvotāju lūguma viņi arī telefoniski tika informēti par Ziņojuma sabiedriskās apspriedes laiku un vietu.
- 5.2.5. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:
 - 5.2.5.1. Latvijas ornitoloģijas biedrības (turpmāk LOB) 2011.gada 31.augusta vēstuli Nr.LOB2011/089, kurā LOB atkārtoti norāda, ka iebilst pret plānotā VES parka būvniecību, iebildumus pamatojot ar ilgstošiem putnu novērojumiem Tārgales lauku masīvā un iegūto datu analīzi. Pētījumu rezultātā LOB ir iezīmējusi putnu migrācijas koridoru, kurā VES parku attīstība nav pieļaujama. Vēstulē norādīts, ka migrācijas koridorā atrodas gan nozīmīgas putnu koncentrācijas vietas, gan nozīmīgākās putnu lokālās pārlidojuma trases. LOB norāda, ka, lai arī Ziņojumā analizēto VES teritorijā nav konstatētas migrējošo putnu koncentrācijas, VES atrodas ļoti tuvu zināmām dzērvju nakšņošanas vietām, kā arī vēl neizpētītās, potenciālās dzērvju nakšņošanas vietās. LOB uzskata, ka, realizējot projektu,

tiks ietekmēti putni nakšņošanas vietās un putni, kas nelielā augstumā pārlido plānotā VES parka teritoriju rīta un vakara lidojumos no barošanās vietām. Vēstulē norādīts, ka Ziņojuma autoru pieaicināto ekspertu rīcībā ir bijis nepietiekams datu apjoms un cita veida informācija, kā rezultātā nav pietiekami rūpīgi izvērtēta situācija. Kā būtisks Ziņojuma trūkums norādīts tas, ka nav veikts summārais Tārgales lauku masīvā plānoto VES parku ietekmes izvērtējums kontekstā ar putnu koncentrācijas vietām un pārlidojuma trasēm. LOB norāda, ka agrāk plānoto SIA "Gilovigi" un SIA "TCK" VES parku būvniecība un ekspluatācija uz austrumiem no Ventspils, migrācijas koridoru austrumu malā, ir saskaņota un var tikt uzsākta jebkurā laikā. LOB uzskata, ka visiem plānotajiem VES parkiem migrācijas koridorā ir paredzama būtiska līdz destruktīva ietekme uz migrējošiem putniem kumulatīvā efekta rezultātā, un norāda, ka turpmāka VES parku attīstība Tārgales lauku masīvā ir pieļaujama uz austrumiem un dienvidiem no SIA "Gilovigi" un SIA "TCK" VES parkiem, katru projektu izvērtējot telpiskās plānošanas aspektā kontekstā ar putnu koncentrācijas vietām un pārlidojuma trasēm, turpretim būvniecība migrācijas koridorā ir nepieļaujama.

- 5.2.5.2. Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk Pārvalde) 2011.gada 7.septembra atzinumu (adresēts arī SIA "Vides eksperti"), kurā norādīts, ka Ziņojumā nav ietverta visa informācija, kas norādīta Programmā; sagatavotais materiāls ir nepilnīgs; netiek pietiekami detalizēti sniegta informācija par plānoto saražoto elektroenerģijas daudzumu, darbību nodrošināšanām pamatiekārtām un palīgiekārtām, to tehniskajiem rādītājiem un izvietojumu konkrētajās teritorijās; būvlaukumu sagatavošanu un iekārtu uzstādīšanu; nepilnīga ir informācija par transformējamās zemes platību, esošo ceļu kvalitāti un to nestspēju, plānoto ceļu izbūvi, kabeļu un virszemes elektrolīniju izbūvi; nav norādīti attālumi līdz viensētām un apdzīvotām vietām; nav izvērtēta iespējamā kopējā ietekme ar citu VES projektiem Kamārces pļavu un Krievlauku pļavu masīvā. Pārvalde norāda uz atšķirīgo informāciju Ziņojumam pievienoto ekspertu – ornitologu atzinumos saistībā ar migrējošiem putniem un atšķirīgo VES skaitu. Pārvalde savā atzinumā norāda, ka, lai korekti izvērtētu VES ietekmi uz putnu populācijām, ir nepieciešami dati, kurus var iegūt tikai un vienīgi veicot regulārus un sistemātiskus novērojumus putnu ligzdošanas, kā arī pavasara un rudens migrāciju laikā, un tikai tad ir iespējams novērtēt putnu sugu daudzveidību, to izvietojumu teritorijā, skaitu un citus faktorus, bez kuriem nav iespējams sniegt korektu un pamatotu vērtējumu. Pārvalde savā atzinumā norāda, ka trokšņa aprēķini neatbilst plānotajam VES skaitam un to tehniskajiem parametriem; arī ietekmes uz ainavu vērtējumā jāiekļauj arī citus plānotos VES parkus Kamārces pļavu un Krievlauku pļavu masīvā; mirgošanas efekta un apēnojuma novērtējumam jā sagatavo karte, kurā iezīmēta ietekmes zona, norādīts mirgošanas efekta ilgums un kopējais mirgošanas stundu skaits gadā, ko rada katra VES; nav izvērtēta plānoto VES būvniecības pieļaujamība, pārklājošies aizsargjoslām.

- 5.2.5.3. Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 23.novembra atzinumu par pilnveidoto Ziņojumu (adresēts arī SIA "Vides eksperti"), kurā norādīts, ka ir mainīts plānoto VES augstums un skaits atsevišķos nekustamajos īpašumos; VES aizsargjoslas skar citus zemes īpašumus; Ziņojums ir papildināts ar informāciju par iespējamo ietekmi uz putniem un sniegti priekšlikumi ietekmes mazināšanai; papildinātajā Ziņojuma versijā nav iekļauta informācija par nepieciešamajiem VES parka izveidei

nepieciešamajiem ceļiem un ietekmi uz tiem, kas bija Ziņojuma sākotnējā versijā; “Roževici-2” tiek prognozēti trokšņa robežlielumu pārsniegumi, līdz ar to jāizvērtē tādu VES modeļu būvniecība, lai nodrošinātu trokšņa normatīvus dzīvojamā zonā; Ziņojumā sniegtais trokšņa novērtējums neatbilst plānotajam VES parkam; informācija par mirgošanas efekta izvērtējumu neatbilst plānotajam VES; nepietiekami ir novērtēta ledus atlūzu izsviešanas riska zona; ietekmi mazinošajos pasākumos nav iekļautas ornitologu rekomendācijas ietekmes mazināšanai; ietekmes uz ainavu vērtējumā joprojām nav iekļautas vēl arī citas Kamārces pļavu un Krievlauku pļavu masīvā plānotās VES; Ziņojumā nav izvērtēta kopējā – summārā ietekme, kas saistīta ar citiem plānotajiem VES parkiem tuvākajā apkārtnē; joprojām nav sagatavota visa Programmā noteiktā informācija. Pārvalde joprojām uzskata, ka, lai korekti izvērtētu VES ietekmi uz putnu populācijām, ir nepieciešami dati, kurus var iegūt tikai un vienīgi veicot regulārus un sistemātiskus novērojumus putnu ligzdošanas, kā arī pavasara un rudens migrāciju laikā, un tikai tad ir iespējams novērtēt putnu sugu daudzveidību, to izvietojumu teritorijā, skaitu un citus faktorus, bez kuriem nav iespējams sniegt korektu un pamatotu vērtējumu, un norāda, ka 2011.gada oktobrī veiktais monitorings nevar būt par pamatu korekta atzinuma sniegšanai par VES ietekmi uz ornitofaunu. Pārvalde uzskata, ka nav izvērtēta paredzētās darbības atbilstība Tārgales pagasta teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

- 5.2.6. Birojs 2011.gada 6.septembrī Latvijas ornitoloģijas biedrības 2011.gada 31.augusta vēstuli nosūtīja SIA “Vides eksperti” izvērtēšanai un iekļaušanai Ziņojuma aktuālajā versijā.
- 5.2.7. SIA “Vides eksperti” izvērtēja institūciju sniegtos komentārus un priekšlikumus un precizēja Ziņojumu, ietverot tajā pārskatu par institūciju komentāru un priekšlikumu iestrādi Ziņojuma aktuālajā versijā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojam iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2011.gada 9.decembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu un Ziņojums tika ievietots mājaslapās www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Informācija bija pieejama arī Ventspils novada mājaslapā.
- 5.3.2. Birojs 2012.gada 6.janvārī saņēma Latvijas vides pārvaldības asociācijas 2012.gada 4.janvāra atsauksmi par Ziņojuma aktuālo versiju, kurā norādīts, ka trokšņa novērtējums neatbilst plānotajai darbībai, jo atšķirīgi ir VES skaits, VES augstums, VES modeļi, VES izvietojums; trokšņa novērtējumā nav ņemti vērā esošie trokšņa avoti, līdz ar to nav vērtēta kumulatīvā ietekme saistībā ar citām esošajām un plānotajām darbībām; trokšņa novērtējums sagatavots pamatojoties uz gada vidējo vēja ātrumu dienas, vakara un nakts periodā, bet nav ņemts vērā vēja ātrums, kas pārsniedz vidējo vēja ātrumu un palielina troksni; joprojām nav veikta VES mirgošanas ietekmes modelēšana, lai gan uz to jau bija norādījusi Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde. Latvijas vides pārvaldības asociācija vērš uzmanību arī uz Ziņojuma autoru normatīvo aktu traktējumu, proti, trokšņa normatīvu ievērošanas nepieciešamību dzīvojamās apbūves teritorijās.

- 5.3.3. Birojs, pieaicinot ekspertus, izvērtēja iesniegto Ziņojumu un secināja, ka Ziņojumā nav ietverta visa atzinuma sagatavošanai nepieciešamā informācija, kā arī sniegtā informācija vairākos aspektos ir pretrunīga, kas nedod iespēju izdarīt konkrētus secinājumus par plānoto darbību. Pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (2) un (3)daļu Birojs sagatavoja un 2012.gada 19.janvārī nosūtīja Ierosinātājam vēstuli, norādot, kādu sniegto informāciju nepieciešams precizēt un papildināt. Vēstulē Birojs norādīja, ka nepieciešams skaidrojums par SIA "E.S. Green" veiktajām atkārtotām izmaiņām sākotnēji pieteiktajā darbībā, ka dažādās ziņojuma sadaļās sniegtajai informācijai jābūt savstarpēji atbilstīgai, ka ziņojumā jāsniedz informācija par paredzētās darbības iespējamajiem risinājumiem attiecībā uz tās vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem, tika vērsta uzmanība uz ornitologu atšķirīgajiem vērtējumiem un nepieciešamību iekļaut ziņojumā informāciju par pavasara migrāciju, par Dabas aizsardzības pārvaldes iebildumiem saistībā ar VES Nr.4 izvietojumu, ka netiek sniegta informācija par SIA "E.S. Green" plānotā VES parka un citu Tārgales pagastā plānoto vēja elektrostaciju savstarpējo un kopējo ietekmi atbilstoši Programmas 5.16.punktam, ka trokšņa novērtējums neatbilst plānotajam VES parkam, ka nepilnīga ir informācija mirgošanas efekta un apēnojuma aspektu izvērtējumā u.c., lūdzam rūpīgi izvērtēt Programmas un vides institūciju prasības un iespējami precīzi ziņojumā sniegt iespējamo ietekmju novērtējumu, kas izriet no konkrētajiem plānotajiem risinājumiem. Vēstulei tika pievienoti arī pieaicināto ekspertu atzinumi un Latvijas vides pārvaldības asociācijas 2012.gada 4.janvāra atsauksme.
- 5.3.4. Birojs 2012.gada 7.februārī saņēma Latvijas ornitoloģijas biedrības (LOB) 2012.gada 4.februāra vēstuli Nr.LOB2012/008, kurā norādīts, ka LOB 2011.gada putnu rudens migrācijas sezonā ir veikusi putnu uzskaites Tārgales lauku masīvā Ventspils novadā migrējošo putnu monitoringa ietvaros. LOB informē, ka, analizējot teritorijas apsekojuma laika posmā no 2011.gada 8.jūlija līdz 2011.gada 3.decembrim datus, ir sagatavots pārskats un rekomendācijas plānoto VES ekspluatācijai. Vēstulē norādīts, ka lielākā uzmanība bijusi pievērsta migrācijas koridoram dzelzceļa stacijas "Ventspils 2" rajonā, kas jau iepriekš ir bijusi zināma kā nozīmīga dzērvju koncentrācijas vieta. Teritorija ir apsekota pamatā rīta un vakara stundās, lai reģistrētu uz/no nakšņošanas vietas lidojošus putnus un to lidojumu virzienu. Tika veikta arī citu migrējošo putnu reģistrācija. Analizējot novērojumu rezultātus, LOB norāda, ka lielākā migrējošo putnu (arī dzērvju) migrācija un koncentrācija 2011.gada rudenī novērota septembra – oktobra mēnešos, dzeltenajam tārtiņam – augusta otrajā pusē. Lielākā putnu koncentrācija tika novērota migrācijas koridorā un daļēji tam piegulošajās teritorijās, tai skaitā SIA "TCK" plānotā VES parka ziemeļu daļā. 2011.gada rudenī dzērves migrācijas koridorā uz dienvidrietumiem no dzelzceļa stacijas "Ventspils 2" uzturējās salīdzinoši īsu laiku – pamatā pirms lidošanas uz nakšņošanas vietām, taču migrācijas koridors tika izmantots kā pārvietošanās koridors no nakšņošanas vietām un barošanās vietām Tārgales lauku masīvā un otrādi. Barošanās vietās lielas koncentrācijas dzērves neveidoja. LOB uzskata, ka nelielās dzērvju koncentrācijas barošanās vietās migrācijas koridorā 2011.gada rudenī saistītas ar Tārgales lauku apsaimniekošanu, proti, lielākā daļa zemju 2011.gadā bija atstātas atmatā ar augstu lakstaugu stāvu, līdz ar to migrācijas koridorā bija dzērvēm maz piemērotas barošanās platības. 2011.gadā ar graudaugu kultūrām bija apsētas teritorijas plānoto VES parku teritorijās un lauku masīvā uz dienvidiem no

plānotajiem vēja parkiem un migrācijas koridora, kā rezultātā pārsvarā izkliedētas nelielas putnu koncentrācijas bija novērojamas šajās platībās. LOB pauž viedokli, ka pēc VES parku izbūves šāda situācija var radīt apdraudējumu migrējošām dzīvēm un citu sugu putniem, ja tie šķērsos parka teritoriju nelielā augstumā. 2011.gada rudens migrāciju sezonā tika pārbaudītas potenciālās dzīvju nakšņošanas vietas Ventas kreisajā krastā, un nevienā no tām netika konstatēti dzīvju nakšņošanai piemēroti biotopi un apstākļi. LOB uzskata, ka netieši apstiprinās pieņēmums, ka agrākajos gados novērotie dzīvju pārlidojumi no Tārgales lauku masīva Ventas virzienā nav saistīti ar dzīvju aizlidošanu no Tārgales lauku masīva, bet ar lokāliem pārlidojumiem starp barošanās un/vai nakšņošanas vietām. Lai arī 2011.gada rudens migrāciju periodā putni Ventas kreisajā krastā netika uzskaitīti, 2011.gadā novērotie dzīvju bari lidoja nelielā augstumā ne vien no Tārgales lauku masīva pāri Ventai, bet arī atpakaļ aptuveni dzelzceļa stacijas “Ventspils 2” virzienā, kas apstiprina pieņēmumu, ka putni varētu baroties arī Ventas kreisā krasta laukos. LOB uzskata, ka potenciālo barošanās vietu apsekošana 2011.gadā apliecina, ka izpētes dati atkārtoti apliecina, ka Ventas kreisā krasta lauki ir piemēroti dzīvēm kā barošanās vieta, un to lielākajā daļā pagaidām nav plānota VES attīstība. Teritorijās uz ziemeļiem un ziemeļaustrumiem no migrācijas koridora ir/varētu būt potenciālas nakšņošanas vietas, kas līdz šim nav apzinātas. Ņemot vērā lielas daļas Tārgales lauku masīva apbūvi ar VES, kas samazinās dzīvēm piemērotu barošanās vietu platības, kā arī nepieciešamību aizsargāt zināmās un potenciālās dzīvju nakšņošanas vietas, LOB uzskata, ka nepieciešams paplašināt migrācijas koridoru kā uz dienvidiem, tā uz ziemeļiem no pašreizējā migrācijas koridora. LOB uzskata, ka nav pieļaujama VES būvniecība paplašinātajā migrācijas koridorā, tai skaitā, SIA “E.S.Green” plānotajos zemes īpašumos “Rutki” (kadastra Nr.98660140007), “Aivas” (kadastra Nr.98660140048), “Roževici-2” (kadastra Nr.98660140001), “Ārces” (kadastra Nr.98660140033), “Veckunči” (kadastra Nr.98660140016), “Klāņu meži” (kadastra Nr.98660110085). Savukārt citiem VES parkiem vai atsevišķām VES, kas plānotas Tārgales lauku masīvā ārpus migrācijas koridora, LOB izstrādājusi rekomendācijas VES ekspluatācijai, proti:

- nepieļaut VES parku vai atsevišķu VES izbūvi un ekspluatāciju paplašinātajā migrācijas koridorā;
- ņemot vērā 2011.gada monitoringa rezultātus un datu analīzi (putnu lokālās pārlidojuma trases starp barošanās un nakšņošanas vietām saistībā ar Tārgales lauku masīva apsaimniekošanu), rekomendēt apturēt visu plānoto vēja parku elektrostacijas intensīvajā putnu rudens migrācijas periodā no 1.septembra līdz 20.oktobrim. Alternatīvs risinājums varētu būt detektori uz VES, kas tās aptur, kad lidojošie putni pietuvojas tām bīstamā attālumā. Šajā gadījumā VES apturēšana nebūtu nepieciešama;
- kā kompensējošie pasākumi rekomendējami dzīvju piebarošana vai lauku apsēšana ar graudaugu kultūrām putnu migrācijas koridorā;
- rekomendējams papildus veikt lauku novērojumus putnu pavasara migrāciju sezonā, jo līdzšinējie fragmentārie novērojumi liecina, ka arī pavasara migrācijās Tārgales lauku masīvs varētu būt nozīmīgs migrējošiem putniem.

5.3.5. Birojs 2012.gada 22.februārī saņēma SIA “E.S.Green” 2012.gada 20.februāra iesniegumu Nr.01/02/2012 ar prasību iespējami ātrā laikā pieņemt pozitīvu lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma programmu, jo SIA “E.S.Green” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir veikusi vairākkārtējus labojumus un

papildinājumus saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) un Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (RVP) prasībām. Tā kā Birojs 2012.gada 19.janvāra vēstulē Nr.3-01/93 norādījis vēl uz citām ziņojuma nepilnībām, SIA "E.S.Green" uzskata, ka Biroja, DAP un RVP izvirzītās prasības kopumā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam ir pārāk apjomīgas un ne vienmēr pamatotas, piemēram, prasība veikt ēnu situācijas modelēšanu, jo sabiedriskās apspriešanas laikā no iedzīvotājiem, kuri varētu būt ēnu ietekmēti, vai pašvaldības nav saņemts neviens jautājums vai iesniegums; līdzīgi arī ar migrējošo putnu monitoringu, vēja parka ietekmes uz ainavu novērtējumu kontekstā arī ar citu plānoto vēja elektrostaciju savstarpējo un kopējo ietekmi. SIA "E.S.Green" iesniegumā norāda, ka putnu aizsardzība faktiski tiek nostādīta augstākā līmenī par Latvijas iedzīvotāju ekonomiskajām un saimnieciskajām vajadzībām. SIA "E.S.Green" pauž neizpratni saistībā ar informāciju, kuru Latvijas likumdošana nereglamentē, piemēram, elektromagnētisko starojumu. Ja pašvaldība ir norādījusi, ka ziņojumā sniegtā informācija ir pietiekama, tad SIA "E.S.Green" uzskata, ka vides institūciju prasības kopumā bremzē uzņēmējdarbību.

- 5.3.6. Birojs 2012.gada 24.februārī ar vēstuli Nr.3-01/320 informēja SIA "E.S.Green", ka, ņemot vērā, ka SIA "E.S. Green" ar 2012.gada 20.februāra iesniegumu apšaubu Biroja rīcības pamatotību, izvērtējot SIA "E.S. Green" 2011.gada 9.decembrī iesniegto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parka ierīkošanai Ventspils novada Tārgales pagastā un pieprasot novērst Ziņojumā konstatētās nepilnības, Birojs, pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 26.pantu un Ministru kabineta 2004.gada 6.janvāra noteikumu Nr.4 "Vides pārraudzības valsts biroja nolikums" 8.punktu, gan SIA "E.S. Green" iesniegumu, gan izvērtējuma materiālus ir nosūtījis izskatīšanai augstākai institūcijai – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.
- 5.3.7. Birojs 2012.gada 12.aprīlī saņēma SIA "E.S.Green" 2012.gada 4.aprīļa sūdzību par 19.01.2012. vēstuli par ietekmes uz vidi novērtējumu Nr.3-01/93. Birojs ar 2012.gada 18.aprīļa vēstuli Nr.3-01/565 informēja SIA "E.S.Green", ka, ievērojot Ministru kabineta 2004.gada 06.janvāra noteikumu Nr.4 "Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikums" 1.punktā noteikto padotību, SIA "E.S. Green" 2012.gada 4.aprīļa sūdzība par Biroja 2012.gada 19.janvāra vēstuli Nr.3-01/93 par ietekmes uz vidi novērtējumu un ar to saistītie materiāli un Biroja paskaidrojumi par sūdzībā norādīto ir nosūtīti izskatīšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.
- 5.3.8. No Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegtās atbildes vēstules (30.03.2012. Nr.2.18-1/5567) uz SIA "E.S.Green" iesniegumu par institūciju rīcību izriet, ka būtisks kavējošs faktors novērtējuma savlaicīgai veikšanai ir bijušās paša iesniedzēja vairākkārtēji veiktās projekta apjoma izmaiņas; nepamatota ir prasība izsniegt tehniskos noteikumus laikā, kad projektam tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums, jo pirms Biroja atzinuma saņemšanas un paredzētās darbības akcepta normatīvajos aktos šāda iespēja nav paredzēta; par nesamērīguma principu norādīts, ka arī vienas VES uzstādīšanai, ņemot vērā teritorijas jutīgumu un ietekmju summāro efektu, var būt pamats piemērot ietekmes uz vidi novērtējumu, un Biroja kompetencē ir izlemt par procedūras piemērošanu; ja SIA "E.S.Green" uzskata, ka paredzētajai darbībai nebija jāpiemēro ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un

Birojs ir pārkāpis vienlīdzības vai samērīguma principu, tad Biroja lēmumu varēja pārsūdzēt tiesā. Attiecībā uz SIA "E.S.Green" 2012.gada 4.aprīļa iesniegumu sniegtajā atbildes vēstulē (26.04.2012. Nr.2.18-1/7347) paskaidrots, ka, ja tiek uzskatīts, ka Biroja lēmums pieprasīt papildus informāciju skar būtiskas tiesības vai tiesiskas intereses vai būtiski apgrūtina to īstenošanu, tad Biroja lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā tiesā. Iesniedzējam ir izvēles iespēja sniegt vai nesniegt Birojam pieprasīto informāciju, un tā ir iesniedzēja atbildība sadarboties ar Biroju vai nesadarboties.

5.4. Sabiedrības informēšana, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti par papildinājumiem ziņojuma aktuālajā versijā:

- 5.4.1. 2012.gada 19.jūnijā Birojā tika iesniegta papildinātā aktuālā ziņojuma versija, kas bija pieejama interneta vietnēs:
www.videseksperti.lv,
http://www.ventspilsnovads.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=885:pazojums-par-ietekmi-uz-vidi&catid=32:aktualitates&Itemid=428,
www.vpvb.gov.lv.
- 5.4.2. Papildinātās ziņojuma versijas izvērtēšanas laikā Birojs ir saņēmis Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (RVP) 2012.gada 28.jūnija atzinumu par izvērtējamo ziņojumu, kurā norādīts, ka:
- ziņojumā joprojām nav vērtēta plānotās darbības iespējamā kopējā ietekme ar citu VES parku izveides projektiem Tārgales pagastā, arī attiecībā uz migrējošo putnu aizsardzību atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma programmas 5.16.punktam;
 - ņemot vērā, ka plānotā VES parka teritoriju šķērso 110 kV elektropārvades līnija un akciju sabiedrība "Latvenergo" patlaban īsteno elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" rekonstrukcijas projektu, jau tagad ir lietderīgi izvērtēt aizsargjoslu pārklāšanos un atsevišķu VES izbūves iespējamību;
 - joprojām pretrunīgi ir ekspertu – ornitologu viedokļi par paredzētās darbības teritorijas statusu attiecībā uz migrējošajiem putniem;
 - lai arī ziņojumā norādīts, ka trokšņa izvērtējumā ir ņemti vērā citu VES parku (nenorādot, kuru) trokšņi, 12.pielikumā nav iekļauti trokšņa modelēšanas izejas dati, kas norādīti būvakustikas eksperta atzinumā;
 - normatīvos noteiktā trokšņa līmeņa nodrošināšana īpašumā "Roževici-2" ir obligāta, un īpašnieka piekrišana trokšņa līmeņa pārsniegumam dzīvojamā mājā ir pretrunā ar Vides aizsardzības likumā noteiktajiem piesardzības un novēršanas principiem;
 - ziņojumā nav iekļauta "vēju roze", līdz ar to nav iespējams noskaidrot cēloni ziņojumā sniegtajai pretrunīgajai informācijai par valdošajiem vējiem – mirgojošās ēnas efekta novērtējumā - rietumu, citās ziņojuma sadaļās – dienvidrietumu vējiem;
 - nav izskatīti un izvērtēti risinājumi pieslēgumu nodrošināšanai pie elektropārvades tīkliem;
 - nav izvērtēta meliorācijas sistēmu pārkārtošanas nepieciešamība, lai gan 6.pielikumā redzams, ka plānotie pievedceļi vairākās vietās šķērso meliorācijas

sistēmas. Ziņojumam pievienotajā valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Kurzemes reģiona meliorācijas nodaļas 2012.gada 4.aprīļa vēstulē Nr.K/49 (ziņojuma 21.pielikums) norādīts, ka zemesgabalos "Aivas", "Rutki", "Roževici-2", "Ārces", "Veckunči", "Klāņu meži" un "Tīsiņi" esošās meliorācijas sistēmas nav valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmas un norādīts, kur iegūstama informācija par meliorācijas sistēmu plāniem un kas izsniedz meliorācijas sistēmu tehniskās pārbaudes atzinumus;

- apšaubāms ir ieteikums ierobežot noteiktu lauksaimniecības kultūru audzēšanu, lai mazinātu ietekmi uz putniem un sikspārņiem, jo nav skaidrs ieteikuma realizācijas mehānisms;
- ziņojuma 31.lpp. kļūdaini norādīts, ka teritoriju šķērso gāzesvads. Teritoriju šķērso naftas un naftas produktu cauruļvads, taču ziņojumā nav identificēta un analizēta problēma saistībā ar konstatētajiem regulārajiem nesankcionētiem pieslēgumiem, kas ir saistīti ar naftas produktu noplūdēm vidē un sekojošiem sanācības darbiem vairāku gadu garumā;
- juridiski nekorekta ir ziņojuma autoru interpretācija par normatīvo aktu trokšņa robežlielumu prasību nodrošināšanu;
- ietekmes uz ainavu izvērtējumā (ziņojuma 15.pielikums) nepareizi norādīti dažu ciemu nosaukumi, piemēram, Piltenes pagastā. Ainavu eksperta atzinumā un ziņojuma 61.lpp. norādīts, ka "...nav ieteicams vēja ģeneratorus izvietot ar "atlūzām" no kopējām grupām". Konkrētajā gadījumā tas attiecas uz VES Nr.25, kas plānota dzelzceļa dienvidu pusē, tāpēc nepieciešams izvērtēt tās novietojuma nepieciešamību un lietderību.

5.4.3. Ņemot vērā, ka plānoto VES teritorijas šķērso elektropārvades līnijas un akciju sabiedrība "Latvenergo" patlaban īsteno elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" rekonstrukcijas projektu, palielinot esošās 110 kV elektropārvades līnijas spriegumu līdz 330 kV, Birojs 2012.gada 5.jūlijā nosūtīja vēstuli Nr.3-01/892 AS "Latvijas elektriskie tīkli", lūdzot izvērtēt atsevišķu plānoto VES izbūves iespējamību un nosacījumus kontekstā ar "Kurzemes loks" rekonstrukcijas projektu.

5.4.4. AS "Latvijas elektriskie tīkli" (turpmāk LET) 2012.gada 11.jūlija atbildes vēstulē Nr.202100-07-1014 norādīts, ka LET ir izvērtējusi VES izbūves iespējas Tārgales apkaimē, un patlaban tiek skaņoti Tehniskie noteikumi SIA "E.S.Green" vēja parka pieslēgšanai pie 110 kV pārvades tīkla. Vēstulē raksturotas Aizsargjoslu likumā noteiktās elektropārvades līniju un VES aizsargjoslas, kā arī norādīts, ka VES zemes īpašumos jāizvieto tā, lai to un elektropārvades līniju aizsargjoslas nepārklātos. Tā kā LET patlaban nevar precīzi noteikt, kādā attālumā no pārbūvējamās elektropārvades līnijas LNr.266/268 varētu atļaut būvēt VES, tad projektu izstrādes laikā katras VES novietojums attiecībā pret iepriekš minēto elektropārvades līniju jāsaskaņo atsevišķi.

5.4.5. Izvērtējot 2012.gada 19.jūnijā iesniegto papildināto aktuālo Ziņojuma versiju, Birojs konstatēja, ka pastāv likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (4)daļā noteiktie apstākļi, proti, Ziņojums neatbilst programmai, normatīvo aktu prasībām un nav ņemti vērā kompetentās institūcijas rakstveida priekšlikumi attiecībā uz Ziņojumu. 2012.gada 31.jūlijā Birojs nosūtīja vēstuli Nr.3-01/1013

SIA "E.S.Green" un SIA "Vides eksperti" par Ziņojuma atgriešanu, norādot, ka, pārstrādājot Ziņojumu, Ziņojumā ir jānorāda konkrēta alternatīva, jāsniedz šīs alternatīvas izvērtējums, tā lai Ziņojumā norādītās alternatīvas (pirmā un otrā) būtu iespējams argumentēti salīdzināt, ievērojot VES darbības visas galvenās ietekmes uz vidi, kas ir konstatētas iesniegtajā Ziņojumā attiecībā uz pirmo alternatīvu, kā arī, lai sniegtu argumentētu un pamatotu atzinumu par Ziņojumu, atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (2)daļai Birojs pieprasīja sniegt papildus informāciju atsevišķos jautājumos, kurus Birojs bija norādījis 2012.gada 19.janvāra vēstulē Nr. 3-01/93.

- 5.4.6. Neraugoties uz to, ka paredzētās darbības ierosinātais Biroja izvirzītās prasības Ziņojuma pilnveidošanai vairākkārtīgi gan pilnīgi, gan atsevišķos aspektos apstrīdēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, SIA "Vides eksperti" uz SIA "E.S.Green" izsniegtās pilnvaras pamata 2012.gada 30.oktobrī iesniedza Birojā izvērtēšanai Ziņojuma pārstrādāto aktuālo versiju, ar kuru varēja iepazīties interneta vietnēs: www.videseksperti.lv, http://www.ventspilsnovads.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=979:par-ietekmes-uz-vidi&catid=32:aktualitates&Itemid=428, www.vpvb.gov.lv.
- 5.4.7. 2012.gada 26.novembrī SIA "Vides eksperti" iesniedza Birojā papildinājumus 2012.gada 30.oktobrī iesniegtajai Ziņojuma pārstrādātajai aktuālajai versijai.
- 5.4.8. Ziņojuma pārstrādātās aktuālās versijas izvērtēšanas laikā Birojs ir saņēmis Latvijas ornitoloģijas biedrības (LOB) 2012.gada 20.novembra vēstuli Nr.LOB2012/073 ar tai pievienoto 2012.gada 3.jūlija eksperta R.Lebusa atskaiti par putnu monitoringu Tārgales lauku masīvā Ventpils novada Tārgales pagastā putnu pavasara migrāciju periodā no 12.03.2012. līdz 13.04.2012., eksperta R.Lebusa 2012.gada 24.novembra atskaiti par putnu monitoringu Tārgales lauku masīvā Ventpils novada Tārgales pagastā putnu rudens migrāciju periodā no 23.08.2012. līdz 28.10.2012. un Dabas aizsardzības pārvaldes 2012.gada 24.jūlija vēstuli Nr.4.15/13/2012-n par ekspertu atzinumiem:
- 5.4.8.1. LOB 2012.gada 20.novembra vēstulē Nr.LOB2012/073 norādīts, ka Ziņojuma pārstrādātajā aktuālajā versijā (2012.gada oktobris) piedāvātā 1.alternatīva varētu būt pieņemams kompromisa variants gadījumā, ja netiek pieļauta atsevišķu VES būvniecība, ņemot vērā atsevišķu VES izvietojumu pārāk dziļi migrācijas koridorā, kā arī atsevišķu VES atrašanos pārlietu tuvu ļoti nozīmīgai dzīvju nakšņošanas vietai, ticamai melnā stārķa barošanās vietai Dižkalna purvā (200 m līdz 300 m uz austrumiem un dienvidaustrumiem), pārlietu tuvu melnā stārķa ligzdai un tās aizsardzībai izveidotajam mikroliegumam (1,6 līdz 3 km uz ziemeļiem) un arī melnā stārķa lokālajām pārlidojuma trasēm. LOB uzskata, ka nav pieļaujama sekojošu VES būvniecība:
- VES Nr.1., 2., 3., 4., 5., 6. un 24. (izvietotas blakus dzīvju nakšņošanas vietai Dižkalna purvā un melnā stārķa barošanās un ligzdošanas vietai),
 - VES Nr.16., 17., 18., 19., 20., 21., 22. un 25. (izvietotas migrācijas koridorā iepretim Ventpils – 2 stacijai),
 - VES Nr.23. (izvietotas migrācijas koridorā iepretim Ventpils – 2 stacijai).

Pārējo VES (Nr.7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. un 15. - izvietotas migrācijas koridora perifērijā) būvniecība un ekspluatācija LOB ieskatā ir pieļaujama ar nosacījumu, ka tām pirms būvniecības, būvniecības un ekspluatācijas periodā tiek veikts putnu – migrējošo, dienas plēsīgo putnu (jūras ērglim arī ārpus ligzdošanas laika) un melno stārķu un sikspārņu monitoringu, kā arī VES darbība ir apturama dzērvju uzturēšanās laikā Tārgales lauku masīvā un piegulošajās teritorijās gadījumā, ja VES ekspluatācija apdraud migrējošās dzērves, kā arī melnā stārķa apdraudējuma gadījumā VES parka attīstītajam ir jāveic kompensējoši un riskus mazinoši pasākumi šīs sugas aizsardzības nodrošināšanai.

5.4.8.2. LOB vēstulē iebilst arī Ziņojuma autoru un ekspertu atsevišķiem izteiktajiem apgalvojumiem, ka:

- absurds ir LOB viedoklis saistībā ar to, ka SIA “E.S.Green” VES torņi varētu aizšķērsot migrācijas un/vai pārlidojuma koridoru,
- dzērves, kas uzturas Krievlaukos/Kamārces pļavās u.c. tuvākā apkārtnē, veic pārlidojumus uz/no barošanās vietām 80 m līdz 250 m augstumā (vidēji ~ 140 m) ziemeļu/dienvidu virzienā,

un LOB savā vēstulē norāda, ka:

- 2012.gada putnu pavasara un rudens migrāciju monitoringa rezultāti liecina, ka migrējošās dzērves joprojām izmanto LOB iezīmēto migrācijas koridoru, kas iezīmēts, analizējot LOB rīcībā esošos ilglaicīgos datus (pēdējo piecu gadu periodu) par putnu koncentrācijas vietām (barošanās, nakšņošana u.c.) un lokālajām pārlidojuma trasēm kontekstā ar apkārtējo atklāto platību apsaimniekošanu Tārgales lauku masīvā, un kurā nebūtu pieļaujama VES parku attīstība;
- koridors pamatā tiek izmantots kā lokālo pārlidojumu trase (dzērvju tranzītlidojumi lielākā augstumā monitoringa laikā nav konstatēti), kurā lidojuma augstums ir neliels (lielākoties 60 m līdz 100 m robežās);
- koridors ir nozīmīgs dzērvēm kā īslaicīga pievakares pulcēšanās vieta (lauki ieņem Ventspils – 2 stacijai) pirms ielidošanas nakšņošanas vietā Dižkalnu un Mauru purvos;
- mazākā mērā kā agrākos gados dzērves migrācijas koridoru izmanto kā barošanās vietu, jo ir mainījusies lauku apsaimniekošana – lauki atstāti atmatā vai izmanto zālājiem;
- agrāk dominējošās zālāju un atmatu platības ārpus migrācijas koridora, tai skaitā plānoto VES parku teritorijās, pašlaik tiek audzēti graudaugi, kas veicina dzērvju pārvietošanos no migrācijas koridora uz šīm platībām. Minētā iemesla dēļ LOB rekomendējusi SIA “TCK” nodrošināt lauku apsēšanu un/vai dzērvju piebarošanu migrācijas koridorā;
- līdzšinējie novērojumi liecina, ka daļa migrējošo dzērvju kā barošanās vietas jau šobrīd izmanto Ventas kreisā krasta lauku masīvus. Lai gan barošanās vietas vēl nav atrastas, lokālo pārlidojumu virziens liecina, ka putni varētu baroties Vārves – Ventspils reģionā;
- ņemot vērā nelielās attāluma atšķirības starp pašreizējām barošanās vietām Ventas labajā krastā un potenciālajām barošanās vietām Ventas kreisajā krastā, kā arī to, ka migrācijas koridors rada netraucētu putnu kustības iespēju, var prognozēt, ka pēc VES parku attīstības Tārgales lauku masīvā migrējošās dzērves aktīvāk izmantos Ventas kreisā krasta laukus kā

barošanās vietas Vārves – Ventspils reģionā, visticamāk laukus ap Vārves (Pūņu) purvu.

LOB kategoriski noliedz Ziņojuma autoru un ekspertu apgalvojumus, kuri izteikti bez pamatojuma un balstīti tikai uz Ziņojuma sagatavošanā piesaistīto ekspertu īslaicīgiem novērojumiem un uz tiem balstītiem pieņēmumiem, ņemot vērā reālo situāciju. LOB norāda, ka 2012.gada monitoringa periodā īpaša uzmanība tika pievērsta dzērvju lidojuma augstumam lokālajās pārlidojuma trasēs, ka tranzīta pārlidojumos (ievērojami pārsniedzot lokālo pārlidojumu augstumu) dzērves netika novērotas, ka tranzītā pārlidojošās dzērves Tārgales lauku masīvā nebarojas un tam piegulošās nakšņošanas vietas neizmanto. 2012.gada rudens migrāciju periodā visas novērotās dzērves lidoja apmēram VES rotoru darbības zonā (aptuveni 60 m līdz 100 m robežās), kas ir loģiski, ņemot vērā pārlidojumu raksturu - lokāli pārlidojumi starp nakšņošanas vietām un barošanās vietām, pārlidojuma attālumam nepārsniedzot vairumā gadījumu dažus kilometrus. Ņemot vērā LOB monitoringa rezultātus un Ziņojumā izteiktos apgalvojumus par dzērvju pārlidojumu augstumu, LOB pieļauj, ka Ziņojumā ir izmantoti tranzīta lidojumā novēroto dzērvju pārlidojuma augstuma dati vai atsevišķi ekstrēmi gadījumi, kas neatspoguļo pārlidojuma augstumu kopainu, tādējādi tiek iegūta izkropļota datu interpretācija, kam nav nekā kopīga ar situāciju dabā.

Savukārt saistībā ar rekomendāciju apgaismot VES diennakts tumšajā laikā, LOB vēstulē norāda, ka tas ir pretrunā ar jaunākajiem pētījumiem par apgaismotu objektu (un gaismas kopumā) ietekmi uz migrējošiem putniem, jo apgaismoti objekti izsauc putnu dezorientāciju, bet kombinācijā ar nelabvēlīgiem laika apstākļiem šādas apgaismotas konstrukcijas var būt ļoti nozīmīgs mirstības cēlonis naktī migrējošiem putniem, tāpēc LOB uzskata, ka VES izgaismošana kategoriski nav pieļaujama, vienlaikus norādot, ka vienīgais izņēmums ir gaismas avots, kas tiek uzstādīts uz katras VES un kas tiek pieprasīts saskaņā ar aviācijas drošības prasībām. LOB vēstulē norāda, ka arī šāds gaismas avots (sarkanas mirgojošas vai pastāvīgi degošas gaismas) var būt dezorientējošs un palielinātu putnu mirstību, tāpēc literatūrā pēdējos gados tiek rekomendēts izmantot baltas pulsējošas gaismas avotu.

- 5.4.8.3. LOB 2012.gada 20.novembra vēstulei Nr.LOB2012/073 pievienotajā eksperta R.Lebusa 2012.gada 3.jūlija atskaitē (turpmāk - pavasara Atskaite) par putnu monitoringu Tārgales lauku masīvā Ventspils novada Tārgales pagastā putnu pavasara migrāciju periodā no 12.03.2012. līdz 13.04.2012. (12.03., 28.03., 30.03., 01.04. un 13.04.) norādīts, ka putnu uzskaites veiktas putnu koncentrācijas vietās, kā arī uzskaitot nejauši konstatētus putnu barus, reģistrējot to atrašanās vietu un lidojuma virzienu lidojošiem putniem. Putni uzskaitīti, lietojot teleskopu un binokli, novērojumi kartēti un apstrādāti, izmantojot ArcMap 9.2 programmatūru. Pavasara Atskaitē norādīts, ka epizodiski novērojumi Tārgales lauku masīvā pavasara migrāciju sezonā ir veikti arī iepriekšējos gados, kas ļāva secināt, ka Tārgales lauku masīvs, iespējams, ir nozīmīgs arī pavasarī migrējošiem putniem. Šie pieņēmumi daļēji apstiprinājās 2012.gada putnu pavasara migrācijas sezonā, apsekojot Tārgales lauku masīvu pavasara migrācijas sezonas intensīvākajos periodos. Lai arī 2012.gada pavasara uzskaitēs konstatētais migrējošo putnu skaits ir mazāks par

rudens migrācijas periodu, tas liek domāt, ka Tārgales lauku masīva nozīme pavasara migrācijā ir līdz šim nenovērtēta. Eksperts norāda, ka uzskaišu laikā ir konstatēts pārsteidzoši liels skaits dzērvju (200, 200 un 500 īpatņi), kas līdz šim pavasara migrāciju laikā Latvijā ir reti novērots, bet Tārgales lauku masīvā reģistrēti pirmo reizi. Eksperts pieļauj, ka tas, iespējams, saistīts ar globālām dzērvju populācijas izmaiņām un arvien pieaugošo putnu skaitu, kas ietekmē arī putnu uzvedību, lai gan pagaidām ticamu izskaidrojumu tam grūti rast, taču ir skaidrs, ka putnu skaits palielinās un turpmāk tas lielāks būs arī Tārgales lauku masīvā gan rudens, gan pavasara migrāciju sezonās. Attiecībā uz pārējām putnu sugām (zosis, gulbji, kaijas) būtiskas izmaiņas, salīdzinot ar rudens migrāciju sezonu, nav novērojamas, tikai putnu skaits kopumā masīvā, iespējams, ir mazāks, kā arī ne vienā no uzskaišu reizēm netika reģistrētas bridējputnu koncentrācijas, atšķirībā no rudens migrāciju sezonām. Eksperts norāda, ka lielākā daļa migrējošo putnu koncentrācijas vietu tika konstatētas ārpus migrācijas koridora, līdzīgi kā 2011.gada rudens migrācijas monitoringā, un uzskata, ka tas ir saistīts ar Tārgales lauku masīva apsaimniekošanu, proti, iepriekšējos gados laukos migrācijas koridorā dominēja graudaugu sējumi un rugaines, bet 2012.gadā lielākā daļa zemju bija atstātas atmatā, kas dzērvēm ir maz piemērotas barošanās platības, un 2012.gadā ar graudaugu kultūrām bija apsētas teritorijas plānoto VES parku teritorijās un Tārgales lauku masīvā uz dienvidiem no plānotajiem VES parkiem un migrācijas koridora. Tā rezultātā putni pamatā tika reģistrēti šajās platībās. Eksperts uzskata, ka šāda situācija, izbūvējot plānotos VES parkus, var radīt apdraudējumu gan migrējošām dzērvēm, gan citu sugu putniem, ja tiem nāksies šķērsot VES parku teritoriju nelielā augstumā. Līdz ar to, lai novērstu potenciālu putnu apdraudējumu, putniem šķērsojot VES parka teritoriju starp apsētām platībām un migrācijas koridoru, ir nepieciešams veikt lauku atbilstošu apsaimniekošanu (apsēšanu ar graudaugiem vai veikt putnu piebarošanu) migrācijas koridorā. Pavasara Atskaitei ir pievienotas putnu uzskaišu tabulas un kartogrāfiskais materiāls.

- 5.4.8.4. LOB 2012.gada 20.novembra vēstulei Nr.LOB2012/073 pievienotajā eksperta R.Lebusa 2012.gada 24.novembra atskaitē (turpmāk – rudens Atskaite) par putnu monitoringu Tārgales lauku masīvā Ventspils novada Tārgales pagastā putnu rudens migrāciju periodā no 23.08.2012. līdz 28.10.2012. norādīts, ka putnu uzskaites veiktas putnu koncentrācijas vietās, kā arī uzskaitot nejauši konstatētus putnu barus, reģistrējot to atrašanās vietu un lidojuma virzienu lidojošiem putniem. Putni uzskaitīti, lietojot teleskopu un binokli, novērojumi kartēti un apstrādāti, izmantojot ArcMap 9.2 programmatūru. Rudens Atskaitē norādīts, ka liela daļa dzērvju, līdzīgi kā iepriekšējos gados, ir barojušās ārpus migrācijas koridora, kas ir saistīts ar Tārgales lauku masīva apsaimniekošanu – joprojām lielākie graudaugu sējumi atrodas ārpus migrācijas koridora, tomēr 2012.gada rudens migrāciju sezonā salīdzinoši lielas dzērvju koncentrācijas tika novērotas arī uz laukiem migrācijas koridorā. Uz laukiem migrācijas koridorā putni barojās arī dienas laikā un uzturējās attālu no dzelzceļa, un novērojumi liecina, ka lielākā daļa teritorijas, kur konstatēja dzērves, bija graudaugu sējumi. Eksperts uzskata, ka tas apliecina to, ka dzērves ir iespējams koncentrēt noteiktās teritorijās, veicot atbilstošu teritoriju apsaimniekošanu, un tādējādi samazināt VES parku radīto summāro ietekmi uz migrējošiem putniem un iespējamo sadursmju riskus. Eksperts norāda, ka veiktās uzskaites apstiprina, ka nozīmīga dzērvju nakšņošanas vieta ir Dižkalnu purvs pie Platenes – Būšnieku

ceļa. Gan Dižkalnu purvs, gan Mauru purvs ir nozīmīgākās dzērvju nakšņošanas vietas reģionā, kur salido Tārgales lauku masīvā barojošās dzērves. Rudens Atskaitē norādīts, ka apsekotas ir arī purvainās teritorijas uz austrumiem no Dižkalnu purva un dienvidiem – dienvidrietumiem no izgāztuves. Pārbaudes laikā konstatēts, ka šīs teritorijas kā nakšņošanas vietas dzērvēm nav piemērotas, jo tie ir pārmitri vai slapji krūmāji, kuros trūkst klaju vietu. Rudens Atskaitē norādīts, ka agrākajos gados ir apsekotas vēl citas potenciālās nakšņošanas vietas, un eksperts uzskata, ka ir maz ticams, ka tuvākajā apkārtnē ir vēl kādas dzērvēm piemērotas mitraines. Rudens Atskaitē norādīts, ka uzskaišu laikā ir reģistrēts arī dzērvju lidojuma augstums lokālajās pārlidojuma trasēs, par orientieri pieņemot izbūvēto VES parku pie Platenes. Novērojumos konstatēts, ka dzērvju lidojuma augstums aptuveni atbilst VES masta augstumam (60 m līdz 100 m). Ņemot vērā, ka izbūvētais VES parks atrodas migrācijas koridora perifērijā un parastā dzērvju lokālo pārlidojumu trase ir novirzīta uz rietumiem (putni šķērso dzelzceļa līniju Ventspils – 2 stacijas reģionā), uzskaišu laikā netika novērota VES parka ietekme uz migrējošām dzērvēm (putni nemainīja lidojuma trasī, neizvairījās), tikai viens gadījums tika fiksēts 30.09.2012., kad uz nakšņošanas vietu Dižkalnu purvā lidojošu 70 dzērvju bariņu vēja brāzmas piespieda mainīt lidojuma virzienu un putni tika aizpūsti līdz VES parkam, kur tie spēja pārgrupēties un uz nakšņošanas vietu aizlidoja starp abām VES parka daļām gar Rīgas – Ventspils šoseju. Atbilstoši rudens Atskaitē norādītajam tika konstatēts lielāks jūras ērgļu skaits nekā iepriekšējās sezonās. Eksperts norāda, ka tas saistīts ar sugas populācijas pieaugumu Latvijā un līdz ar to arī Tārgales lauku masīva reģionā, kā arī izsaka viedokli, ka nākotnē apdraudējuma pakāpe šai sugai pieaugs, jo Tārgales lauku masīvs ar lielo migrējošo putnu koncentrāciju ir nozīmīga barošanās vieta jūras ērgļiem. Novērojumi liecina, ka jūras ērgļi uzturējušies ārpus plānotās SIA “TCK” VES parka teritorijas, un novērojumi lielā mērā sakrīt ar zosveidīgo un dzērvju koncentrācijas vietām. Ņemot vērā, ka VES parki ir plānoti arī uz dienvidiem no SIA “TCK” VES parka un arī LOB ieteiktajā migrācijas koridorā, kurā nav pieļaujama VES parku attīstība, eksperts uzskata, ka potenciālais apdraudējums jūras ērgļu sugai ir vērā ņemams. Eksperts uzskata, ka ir būtiski turpināt Tārgales lauku masīvā plānoto/uzbūvēto VES parku monitoringu gan pirmsbūvniecības, gan būvniecības, gan ekspluatācijas periodā, lai putnu apdraudējumu gadījumā nekavējoši reaģētu un novērstu un/vai mazinātu iespējamus riskus. Monitorings ir nepieciešams pavasara un rudens migrācijas periodiem, ligzdojošajiem dienas plēsīgajiem putniem (jūras ērgļiem arī ārpus ligzdošanas laika) un melnajam stārķim. Eksperts norāda, ka iedzīvotāju gadījuma novērojumi liecina, ka melnais stārķis var ielidot arī Tārgales lauku masīvā un var tikt pakļauts sadursmju riskam. Rudens Atskaitē norādīts, ka, lai novērstu potenciālu dzērvju apdraudējumu, tām šķērsojot VES parka teritorijas starp migrācijas koridoru un apsētajām platībām ārpus tā (Tārgales – Kamārces - Gārdes - Ūdrandes reģionā), ir nepieciešams nodrošināt lauku atbilstošu apsaimniekošanu migrācijas koridorā. Rudens Atskaitē ir pievienotas putnu uzskaišu tabulas un kartogrāfiskais materiāls.

- 5.4.8.5. Dabas aizsardzības pārvaldes 2012.gada 24.jūlija vēstulē Nr.4.15/13/2012-n par ekspertu atzinumiem (adresēta LOB) norādīts, ka, izvērtējot putnu sugu jomā sertificēto ekspertu Kārļa Millera, Dmitrija Boiko un Gaida Grandāna atzinumus, kā arī LOB iesūtītos atzinumus un trīs putnu sugu jomā sertificētu neatkarīgu ekspertu viedokli, nav gūti pierādījumi tam, ka ekspertu darbība būtu

radījusi kaitējumu īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, tāpēc Dabas aizsardzības pārvaldei (arī DAP) nav pamata anulēt sertifikātu minētajiem ekspertiem. DAP piekrīt LOB viedoklim, ka atzinumos ir daudz nepilnību, un var uzskatīt, ka potenciāls apdraudējums putnu sugām varētu tikt pieļauts. DAP norāda, ka attiecīgie eksperti ir informēti un brīdināti, ka sertificēta eksperta darbība un atzinumu sagatavošana jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām, profesionāli un ētiski, lai neradītu kaitējumu īpaši aizsargājamām sugām vai biotopiem.

5.4.8.6. Ņemot vērā putnu sugu jomā sertificēto ekspertu atšķirīgos viedokļus par plānotās darbības iespējamo ietekmi uz ornitofaunu, Birojs 2013.gada 4.janvārī nosūtīja vēstuli Nr.3-01/14 Dabas aizsardzības pārvaldei, lūdzot sniegt detālāku informāciju saistībā ar 2012.gada 24.jūlija vēstuli Nr.4.15/13/2012-n.

5.4.8.7. Birojs 2013.gada 28.janvārī saņēma DAP elektronisko vēstuli Nr.4.9/6/2013-N-E saistībā ar ekspertu atzinumiem un tai pievienoto SIA "Vides eksperti" adresēto 2012.gada 20.jūlija atzinumu Nr.4.9/20/2012-N par Ziņojuma 2012.gada jūlija versiju. DAP vēstulē norādīts, ka Ziņojuma aktuālajā versijā nav iekļauti DAP 20.07.2012. atzinumā Nr.4.9/20/2012-N ierosinātie papildinājumi, kas attiecas uz migrējošo putnu un sikspārņu monitoringa programmas pievienošanu un ietekmes uz melnā stārķa aizsardzībai izveidoto mikroliegumu izvērtēšanu. DAP informēja, ka kopumā sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinumi par 2011.gada putnu rudens migrācijas novērojumiem satur informāciju saskaņā ar Ministru kabineta 30.09.2010. noteikumiem Nr.925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības", norādot, ka internetā pieejamajā Ziņojuma 2012.gada jūlija versijā nav atrodami 2012.gada ekspertu atzinumi par putnu pavasara migrāciju. DAP norāda, ka Ziņojumam pievienotie ornitologu atzinumi, tāpat kā LOB vēstulei pievienotie novērojumi, ir putnu migrācijas novērojumi, bet, lai tos sauktu par monitoringu, nepieciešams izstrādāt monitoringa programmu, kas ietver:

- monitoringa metodiku regulāriem putnu migrācijas novērojumiem, kas ietver novērojumu veikšanas laiku, regularitāti, novērošanas maršrutus, punktus, putnu uzskaites metodiku u.tml.,
- iegūto datu analīzes metodiku ar mērķi noskaidrot VES ietekmi uz putnu migrāciju,
- robežlielumus, kurus sasniedzot veicami noteikti pasākumi migrējošo putnu aizsardzībai, piemēram, VES apturēšana uz noteiktu laiku.

DAP norāda, ka monitoringam jāparedz arī bojāgājušo putnu un sikspārņu regulāras uzskaites pie VES, ne tikai putnu migrācijas novērojumi, kā arī Ziņojumā jāparedz arī mehānisms, kā šo monitoringu ieviest. Kamēr nav uzsākts iepriekš aprakstītais monitorings, kas ļautu izvērtēt iespējamās VES izbūves ietekmes uz putnu un sikspārņu migrāciju, DAP uzskata, ka jāņem vērā Vides aizsardzības likuma 3.pantā definētais piesardzības princips un darbība nav uzsākama līdz brīdim, kamēr ir saņemti pietiekoši pierādījumi par to, ka darbībai nebūs būtiska negatīva ietekme uz migrējošajiem putniem un sikspārņiem.

5.4.8.8. Izvērtējot DAP sniegto informāciju, Birojs 2013.gada 29.janvārī sazinājās ar SIA "Vides eksperti" pārstāvi, kurš iepriekš minētos faktus telefonsarunā apstiprināja. 2013.gada 29.janvārī Birojs saņēma SIA "Vides eksperti" elektronisko vēstuli jautājumā par DAP vēstuli Nr. 4.9/20/2012-N, kurā norādīts, ka:

- SIA "Vides eksperti" atkārtoti sazinājās ar ornitoloģijas ekspertu Kārli Milleru, kurš apliecināja, ka IVN ietvaros veikto apsekojumu laikā ne viņš, ne arī kāds

cits no piesaistītajiem ornitologiem (G. Grandāns, D. Boiko u.c.) melno stārķi nav novērojuši. Pēc eksperta teiktā, ņemot vērā rūpīgo un apjomīgo apsekojuma veikšanas metodiku, melnais stārķis teritorijā būtu bijis jānovēro (t.i. jāredz).

- Kā jau DAP vēstulē norādīts, bažas rada tieši tālāk uz ziemeļiem plānotais vēja parks, kuram jau tiek veikta sava IVN procedūra un kuras ietvaros tiks izvērtēta arī ietekme uz iespējamo melnā stārķa ligzdošanu mikroliegumā.
- Gan DAP, gan citas institūcijas ir norādījušas uz rūpīga un ilgstoša putnu monitoringa nepieciešamību. Attiecīgi nepieciešamība nodrošināt putnu monitoringu var tikt iekļauta Biroja atzinumā un tiks veikta. Tādējādi monitoringa rezultātā varēs tikt novērots arī melnais stārķis.
- No vēja parka projekta attīstītāja un darba plānošanas viedokļa raugoties, tomēr ir būtiski, ka DAP nevienā no savām iepriekšējām vēstulēm, kas sūtītas jau pēc mikrolieguma izveidošanas 2012. gada 10. janvārī, nav minējusi bažas par šo melnā stārķa mikroliegumu.
- No IVN sagatavotāju viedokļa atzīstam, ka šādu skaidrojumu varējām iekļaut jau aktuālajā ziņojuma versijā, tādēļ lūdzam šo e-pastu uzskatīt par papildu informāciju, ko ņemt vērā.

Birojs pārsūtīja SIA "Vides eksperti" vēstuli izvērtēšanai DAP.

5.4.8.9. Birojā saņemtajā DAP 2013.gada 30.janvāra vēstulē Nr.4.9/7/2013 – N saistībā ar ekspertu atzinumiem norādīts, ka papildus DAP 28.01.2013. vēstulē Nr.4.9/6/2013-N-E paustajam DAP konstatē, ka sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu par sugu grupu „putni” Kārļa Millera un Dmitrija Boiko 04.06.2012. atzinums Nr. KM/008 par Ventpils novadā, Tārgales pagastā plānotā VES parka apkārtnē 2012.gada pavasara migrācijas laikā veiktajām putnu uzskaitēm un to atpūtas, barošanās vietām un pārlidojumu trasēm atbilst Ministru kabineta 30.09.2010. noteikumiem Nr.925 “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības”, izņemot atsevišķas daļas, kas nav iekļaujamās atzinumā atbilstoši tā sagatavošanas mērķim, piemēram, īpaši aizsargājamo biotopu inventarizācija (īpaši aizsargājamās biotopus ir izvērtējis cits eksperts ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros). Novērojumi veikti laikā no 13.marta līdz 13.maijam 10 novērojumu dienās. Aprakstīti klimatiskie apstākļi novērojumu dienās un novērojumu veikšanas metodika. DAP izsaka viedokli, ka ekspertu atzinuma secinājumu daļa par iespējamo ietekmi uz ornitofaunu ir pārāk viennozīmīgi pozitīva, lai gan novērojumu dati liecina, ka plānotā VES parka apkārtnē ir putnu koncentrācijas, barošanās un nakšņošanas vietas. Lai gan pārsvarā konstatēti tādi putnu pārlidojumu virzieni, kas neskar plānotā VES parka teritoriju, tomēr nevar izslēgt, ka kādos noteiktos klimatiskajos vai citos apstākļos putnu lokālie pārlidojumi var skart plānotā VES parka teritoriju. Gan šajos, gan Rolanda Lebusa novērojumos putnu lokālā pārlidojuma maršruts uz nakšņošanas vietām virzās gar pašu plānotā VES parka rietumu malu. DAP pievienojas Latvijas Ornitoloģijas biedrības (turpmāk – LOB) vēstulē paustajam viedoklim par vidējo putnu lidojuma augstumu tajā daļā, ka vidējais lidojuma augstums nav indikatīvs lielums, svarīgi ir norādīt katrā lidojuma augstuma intervālā lidojošo putnu īpatsvaru, tādēļ DAP iesaka ziņojumā interpretēt novērotos putnu lidojuma augstuma datus iepriekš minētajā griezumā.

DAP vēstulē norādīts, ka sertificēts sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts par sugu grupu „putni” Rolands Lebuss ir sagatavojis atskaiti par putnu monitoringu Tārgales lauku masīvā Ventspils novada Tārgales pagastā putnu pavasara migrāciju periodā. Novērojumi veikti laikā no 12.marta līdz 13.aprīlim 5 novērojumu dienās. Atšķirībā no iepriekš minētā ekspertu atzinuma klimatiskie apstākļi novērojumu laikā nav fiksēti. R.Lebuss atzīst, ka migrējošo putnu koncentrēšanās vietas pārsvarā ir atkarīgas no lauku apsaimniekošanas veida, jo dzērves un zosis pārsvarā ir novērotas laukos, kuros tiek audzētas graudaugu kultūras. Pēc novērojumu datiem nav konstatējama būtiska atšķirība migrējošo putnu novērojuma biežumā LOB iezīmētajā migrācijas koridorā un LOB saskaņotajā VES parku būvniecības vietā (SIA „TCK”). DAP izsaka viedokli, ka LOB iezīmētais migrācijas koridors ir pārāk šaurs un migrācijas koridors vai, pareizāk sakot, migrējošo putnu barošanās, atpūtas un lokālo pārlidojumu teritorija ir krietni plašāka. Tā ietver ne tikai lauksaimniecības zemes, mežus un mitraines, bet arī plānotos VES parkus, jau uzbūvētos VES parkus, teritoriju, kas Ventspils pilsētas teritorijas plānojumā paredzēta rūpnieciskās apbūves attīstībai, kā arī teritoriju ap esošajām un rekonstruējamajām līnijbūvēm: autoceļiem, dzelzceļu, augstsprieguma elektropārvades līniju.

DAP norāda, ka gan eksperti K.Millers un D.Boiko, gan arī eksperts R.Lebuss (LOB) ir vienisprātis, ka Krievlauku un Kamārces laukus dzērves un zosis pārsvarā izmanto kā lokālo pārlidojumu un barošanās vietu, bet nakšņot dodas uz Ventspils pilsētā esošo mitraini pie Mauriem un uz Dižkalnu purvu. Iepriekš minēto sugu tranzitmigrācija plānotā VES parka apkārtnē nav tikusi novērota. Ja arī šāda migrācija notiek, tad, kā min eksperti, pārlidojumu augstums pārsniedz plānoto VES augstumu un VES tiešus draudus putnu migrācijai nerada. Tomēr radikāli pretrunīgi ir ekspertu ieteikumi par Krievlauku un Kamārces lauku apsaimniekošanu: K.Millers un D.Boiko norāda, ka nav vēlama tādu lauksaimniecības kultūru audzēšana, kas piesaistītu dzērves un zosis, mēģinot izvairīties no graudaugu kultūru audzēšanas, savukārt R.Lebuss iesaka nodrošināt lauku apsēšanu ar graudaugiem LOB ieteiktajā migrācijas koridorā. DAP izsaka viedokli, ka ieteikumi lauku apsaimniekošanai izstrādājami, ņemot vērā visas iespējamās ietekmes no jau uzbūvētajām un vēl plānotajām būvēm, nepieļaujot situācijas, kad graudaugu lauki tiek ierīkoti tiešā VES un citu migrējošajiem putniem bīstamu būvju tuvumā, jo arī LOB ieteiktais migrācijas koridors tieši robežojas ar LOB saskaņoto VES parku.

DAP izsaka viedokli, ka, ņemot vērā Vides aizsardzības likumā noteikto piesardzības principu un Administratīvā procesa likumā noteiktos samērīguma un vienlīdzības principus, ir vai nu apturama visu plānoto industriālo būvju projektēšana un būvniecība Tārgales pagasta un Ventspils pilsētas pierobežā, izskatot iespēju arī apturēt jau darbojošos VES parkus, līdz ir iegūti neapstrīdami pierādījumi tam, ka plānotās būves neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz migrējošajiem putniem un sīkspārņiem, vai arī ir jāuzsāk un regulāri jāturpina migrējošo putnu un sīkspārņu monitorings, izstrādājot monitoringa programmu, kas kalpotu mērķim konstatēt to, vai uzsāktajām un plānotajām darbībām, kā arī to summārajām un kumulatīvajām ietekmēm ir vai nav būtiska negatīva ietekme uz migrējošajām sugām, to pārlidojumu trasēm, atpūtas un barošanās vietām. Vides pārraudzības valsts biroja atzinumā par IVN ziņojumu DAP lūdz ietvert nosacījumu, ka gadījumā, ja monitoringa rezultātos tiek konstatēti monitoringa

programmā iepriekš noteikto robežlielumu pārsniegumi, plānotā darbība ir apturama jebkurā tās realizēšanas stadijā.

6. Nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

Izvērtējot 2012.gada 30.oktobrī iesniegtā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pārstrādāto aktuālo versiju, 2012.gada 26.novembrī iesniegtos papildinājumus un labojumus tajā (turpmāk tekstā – Ziņojums), kā arī ņemot vērā Dabas aizsardzības pārvaldes viedokli, Birojs sniedz atzinumu par piedāvātajiem risinājumiem, ņemot vērā to atbilstību normatīvo aktu prasībām un vadoties no sniegtās informācijas apjoma un tās izvērtējuma. Izvērtējot Ziņojumu, Birojs konstatēja zemāk minētos apstākļus un izvirzīja nosacījumus, ar kuriem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama.

6.1. Ziņojumā identificēti un izvērtēti sekojoši galvenie iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi aspekti:

- 6.1.1. Pagaidu būves, būvmateriālu transportēšana.
- 6.1.2. Esošo būvju vai inženierkomunikāciju nojaukšanas/pārbūves nepieciešamība.
- 6.1.3. Iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi, kas saistītas ar lidošanu.
- 6.1.4. Atkritumu apsaimniekošana.
- 6.1.5. Trokšņa un vibrācijas līmeņa izmaiņas.
- 6.1.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.
- 6.1.7. Nelabvēlīgi meteoroloģiski apstākļi
- 6.1.8. Augsnes struktūras un meliorācijas sistēmu izmaiņas.
- 6.1.9. Iespējamā ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību.
- 6.1.10. Ietekme uz ainavu.
- 6.1.11. Paredzētās darbības iespējamo limitējošo faktoru analīze.
- 6.1.12. Izmaiņas teritorijas plānojumā.
- 6.1.13. VES elektromagnētiskā starojuma ietekme.
- 6.1.14. VES parka darbības riski.

6.2. Izvērtējot Noslēguma Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, kā arī novērtējot ziņojuma izvērtēšanā iesaistīto un ieinteresēto personu paustos viedokļus un argumentus, Birojs secina sekojošo:

6.2.1. Pagaidu būves, būvmateriālu transportēšana:

- 6.2.1.1. Atbilstoši Ziņojumam galvenās iespējamās ietekmes ir saistītas ar pagaidu vagoniņu (2 līdz 5 gab.) novietošanu, būvtehnikas izvietošanu un montāžai nepieciešamo laukumu izveidi, kā arī būvmateriālu un konstrukciju transportēšanu, ievērojot to, ka konstrukcijas ir lielgabarīta.
- 6.2.1.2. Būvniecībā nodarbināto vajadzībām dzeramais ūdens tiks piegādāts mucās, kā arī būvlaukumā paredzēts izvietot izvedamās tualetes.
- 6.2.1.3. Būvmateriālu un konstrukciju transportēšana plānota pa valsts galveno autoceļu A10 (E22) Ventspils - Rīga. No autoceļa A10 uz VES parka dienvidu daļu transportēšanu paredzēts veikt pa vietējās nozīmes ceļiem un izbūvējamajiem pievedceļiem konkrētiem īpašumiem. No autoceļa A10 uz VES parka ziemeļu daļu transportēšanu paredzēts veikt pa reģionālo autoceļu P124 Ventspils —

Kolka un tālāk – pa esošajiem meža ceļiem vai speciāli izveidotiem pievedceļiem.

- 6.2.1.4. Izvērtējot iespējamās ietekmes konkrētajā aspektā, Birojs secina, ka tās ir lokālas, raksturīgas jebkuram līdzīgam būvniecības procesam, pamatā saistītas ar grunts izņemšanu, zemeszemes izmaiņām un koku ciršanu. Biroja ieskatā Latvijas Republikas normatīvie akti pietiekošā mērā nosaka būvniecības, pagaidu būvju izmantošanas un lielpārveidības kravu transportēšanas prasības, kā arī nosacījumus un prasības grunts rakšanai, izvietojumam, koku ciršanai un tml., tamdēļ attiecībā uz pagaidu būvēm, lielpārveidības kravām un ar šo darbību radītām ietekmēm Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt obligātos nosacījumus, jo tādi ir noteikti ārējos normatīvos aktos, kā arī prasības izvirzāmas izsniedzot atļaujas, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm.

6.2.2. Esošo būvju vai inženierkomunikāciju nojaukšanas/pārbūves nepieciešamība:

- 6.2.2.1. Atbilstoši Ziņojumam plānotās darbības teritorijā nav ēku un būvju, kas būtu jānojauc, taču darbība plānota meliorētās platībās, kā arī plānotās darbības teritoriju šķērso vai gar to virzās inženierkomunikācijas.
- 6.2.2.2. Atbilstoši Ziņojumam gar plānotās darbības teritoriju virzās SIA “LatRosTrans” naftas un naftas produktu cauruļvads. Ziņojumam ir pievienota SIA “LatRosTrans” 2011.gada 17.jūnija vēstule, kurā uzskaitītas Aizsargjoslu likuma prasības, kas jāņem vērā darbības ierosinātajam.
- 6.2.2.3. Atbilstoši Ziņojumam gar VES parka teritorijas ziemeļu daļu virzās, bet dienvidu daļu šķērso AS “Latvijas elektriskie tīkli” 110 kV elektropārvades līnijas, kā arī teritoriju šķērso vairākas 20 kV elektrolīnijas.
- 6.2.2.4. Birojs 2011.gada 17.janvārī ir izdevis Atzinumu par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 1.posma rekonstrukcijai, kas paredz esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukciju un tās sprieguma palielināšanu līdz 330 kV posmā Grobiņas apakšstacija – Ventspils – Dundaga, un AS “Latvijas elektriskie tīkli” (turpmāk LET) patlaban jau īsteno šo rekonstrukcijas projektu, tāpēc Birojs informēja LET par SIA “E.S. Green” plānoto darbību. Atbilstoši LET 2012.gada 11.jūlija vēstulē Nr.202100-07-1014 norādītajam, SIA “E.S. Green” VES jāizvieto tā, lai to un elektropārvades līnijas aizsargjoslas nepārklātos, kā arī projekta izstrādes laikā jānodrošina katras VES novietojuma attiecībā pret iepriekš minēto elektropārvades līniju saskaņošana ar LET. **Nemot vērā iepriekš norādīto Birojs konstatē, ka šajā aspektā nav pamata izvirzīt obligātos nosacījumus.**
- 6.2.2.5. Ziņojumam pievienotajā valsts SIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Kurzemes reģiona meliorācijas nodaļas 2012.gada 4.aprīļa vēstulē Nr.K/49 (ziņojuma 21.pielikums) norādīts, ka zemesgabalos “Aivas”, “Rutki”, “Roževici-2”, “Ārces”, “Veckunči”, “Klāņu meži” un “Tīsiņi” esošās meliorācijas sistēmas nav valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmas, tāpēc saskaņā ar Meliorācijas likumu to tehnisko stāvokli, ekspluatāciju un uzturēšanu nodrošina zemes īpašnieks. Plānotā VES parka teritorija daļēji ietilpst meliorācijas objektā “Platene”, un zemesgabalos atrodas koplietošanas

ūdensnotekas, viena īpašuma ūdensnotekas un drenu sistēmas. Zemesgabali “Ārces” un “Tīsiņi” robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Platene, kurai ir noteikta ekspluatācijas aizsargjosla.

Birojs, izvērtējot Ziņojumā konstatēto, uzskata, ka:

- ņemot vērā, ka Ziņojumā nav informācijas par esošo meliorācijas sistēmu stāvokli un to pārveides nepieciešamību (Programmas 3.7., 5.9.), kā arī ievērojot to, ka meliorācijas sistēmas netraucēta darbība ir saistāma ar vides un ekosistēmas saglabāšanu, iespējamo ietekmju samazināšanu un novēršanu, kas nav pietiekamā mērā noteikta normatīvajos aktos, tad **pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10)daļu ir izvirzāmas obligātās prasības, ar kādām pieļaujama darbības īstenošana – darbības ierosinātajam būvprojektēšanas stadijā jāveic meliorācijas sistēmu stāvokļa novērtējums plānotās darbības teritorijās (arī piebraucamo ceļu), būvprojektā jāparedz risinājumi meliorācijas sistēmu darbības nodrošināšanai pēc būvniecības darbu pabeigšanas, kā arī būvniecības procesa laikā, saskaņojot būvprojekta risinājumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.**

6.2.3. Iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi:

6.2.3.1. Ziņojumam ir pievienotas valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” Lidlauku standartu un drošības daļas vēstules saistībā ar plānoto darbību:

- 2010.gada 17.februāra vēstule Nr.01-8-300/158, kurā norādīts, ka plānotās VES Tārgales pagasta zemesgabalos īpašumā “Rutki” neatradīsies Ventspils lidlauka nolaišanās un augstuma uzņemšanas virsmu horizontālajās robežas, kas noteiktas saskaņā ar 1944.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 14.pielikuma prasībām, un principiāli neiebilst pret minēto VES izvietojumu iesniegumā norādītajos zemes gabalos īpašumā “Rutki” (kadastra Nr.98660140007). Atļauja katras VES būvei jāsaņem saskaņā ar likuma “Par aviāciju” 41.pantā un Ministru kabineta 2008.gada 2.janvāra noteikumos Nr.2 “Kārtība, kādā pieprasa un saņem Civilās aģentūras atļauju būvēt, ierīkot un izvietot gaisa kuģu lidojumu drošībai potenciāli bīstamus objektus” noteiktajam;
- 2010.gada 9.septembra vēstule Nr.01-8-300/1005, kurā norādīts, ka atļaujas VES būvei īpašumā “Aivas” jāsaņem atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 2.janvāra noteikumos Nr.2 “Kārtība, kādā pieprasa un saņem Civilās aģentūras atļauju būvēt, ierīkot un izvietot gaisa kuģu lidojumu drošībai potenciāli bīstamus objektus” noteiktajam;
- 2011.gada 7.aprīļa vēstule Nr.01-8-300/293, kurā norādīts, ka neiebilst pret VES izvietojumu nekustamajā īpašumā “Ārces” ar noteikumu, ka tiek ievēroti likuma “Par aviāciju” 41.panta nosacījumi. Atļaujas VES būvei un tai nepieciešamo ceļamkrānu uzstādīšanai jāsaņem atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 2.janvāra noteikumos Nr.2 “Kārtība, kādā pieprasa un saņem Civilās aģentūras atļauju būvēt, ierīkot un izvietot gaisa kuģu lidojumu drošībai potenciāli bīstamus objektus” noteiktajam;
- 2011.gada 20.maija vēstule Nr.01-8-300/435, kurā norādīts, ka neiebilst pret VES izvietojumu nekustamajos īpašumos “Veckunči” un “Roževici 2”, kā arī informēts, ka valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” Lidlauku standartu un drošības daļas atļaujas 91 m augstu VES būvei iepriekš minētajos īpašumos nav nepieciešamas, taču, ja ceļamkrānu augstums sasniedz vai pārsniedz 100 m, tad

atļauja to uzstādīšanai ir jāsaņem atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 2.janvāra noteikumos Nr.2 “Kārtība, kādā pieprasa un saņem Civilās aģentūras atļauju būvēt, ierīkot un izvietot gaisa kuģu lidojumu drošībai potenciāli bīstamus objektus” noteiktajam.

Birojs, izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, konstatēja, ka:

- Ziņojumā nav informācijas par valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” Lidlauku standartu un drošības daļas viedokli saistībā ar VES izvietojumu nekustamajos īpašumos “Klāņu meži” (VES Nr.1, 2, 3, 4, 5, 6, 24), “Tīsiņi” (VES Nr.13) un “Rutki” (kadastra Nr.98660170060 VES Nr.25);
- ņemot vērā, ka īpašumā “Veckunči” plānoto VES maksimālais augstums ir 100 m, Ziņojums nesatur informāciju, ka šīm būvēm, kā arī VES būvei īpašumos “Rutki” (kadastra Nr.98660170060), “Tīsiņi” (kadastra Nr.98660150005) un “Klāņu meži” (kadastra Nr.98660110085) būtu izsniegtas valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” Lidlauku standartu un drošības daļas atļaujas, līdz ar to šo VES būvniecība nav pieļaujama līdz atļauju saņemšanai.

6.2.4. Atkritumu apsaimniekošana:

6.2.4.1. Atbilstoši Ziņojumam būvniecības laikā veidojošos un sadzīves atkritumus nodos apsaimniekošanai licencētiem atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem.

6.2.4.2. Atkritumus, kas veidosies VES ekspluatācijas laikā - VES apkope, remonts un tml., noslēdzot līgumu, paredzēts nodot atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem.

6.2.4.3. Atbilstoši Ziņojumam VES nav paredzēts mazgāt un nozīmīgi atkritumu daudzumi VES ekspluatācijas laikā nav plānoti.

Tā kā atkritumu apsaimniekošanas prasības ir noteiktas ārējos normatīvajos aktos - Atkritumu apsaimniekošanas likumā, tam pakārtotajos normatīvajos aktos, pašvaldības izdotajos saistošajos noteikumos atkritumu apsaimniekošanai u.c. Birojs uzskata, ka nav nepieciešams izvirzīt papildus īpašos obligātos nosacījumus atkritumu apsaimniekošanai.

6.2.5. Trokšņa un vibrācijas līmeņa izmaiņas:

6.2.5.1. 2012.gada 26.novembrī SIA “Vides eksperti” iesniedza jaunu atzinumu par plānotā VES parka akustisko ietekmi un trokšņa modelēšanas kartogrāfiskos materiālus, kurus ir sagatavojis Latvijas Akustiķu apvienības sertificēts būvakustikas eksperts A. Zabrauskis. SIA “Vides eksperti” pavadvēstulē norāda, ka šis akustiskais vērtējums ir uzskatāms par korekto trokšņa modelēšanas vērtējumu un nav skatāms kontekstā ar iepriekš Birojā iesniegtajiem materiāliem. Eksperta atzinumā norādīts, ka darbs veikts, izmantojot LAA licenzētu programmatūru IMMI 5.04 un LVS ISO 9613-2:2004 aprēķina metodi. Troksnis modelēts 4 m augstumā un atbilst valdošajam dienvidrietumu vēja virzienam. Akustiskā analīze veikta divām Ziņojumā piedāvātajām alternatīvām un esošajam fona troksnim, izmantojot Ziņojumā piedāvātās VES atrašanās vietas, VES tehniskos un akustiskos datus, gada

vidējā vēja ātruma mērījumus īpašuma "Rutki" teritorijā (Ziņojuma 19.lpp. norādīts, ka mērījumus veikusi SIA "Zaļais", reģ. Nr.40003801984, saskaņā ar LURSOFT mājaslapā <https://www.lursoft.lv/>...atrodamo informāciju SIA "Zaļais" darbības veids ir restorānu un mobilo ēdināšanas vietu pakalpojumi; SIA "Vides eksperti" citu informāciju saistībā ar SIA "Zaļais" nav sniegusi), esošās dzelzceļa un autotransporta plūsmas datus (nenorādot ne informācijas avotu, ne konkrētos izmantotos datus). Atbilstoši Ziņojumam ģeneratoru skaņas jaudas līmeņi noteikti vidējam vēja ātrumam gadā 60 m, 70 m, 100 m, 120 m augstumā (Ziņojumā 5.2.tabula 43.lpp.) saskaņā ar ražotāja datiem (Ziņojuma 17.pielikums). Modelēšanas rezultātā ir izstrādātas trokšņu kartes dienas, vakara un nakts situācijām abām alternatīvām, kā arī esošajam fona troksnim. Atbilstoši iesniegtajiem materiāliem trokšņa novērtējums ietver ievērojami vairāk VES (trokšņa vērtējumā nav norādītas konkrētās VES, kas neattiecas uz paredzēto darbību), autoceļu A10 un dzelzceļu.

- 6.2.5.2. Pamatprasības vides trokšņa novērtēšanai un samazināšanai ir noteiktas Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk tekstā – Noteikumi Nr.597). Saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu mazstāvu dzīvojamo ēku teritorijām ir jānodrošina trokšņa robežlielumi – 50 dB(A) dienā, 45 dB(A) vakarā un 40 dB(A) naktī. VES vai vēja parka troksni modelē, aprēķinot gan katras plānotās stacijas radīto troksni, gan kopējo troksni, kurā ietverti arī citi tuvumā esošie vides trokšņa avoti. Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumu Nr.76 "Noteikumi par trokšņa novērtēšanu dzīvojamo un publisko ēku telpās" 2.pielikumā noteikti trokšņa robežlielumi dzīvojamās telpās un guļamtelpās - 35 dB(A) dienā, 35 dB(A) vakarā un 30 dB(A) naktī.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.597 regulējumu par kaitīgu (tādu, kam var būt sekas uz cilvēkiem un viņu veselību) ir uzskatāms troksnis, kuram ilgtermiņā ir pakļauti cilvēki, ja šis troksnis neatbilst Noteikumu Nr.597 2.pielikumā definētajām vērtībām. Vadoties no šādas atziņas - Noteikumu Nr.597 2.pielikums noteic ilgtermiņa vidējo pieļaujamā trokšņa robežlieluma vērtību cilvēku apdzīvotās vietās, t.i., vietās, kur cilvēki ilgtermiņā uzturas un var tikt pakļauti ilgtermiņa ekspozīcijai. Šāda vidējā lieluma vērtība ir diferencēta, atkarībā no apdzīvotās vietas izmantošanas mērķa un īpatnībām, reglamentējot dažādus ilgtermiņa ekspozīcijai pieļaujamos vidējos lielumus mazstāvu dzīvojamo ēku, kūrortu, slimnīcu, bērnu iestāžu un sociālās aprūpes iestāžu teritorijās, daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku teritorijās, kultūras, izglītības, pārvaldes un zinātnes iestāžu teritorijās, dažādu funkciju ēku (ar dzīvokļiem) teritorijās, kā arī viesnīcu, darījumu, tirdzniecības un pakalpojumu, sporta un sabiedrisko iestāžu teritorijās. Noteikumu Nr.597 12.punkts noteic, ka trokšņa robežlielumi noteikti šo noteikumu 2.pielikumā, tai pat laikā „Pašvaldība ir tiesīga ar saistošajiem noteikumiem tās administratīvajā teritorijā noteikt zemākus trokšņa robežlielumus, lai saglabātu klusos rajonus aglomerācijā (...)”. Aglomerācijā ar īpašajām prasībām var būt iekļauts arī klusais rajons lauku apvidū, bet tādā gadījumā tam jābūt attiecīgās pašvaldības speciāli noteiktai teritorijai (Noteikumu Nr.597 4.8.punkts), uz kuru būtu attiecināmi citi normatīvi, nevis Noteikumu Nr.597 2.pielikumā paredzētie. Konkrētajā gadījumā Tārgales pagasta teritorijai nav izstrādāti un saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām” apstiprināti īpaši aglomerācijas nosacījumi attiecībā uz Īpašumu un tam piegulošajām teritorijām.

- 6.2.5.3. Esošā fona trokšņa modelēšanas rezultāti liecina, ka virkne viensētu jau tagad ir autoceļa A10 dienas/vakara/nakts akustiskā diskomforta zonā (“Poriņi”, “Liepnieki”, “Liepkalni”, “Kaimiņi”, “Briežkalni”, “Kunces”, “Dzintari”, “Liepas”), jo izvietotas gar autoceļu, vai dzelzceļa līnijas vakara/nakts akustiskā diskomforta zonā ir apdzīvota vieta “Ventspils – 2” (viensētas “Lazdas”, “Salnas”, “Ābeles” u.c., kas trokšņa kartēs nav iezīmētas).
- 6.2.5.4. Eksperts A.Zabruskis norāda, ka VES parks nebūs iemesls trokšņa robežvērtību pārsniegumam jau ietekmēto māju teritorijās, un arī pēc VES parka izbūves šo māju teritorijās dominēs transporta radītais trokšnis. Atbilstoši Ziņojumam mājām “Poriņi” tuvākās VES Nr.12 un Nr.13 paredzēts izvietot attiecīgi aptuveni 760 m un 800 m attālumā, mājām “Liepnieki” - VES Nr.12 un Nr.9 aptuveni 670 m attālumā, mājām “Liepkalni” - VES Nr.12 un Nr.9 attiecīgi aptuveni 730 m un 800 m attālumā, mājām “Kaimiņi” - VES Nr.7 un Nr.9 attiecīgi aptuveni 600 m un 630 m attālumā, mājām “Briežkalni” - VES Nr.7 un Nr.8 attiecīgi aptuveni 650 m un 680 m attālumā, mājām “Kunces” - VES Nr.8 un Nr.3 attiecīgi aptuveni 660 m un 840 m attālumā, mājām “Dzintari” - VES Nr.21 un Nr.23 attiecīgi aptuveni 960 m un 980 m attālumā, mājām “Liepas” - VES Nr.3 un Nr.8 attiecīgi aptuveni 620 m un 730 m attālumā, kas ievērojami pārsniedz Ziņojumā norādīto (45.lpp.) rekomendēto >300 m attālumu līdz apdzīvotām vietām, lai izvairītos no trokšņa un zemfrekvences vibrāciju ietekmes. VES Nr.25 paredzēts izbūvēt aptuveni 520 m attālumā no tuvākās apbūves apdzīvotā vietā “Ventspils 2”. Ziņojumā norādīts, ka visi šie norādītie attālumi no VES līdz mājām ir aptuveni, digitāli mērīti.
- 6.2.5.5. Saskaņā ar trokšņa modelēšanas rezultātiem 1.alternatīvas gadījumā (23 vēja elektrostacijas) pie tuvākajām mājām/viensētām netiek prognozēti trokšņa robežvērtību pārsniegumi, izņemot mājas “Roževici - 2”. Trokšņa vakara un nakts kartēs mājas “Roževici - 2” norādītas trokšņa zonā >40 - 45 dB(A), tāpēc trokšņa samazināšanai 8 m no mājas dienvidu pusē paredzēta 7 m augsta un 24 m gara prettrokšņa siena. Modelēšanas kartogrāfiskajā materiālā redzams, ka šāds risinājums 1.alternatīvas gadījumā nodrošina trokšņa robežvērtības arī pie mājām “Roževici - 2”. Saskaņā ar trokšņa modelēšanas rezultātiem 2.alternatīvas gadījumā (25 vēja elektrostacijas) mājas “Roževici - 2” trokšņa vakara un nakts kartēs norādītas trokšņa zonā >45 - 50 dB(A), tādējādi pārsniedzot trokšņa robežvērtības.
- 6.2.5.6. Ziņojumā norādīts, ka ar zemesgabala “Roževici-2” īpašnieku ir noslēgts nomas līgums par īpašuma daļas izmantošanu VES būvniecībai, kā arī vienošanās par to, ka īpašnieks ir piekritis, ka tiks pārsniegts trokšņa līmenis dzīvojamās mājās teritorijā, un trokšņa ierobežošanai SIA “E.S. Green” veiks logu stiklu konstrukcijas skaņas necaurlaidības uzlabojumus un ierīkos stādījumus.
- 6.2.5.7. Tārgales pagasta teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (2008.) noteikts, ka, ja zemesgabala izmantojums likumīgi iesākts pirms Tārgales pagasta teritorijas plānojuma un šo Noteikumu pieņemšanas, bet teritorijas plānojumā un Noteikumos tam noteikts cits izmantošanas veids, tad šim zemesgabalam ir neatbilstošs izmantošanas statuss, taču neatkarīgi no izmantošanas statusa zemesgabala īpašnieks ir tiesīgs turpināt likumīgi uzsākto

izmantojumu (konkrētajā gadījumā – mazstāvu dzīvojamā apbūve). Savukārt Noteikumu sadaļā “Atsevišķu teritoriju (funkcionālo zonu) izmantošanas un apbūves noteikumi” ir noteikti Tārgales pagasta teritorijas izmantošanas veidi (funkcionālais zonējums), norādot atbilstošās teritorijas atļauto izmantošanu, tai skaitā, vēja elektrostaciju būvniecību. Vienlaikus saistībā ar vēja elektrostacijām Noteikumos norādīts, ka nepieciešama detālplānojuma izstrāde un ka vēja elektrostaciju izbūve ir atļauta, ievērojot normatīvo aktu prasības un tā, lai neietekmētu blakus esošos nekustamos īpašumus un netiktu traucētas blakus esošo zemesgabalu īpašnieku tiesības un intereses (Noteikumu 3.2.10.(3), 3.3.8.(4)punkts). Tādējādi dzīvojamo māju teritorijās (arī viensētās) jānodrošina 2004.gada 13.jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr.597 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktie robežlielumi.

Lai arī plānoto darbības teritoriju atbilstoši teritorijas plānojumam ieskauj teritorijas, kurām nav noteikts dzīvojamās, darījumu vai sabiedriskās apbūves izmantošanas mērķis, likuma „Par piesārņojumu” un Noteikumu Nr.597 nosacījumu garā nebūtu pieļaujama šaura gramatiska normu interpretācija un nesamērīga cilvēku ilgtermiņa apgrūtināšana ar troksni. Pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pasūtījuma 2011.gadā ir izstrādātas Vadlīnijas ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parku ierīkošanai. Pētījumi Eiropas Savienībā un pasaulē liecina, ka VES troksnis rada traucējumus to tuvumā dzīvojošajiem un tā ir viena no būtiskākajām un izpētītākajām ietekmēm (skat. <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/informacija>). Līdz ar to, tik tālu, cik tas attiecas uz tām teritorijām, kurās cilvēki uzturas ilgtermiņā (īpašumu vietas, kur ir dzīvojamās mājas un saimnieciski apdzīvotas ēkas), trokšņa normatīvi ir attiecināmi, piemērojot tiesību normu analogiju, ievērojot tos robežlielumus, kas noteikti mazstāvu dzīvojamām apbūves teritorijām – 50 dB(A) dienā, 45 dB(A) vakarā un 40 dB(A) naktī (Noteikumu Nr.597 2.pielikuma tabulas 1.punkts).

- 6.2.5.8. Vadoties no ietekmes vērtējumu prakses un situāciju daudzveidības, atkarībā no darbības vietu atšķirīgām ģeogrāfiskām īpatnībām, reljefa formām un objektiem tuvākā un tālākā apkārtnē, zināms, ka trokšņa izplatības un vājināšanās rādītāji pie dažādām situācijām var būt mainīgi, tai pašā laikā daudzveidīgu trokšņu izplatības prognožu salīdzinājums ļauj izdarīt secinājumus par VES radītā akustiskā trokšņa izplatības līdžībām un sakarībām (avots: Birojā veiktie sākotnējie ietekmes uz vidi izvērtējumi un tajos iekļautie trokšņa izplatības aprēķini; google Wind turbine noise). Šādi aprēķini saskan arī ar VES ražotāju sniegtajiem aprakstiem un ļauj spriest, ka atkarībā no VES modeļa, VES skaita, izvietojuma un vietas īpatnībām 45 dB zona ir ~ 150 - 200 m rādiusā ap VES torni, bet 40 dB zona ir ~ 300 – 400 m rādiusā ap VES torni. Šie rādītāji ir relatīvi un atkarīgi no katra konkrētā gadījuma, bet kopumā ļauj spriest par akustiskā trokšņa iedarbības zonas plašumu, lai izdarītu secinājumus par ietekmēto objektu/subjektu daudzumu tajā. Konkrētajā gadījumā - mājas “Roževici-2” atrodas aptuveni 168 m no VES Nr.16, aptuveni 204 m no VES Nr.23, aptuveni 319 m attālumā no VES Nr.17, aptuveni 373 m no VES Nr.22, aptuveni 402 m no VES Nr.15, un 1.variantam tās trokšņa vakara un nakts kartēs norādītais trokšņa zonā >40 - 45 dB(A), tāpēc trokšņa samazināšanai paredzēts izbūvēt 8 m no mājas dienvidu pusē 7 m augstu un 24 m garu prettrokšņa sienu. 2.variantam mājas “Roževici-2” trokšņa vakara un nakts kartēs norādītais trokšņa zonā >45 - 50 dB(A).

- 6.2.5.9. Ziņojumā norādīts, ka, lai izvairītos no trokšņa un zemfrekvences vibrāciju ietekmes, līdz apdzīvotām vietām ir jābūt vismaz 300 m attālumam. Konkrētajā gadījumā - mājas "Roževici-2" atrodas aptuveni 168 m no plānotās VES Nr.16, aptuveni 204 m no VES Nr.23 un aptuveni 319 m VES Nr.17. Ziņojumā norādīts, ka attālumi ir aptuveni, digitāli mērīti. Mājas "Roževici - 2" teritorijā tiek prognozēti vakara un nakts trokšņa robežlielumu pārsniegumi.
- 6.2.5.10 Ziņojumā norādīts, ka, ņemot vērā VES rotoru zemo apgriezienu skaitu (20 – 25) minūtē un ievērojamās spārnu garumus, akustiskā emisija būs novērojama arī infraskaņas diapazonā, t.i., zem 16 Hz. Latvijā nav regulētu normatīvu attiecībā uz vidē pieļaujamiem infraskaņas līmeņiem no iekārtām. Lai arī Ziņojumā nav ietverta infraskaņas izplatības prognoze, Birojs uzskata, ka, ņemot vērā tā rīcībā esošās zināšanas un pieejamos informācijas avotus, informācijas apjoms ir pietiekošs, lai izdarītu secinājumus par infraskaņas iespējamo ietekmi (Sonus Pty Ltd "Infrasound measurements from wind farms and other sources", Melbourne, 2010). Ņemot vērā to, ka infraskaņas avoti konstanti cilvēkam ir visapkārt (dabiskie infraskaņas avoti - vējš, koku lapas, jūras viļņi, zibens, antropogēnie infraskaņas avoti – autotransporta dzinējs, ventilācijas iekārtas, kanalizācijas sūkņi un lielākā daļa sadzīves lietojuma iekārtas), jebkurš indivīds ikdienā gan telpās, gan dabā ir pakļauts vairāk vai mazāk konstantam infraskaņas troksnim. Atbilstoši starptautiskiem pētījumiem, kas veikti, cita starpā izmantojot mērījumu metodes, infraskaņas trokšņa līmeņa summārais pienesums dabā no VES iekārtām vēja parku tuvumā (mērījumi veikti ~ 100 – 500 m attālumā no vēja parkiem) ir vidēji 10-15 dB(G) un kopā ar fona troksni nepārsniedz rekomendēto 85 dB(G) robežu.
- 6.2.5.11. Kustīgi objekti rada vibrācijas, kas izplatās materiālajā telpā, pārnēsoties uz citiem materiāliem objektiem. Atkarībā no vibrācijas raksturlielumiem, tai var būt ietekme gan uz cilvēku, gan ietekme uz iekārtām, ēkām un būvēm. Ņemot vērā VES darbības principus, VES iekārtas tehnisko nodrošinājumu un pamatu risinājumus, nav prognozējams, ka VES varētu radīt tādu vibrāciju pārnēsumu caur torni un pamatiem uz zemi, kas varētu radīt vērā ņemamas mehāniskas svārstības augsnē un zemē ap iekārtu, vai nelabvēlīgi ietekmēt cilvēku veselību un viņu ēku drošību (piemēram, skat. 07.03.2011. Atzinumu Nr.4 par vēja elektrostaciju parka ierīkošanas Liepājas pilsētas teritorijā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu).

Ņemot vērā Ziņojumā ietverto informāciju un Biroja rīcībā esošo informāciju par VES darbības ietekmēm, Birojs, izvērtējot Ziņojumu, norāda, ka:

- **tā kā Ziņojums un tā papildinājumi Birojā tika iesniegti vairākkārt, tad šī atzinuma sagatavošanā ir izmantota gan 2012.gada jūnijā, gan 2012.gada oktobrī, gan 2012.gada novembrī SIA "Vides eksperti" iesniegtā informācija;**
- **tā kā kartogrāfiskajiem materiāliem ir atšķirīgi mērogi, trokšņa kartes nav precīzi savietojamas ar Ziņojuma 5.pielikumu "Tuvākās mājas";**
- **Ziņojumā norādīts, ka plānotajiem "Vestas" modeļiem V52 - 850 kW un V112 - 3 MW iespējami iekārtas trokšņa līmeņa iestādījumi, kas ļauj ekspluatācijas laikā nodrošināt nepieciešamos trokšņa robežlielumus, nesamazinot elektroenerģijas ražošanas jaudu, taču nav informācijas, kā praktiski to noregulē un kurš režīms plānots konkrētajā vēja parkā; šāda informācija nav norādīta arī ražotāja mājaslapā**

http://v112.vestas.com/Vestas_V_112_web.pdf, kur norādīts, ka regulācija ir iespējama bez elektroenerģijas ražošanas jaudas zuduma. No vietnē http://vbn.aau.dk/files/62413823/Maastricht_Moeller_et_al_2011.pdf

ievietotās informācijas var secināt, ka Vestas ražotās VES ir iespējams regulēt tā, lai ievērotu trokšņa ierobežojumus, tai skaitā infraskaņas, savukārt vietnē

<http://www.rodenevindkraft.se/media/24204/Bilaga%2032%20Bullerber%C3%A4kningar.pdf> pieejamā informācija liecina, ka trokšņa mazināšanas Vestas V 112 modeļiem ir dažu dB robežās, izvēloties atsevišķus režīmus. Bez tam, Ziņojumā norādīts, ka 3.3.sadaļā šī informācija par regulēšanu ir dzēsta, jo nav veikta šādas regulācijas rezultātā radīto trokšņu modelēšana;

- Ziņojuma autori norāda, ka, lai izvairītos no trokšņa un zemfrekvences vibrāciju ietekmes, līdz apdzīvotām vietām ir jābūt >300 m attālumam;
- ņemot vērā 6.2.5.5.punktā minēto informāciju un Biroja rīcībā esošās trokšņa prognozes līdzīgos gadījumus, Biroja ieskatā prognoze par trokšņa rādītāja L_{vakara} un L_{nakts} pārsniegumu tikai pie mājām “Roževici-2” ir ticama;
- lai mazinātu trokšņa ietekmi uz mājām „Roževici -2”, Ziņojumā ir paredzēts risinājums trokšņa ietekmes iespējamam samazinājumam mājām “Roževici-2” - izbūvējot prettrokšņa sienu 1.varianta gadījumā. Vērtējot šādu risinājumu Birojs konstatē, ka:
 - Ziņojumam pievienotajā Atzinuma par projektējamā vēja ģeneratoru parka Tārgalē, Ventspils novadā akustisko ietekmi pielikumā Nr.1 “Rādītāja L_{nakts} trokšņa karte 4 metru augstumā virs dzīvojamās mājas “Roževici - 2” pēc prettrokšņa sienas izbūves” ir redzams, ka prognoze norāda, ka iespējams trokšņa samazinājums. Tai pat laikā pēc piemērotā kartes mēroga (vadoties no kartē norādītiem attālumiem) secināms, ka trokšņa normatīvs tiek ievērts ar centimetra precizitāti pie tālākajiem no prettrokšņa sienas esošiem ēkas stūriem. Jebkuras modelēšanas vai mērījumu rezultātā tiek paredzētas iespējamās kļūdas robežas, kas norāda uz mērījumu un prognožu precizitāti. Lai arī konkrētajā gadījuma vispār nav norādīta kļūdas robeža trokšņa prognozēs, Birojs, vadoties no loģikas, prakses, trokšņa izplatības principiem, uzskata, ka nav pārliecinoša pamatojuma tam, ka risinājums varēs nodrošināt trokšņa robežlielumu ievērošanu;
 - Ziņojumā netiek sniegta detālāka informācija par plānoto 7 m augsto un 24 m garo (Ziņojumā 7 m augsta un 24 m plata) prettrokšņa sienu 8 m attālumā no mājām “Roževici-2”, no kāda materiāla tā paredzēta, cik augsta ir “Roževici-2” ēka, kur šādi risinājumi ir pielietoti trokšņa mazināšanai no VES, par trokšņa izplatības likumsakarībām saistībā ar piedāvāto risinājumu;
 - Ziņojumā netiek sniegta detālāka informācija par plānoto prettrokšņa sienu pie mājām “Roževici – 2”, tādēļ arī Ziņojumā nav izvērtētas ietekmes saistībā ar šīs sienas izbūvi, tai skaitā māju “Roževici – 2” iespējamo apēnojumu, ietekmi uz kopējām trokšņa prognozēm;
 - informācijas trūkums par prettrokšņa sienas izbūvi liedz novērtēt arī šādas sienas izbūves ekonomisko efektivitāti, salīdzinājumā ar ieguvumu elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem resursiem.

Birojs, izvērtējot prettrokšņa risinājumus un ievērojot to, ka prettrokšņa risinājumi nav atspoguļoti tādā detalizācijas pakāpē, lai varētu iegūt informāciju par šo

pasākumu ietekmi, un Birojam nav izdevies iegūt informāciju, ka līdz šim attiecībā uz VES radīto trokšņa izplatības ierobežošanu būtu izmantotas prettrokšņa sienas (praksē prettrokšņa sienas nav unikāls risinājums, tās plaši izmanto trokšņa ierobežošanai no autoceļiem, ražošanas zonām un tml.), Birojs, balstoties uz piesardzības principu un publiski pieejamo informāciju par VES radīto trokšņa izplatību un tā ierobežošanas paņēmieniem citos gadījumos, uzskata, ka, vadoties no piesardzības principa, šāds ietekmes mazināšanas pasākums, kurš ir neaprobēts un neizpētīts pietiekošā detalizācijas pakāpē, nav pietiekošs, lai gūtu pārliecību, ka, īstenojot šādu pasākumu, izdosies nodrošināt trokšņa robežlielumu ievērošanu attiecībā uz dzīvojamo māju “Roževici -2”. Apstākļos, kad Ziņojumā sākotnēji vispār nebija paredzēti prettrokšņa risinājumi attiecībā uz māju “Roževici -2”, pamatojot to, ka, pirmkārt, tās īpašnieks ir piekritis paaugstinātam trokšņa līmenim, un, otrkārt, teritorijas plānojumā teritorija nav paredzēta kā savrupmāju teritorija, Ziņojumā piedāvātais prettrokšņa risinājums attiecībā uz VES trokšņa izplatības ierobežošanu ir uzskatāms par diskutablu jaunievedumu un ir pakļaujams pamatotām šaubām, vadoties arī no tā (sienas) izvietojuma, gabarītiem, iespējamā ēkas (īpašuma) apēnojuma; par to nav apliecinājuma no zemes īpašnieka.

Lai arī Ziņojumā netiek prognozēti valstī noteikto trokšņa normatīvu pārsniegumi, ko izraisīs plānotā darbība pie citām tuvumā esošajām dzīvojamām mājām, izņemot “Roževici-2”, Birojs konstatē, ka:

- Ziņojumam pievienotajā Atzinumā par projektējamā vēja ģeneratoru parka Tārgalē, Ventspils novadā akustisko ietekmi norādīts, ka “Esošā fona trokšņa modelēšanas rezultāti liecina, ka virkne viensētu jau tagad atrodas esošā autoceļa Rīga – Ventspils dienas/vakara akustiskajā diskomforta zonā (Poriņi, Liepnieki, Kaimiņi, Briežkalni, Kunces, Dzintariņi) vai dzelzceļa līnijas vakara/nakts akustiskā diskomforta zonā (Lazdas, Salnas, Ābeles, Tauriņi, Tērces, Laipas). Tas nozīmē, ka vēja parks nebūs iemesls trokšņa robežvērtību pārsniegumam, un arī pēc vēja parka izbūves šajās mājās dominēs transporta radītais troksnis. Trokšņa rādītāju vērtību amplitūda norādīta 1.tabulā; ar sarkanu krāsu izceltās viensētas atrodas iespējamā trokšņa līmeņa pārsnieguma diskomforta zonā.”
- No Ziņojumam pievienotā Atzinuma par projektējamā vēja ģeneratoru parka Tārgalē, Ventspils novadā akustisko ietekmi 1.tabulas konstatējams, ka 1.alternatīvas gadījumā atsevišķi vai pat visi robežlielumi L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} tiek pārsniegti attiecībā uz 10 dzīvojamām mājām un apdzīvoto vietu Ventspils 2, bet 2.alternatīvas gadījumā - attiecībā uz 11 dzīvojamām mājām un apdzīvoto vietu Ventspils 2.
- Ievērojot pastāvošās zināšanas par VES radīto trokšņu dzišanas likumsakarībām, var principiāli pievienoties Ziņojumam pievienotajā Atzinumā par projektējamā vēja ģeneratoru parka Tārgalē, Ventspils novadā akustisko ietekmi norādītajam, ka VES parks visticamāk nebūs iemesls trokšņa robežlielumu pārsniegumam, jo pastāv autoceļa radītās trokšņa ietekmes (robežlielumu L_{diena} , L_{vakars} pārsniegums) un dzelzceļa radītās trokšņa ietekmes (L_{vakars} , L_{nakts} pārsniegums). Tai pat laikā no Ziņojuma nav konstatējams tas, ka VES radītie trokšņi būs pilnībā dzisuši līdz zonām, kurās jau pastāv trokšņa lielumu pārsniegums.
- Atbilstoši likuma “Par piesārņojumu” 1.panta 7) punktā sniegtajai piesārņojuma legāļdefinīcijai un 1.panta 12¹⁾ sniegtajai trokšņa legāļdefinīcijai, troksnis ir uzskatāms par vides piesārņojumu. Saskaņā ar

likuma "Par piesārņojumu" 14.panta (1) daļu *"Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā un ja attiecīgās darbības izraisītās emisijas var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā. Šādos gadījumos atļauja piesārņojošas darbības veikšanai netiek izsniegta"*.

- Normatīvu robežlielumu nosaka MK noteikumu Nr.597 2.pielikums, kuram attiecībā uz trokšņa emisijām, kuras rada autoceļš, Biroja ieskatā būtu attiecināma pirmā piezīme *"Tām teritorijas daļām, kas atrodas tuvāk par 30 m no stacionāriem trokšņa avotiem, minētie trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem"*, bet attiecībā uz trokšņa emisijām, ko rada dzelzceļš, trešā piezīme *"Minētie trokšņa robežlielumi neattiecas uz tām teritorijas daļām, kuras atrodas dzelzceļa zemes nodalījuma joslā vai dzelzceļa aizsargjoslā"*. Vērtējot minēto piezīmju sekas attiecībā uz jau esošo robežlielumu pārsniegumu saistībā ar Ziņojumā konstatēto, Birojs atzīst, ka tam nav iespējams identificēt, uz cik dzīvojamām ēkām šīs piezīmes būtu attiecināmas un uz kurām tās neattiecas, jo Ziņojums nesniedz tādu detalizāciju. Tai pat laikā Birojs atzīst, ka šāda detalizācijai konkrētajā gadījumā arī nebūtu izšķiroša nozīme likuma "Par piesārņojumu" piemērošanai, jo atbilstoši minētā likuma 13.panta (3) daļai *"Vides aizsardzības institūcijas, pieņemot lēmumu par atļaujas izsniegšanu un izstrādājot labāko pieejamo tehnisko paņēmieni izmantošanas nosacījumus, kā arī kontrolējot piesārņojošu darbību, ņem vērā noteiktos mērķlielumus"*, kā arī dzelzceļa aizsargjoslu noteikšanas mērķi, kas definēts Aizsargjoslu likumā.
- Ziņojumā nav apskatītas citas VES darbības alternatīvas kā vien 1. un 2.alternatīva, kas atšķiras tikai ar VES skaitu (attiecīgi 23 un 25), nav modelēti dažādi VES režīmi. No trokšņa prognozes nav iespējams pietiekoši precīzi konstatēt, vai un kādā apmērā katra atsevišķā VES radīs pienesumu teritorijās, kurās jau pastāv trokšņa robežlieluma pārsniegumi, karšu mērogi un savietojamība arī neļauj Birojam pašam izdarīt šādus secinājumus.

Nemot vērā visu secināto, Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā papildus normatīvo aktu prasībām, kas nosaka prasības darbības īstenošanas pieļaujamībai, saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (10) daļu attiecībā uz VES troksni ir nosakāmi nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama:

1. SIA "E.S. Green" plānotās darbības ietekmes zonā esošo māju, arī "Roževici-2", teritorijās jānodrošina Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumu Nr.597 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2.pielikumā noteiktie robežlielumi.
2. VES Nr.16 un VES Nr.23, kā arī VES Nr.17 darbības režīms nosakāms tikai dienas laikā (no pulksten 7.00 līdz 19.00), citā laikā minēto VES darbība ir aizliegta, jo atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai minēto VES darbības gadījumā tiks pārsniegti Noteikumu Nr.597 2.pielikumā noteiktās vakara un nakts trokšņa ilgtermiņa vidējās robežvērtības pie mājām "Roževici-2", un trokšņa prognozes 1.alternatīvai saistībā ar mājām "Roževici-2", izbūvējot prettrokšņa sienu, maz ticamas.

3. Saņemot iedzīvotāju sūdzības, darbības ierosinātājam, pieaicinot akreditētu laboratoriju, ir jāveic faktisko trokšņu mērījumi, nosakot faktisko L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} . Trokšņa normatīvu pārsniegšanas gadījumā darbības ierosinātājam jānodrošina nepieciešamie pasākumi trokšņa līmeņa vai radītās ietekmes samazināšanai, lai tiktu nodrošināta normatīvo aktu prasību ievērošana, kā arī jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Valsts vides dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī Ziņojums par pasākumiem, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.2.6. Mirgošanas efekts un apēnojums:

- 6.2.6.1. Ziņojumā iekļauta informācija par VES radīto ritmisko gaismēnu miju, ko rada VES spārni. VES saulainā dienas laikā rada ēnu, kuras garums ir mainīgs, atkarībā no saules ceļa un saules augstuma. Potenciālā traucējuma aspekts saistībā ar VES ēnu izriet no tā apstākļa, ka VES ekspluatācijas režīmā ir kustīgs objekts, līdz ar to iekārtas spārnu ēnas pārvietojas rotora griešanās ātrumā.
- 6.2.6.2. Ziņojumam ir pievienots (16.pielikums) ēnas ceļa kustības attēlojums gada un stundu griezumā visu plānoto augstumu VES, kā arī VES rotoru ēnas ceļš vienas dienas griezumā jūnija, marta un decembra mēnešos sliktākajam scenārijam, kad darbojas visas VES un laika apstākļi ir labvēlīgi ēnas veidošanai.
- 6.2.6.3. Ziņojumā norādīts, ka mirgojošās ēnas efekta novērtējumā tika izmantotas atšķirīgas detalizācijas pakāpes kartogrāfiskās pamatnes un plānotā VES parka teritorija ir liela, tas neizbēgami rada nobīdi (līdz 10 m) objektu savstarpējā izvietojumā.
- 6.2.6.4. Ziņojumā ir sniegta informācija par katras plānotās VES rotora ēnas kustību un tās ietekmi pakļautajām mājām.
- 6.2.6.4. Ziņojumā, dažādos literatūras avotos un “Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēja elektrostaciju būvniecībai” (<http://www.vpvb.gov.lv/data/files/others/1pielikums.pdf>) norādīts, ka ilgstoši uzturēties šādā ēnā var būt apgrūtinājoši un traucējoši, jo tas var radīt subjektīvu nepatiku un pastāv uzskats, ka iespējams pat pasliktināt veselības stāvokli cilvēkiem, kas sirgst ar epilepsiju (ja mirgošanas frekvence atbilst 2,5 Hz līdz 3 Hz) (avots <http://www.epilepsy.org.uk/info/photosensitive-epilepsy/triggers>).
- 6.2.6.5. Ēnu mirgošanas efekta iedarbības ietekme uz cilvēku veselību ir atkarīga no tā, vai cilvēks, pirmkārt, atrodas ēnas ceļā, otrkārt, no mirgošanas ekspozīcijā pavadītā laika un mirgošanas frekvences. Vadoties no situāciju daudzveidības, atkarībā no darbības vietu atšķirīgām ģeogrāfiskām īpatnībām, meteoroloģiskajiem apstākļiem, reljefa formām un objektiem tuvākā un tālākā apkārtnē, mirgošanas efekta ietekme un tās būtiskums var būt mainīgs. Šādas ietekmes novērtēšanai starptautiskajos pētījumos ir izstrādāti un aprobēti kritēriji, lai VES ēnu ceļa salīdzinājums ļautu izdarīt secinājumus par mirgošanas efekta izplatības līdzībām un sakarībām (piemēram, D. Ferrier Environmental Impact Assessment, Request for Scoping Opinion for Stornoway

wind farm, UK, 2010; Environmental Impact Assessment Scoping Report for Bicton Windfarm, UK, 2009).

- 6.2.6.6. Latvijas normatīvi nereglamentē mirgošanas efekta ekspozīcijas robežvērtības. Novērtējot šādas iedarbības ietekmi uz vidi un tās būtiskumu, var tikt ņemta vērā galvenokārt starptautiskā prakse un pieredze, kā arī citās valstīs izstrādātās rekomendācijas un “Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēja elektrostaciju būvniecībai”, kur tiek rekomendēts nepārsniegt 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes, vai nepārsniegt 10 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajai situācijai. Abos gadījumos mirgošanas efekta izpausmes laiks nedrīkst pārsniegt 30 minūtes vienā dienā, nepieļaut mirgošanas frekvenci virs 3 Hz. Ietekme var izpausties 500 m attālumā no avota (Wind farm, Silton, Protocol of public participation, UK, 2011., www.google.lv, atslēgas vārdi „*shadow flicker restrictions*”). Atbilstoši Ziņojuma 5.6.sadaļā sniegtajai informācijai noteiktos laika periodos mirgošanas efekta ietekmes laiks var pārsniegt 30 minūtes dienā mājās “Nomaļi” no VES Nr.7, 8, 9, 10, 23; mājās “Pūrkalni” no VES Nr.8; mājās “Oļesiki” no VES Nr.8, 16, 23; mājās “Kunči” no VES Nr.7, 8, 9; mājās “Roževici – 2” no VES Nr. 15, 16, 17, 18, 22, 23; apdzīvotā vietā “Ventspils – 2” (izņemot mājas “Āres”) no VES Nr.25.
- 6.2.6.7. Attiecībā uz zibšņiem, ko var radīt saules atstarošanās no rotora spārniem, šāda efekta novēršanu pilnībā panākt nav iespējams, ievērojot gaismas tendenci atstaroties no gludām virsmām. Vēja elektrostacijai spārni ir ar gludu virsmu, tamdēļ atstarošanās efekta samazināšanai tie tiek krāsoti tonī, kas šādu ietekmi samazina. Ievērojot likumsakarības, kas izriet no ēnu modelēšanas saistībā ar saules ceļu un saulaino dienu un stundu skaitu, konstatējams, ka šāda ietekme nav izslēdzama. Latvijas normatīvi nereglamentē mirgošanas efekta ekspozīcijas robežvērtības un arī starptautiskā praksē un pieredzē dažādie kritēriji vai rekomendācijas tiek attiecinātas uz traucējumu ietekmi, kas ar VES gaismas iedarbību var būtiski izjaukt komfortu cilvēku mājvietās. Zibšņu radītais efekts pamatā ir saistāms ar to radīto subjektīvo traucējumu, ja vērotājs konkrētajā brīdī aplūko VES vai atrodas pret to nelabvēlīgākajā leņķī, tamdēļ pamatā tas pakļaujams subjektīvam kvalitātes vērtējumam.
- 6.2.6.8. Ziņojumā norādīts, ka vietās un laikos, kur un kad ēnas mirgošana kļūst traucējoša, ir iespējams, piemēram, izslēgt konkrētās VES noteiktos laika apstākļos vai veidot buferstādījumus starp ēkām un VES (Ziņojuma 55.lpp.).

Ņemot vērā izvērtēto informāciju, Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā ir norādāms:

- atbilstoši Ziņojumā norādītajam, viens no faktoriem, nosakot ēnas ceļu, ir vēja virziens (Ziņojuma 46.lpp.) un mirgošanas efekta novērtējumā dominējošais pieņemts rietumu vējš, kaut gan trokšņa modelēšanā kā valdošais ir dienvidrietumu vējš (Ziņojuma 43.lpp.). Tā kā Ziņojumā nav iekļauta “vēja roze”, tad nav pamatojuma informācijai par valdošajiem vējiem;
- Latvijas normatīvi nereglamentē mirgošanas efekta ekspozīcijas robežvērtības, taču starptautiskā praksē tiek rekomendēts nepārsniegt 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes (kā tas ir konkrētajā gadījumā), un nepārsniegt 30 minūtes vienā dienā;

- apkopojot Ziņojumā sniegto informāciju jāsecina, ka mirgošanas efekta ietekmes laiks var pārsniegt 30 minūtes dienā māju “Nomaļi”, “Purkalni”, “Oļesiki”, “Kunči”, “Roževici – 2”, apdzīvotās vietas “Ventspils – 2” (neskarot mājas “Āres”, Ziņojuma 52.lpp.) teritorijās; situācija ir labāka 1.alternatīvas gadījumā, kad netiek uzstādītas VES Nr.15 un Nr.23;
- lai gan Ziņojumā norādīts, ka ēnas mirgošanas ietekmes mazināšanai iespējams izslēgt konkrētās VES noteiktos laika apstākļos, konkrētajā gadījumā inženiertehniskajos un organizatoriskajos pasākumos ietekmes uz vidi samazināšanai ir iekļauti koku stādījumi gar māju “Nomaļi” austrumu un dienvidu malu un dienvidos gar mājām “Purkalni” un “Oļesiki” (Ziņojuma 80.lpp.);
- mājām “Roževici – 2”, kas visilgāk pakļauta mirgošanas efekta ietekmei, nekādi ietekmi samazinošie pasākumi nav paredzēti.

Ievērojot likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pantā noteikto ietekmes uz vidi novērtējuma mērķi *“Likuma mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.”*, Birojs ir secinājis, ka plānotās darbības realizācijas rezultātā nav iespējams novērst ēnu mirgošanas efekta ietekmi uz vidi, savukārt ēnu mirgošanas efekts pārsniedz starptautiski atzītus kritērijus, kad šāda ietekme ir nebūtiska, taču šāda ietekme ir samazināma, nosakot obligātas prasības, tamdēļ Birojs uzskata, ka pamatojoties uz likuma **20.panta (10)daļu attiecībā uz VES radīto ēnu zibonu ir nosakāmi nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai to neievērošanas gadījumā nav pieļaujama:**

- būvprojektēšanas stadijā jāizstrādā ēnu mirgošanas aprēķins pēc sliktākā scenārija un jāizstrādā nosacījumi VES darbības režīmam, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz dzīvojamo māju teritorijām tiktu nodrošināts tas, ka netiek pārsniegtas 30 mirgošanas stundas gadā, reizē nepārsniedzot 30 minūtes vienā dienā un nepieļaujot mirgošanas frekvenci virs 3 Hz, saskaņojot šos nosacījumus ar Valsts vides dienestu;
- pēc VES ekspluatācijas uzsākšanas, būvprojektēšanas laikā izstrādātie darbības režīma nosacījumi pārskatāmi pēc ierosinātāja vai Valsts vides dienesta pieprasījuma, izmantojot faktiskos datus, tā, lai darbības režīmi nodrošinātu, ka netiek pārsniegtas 10 mirgošanas stundas gadā, reizē nepārsniedzot 30 minūtes vienā dienā un nepieļaujot mirgošanas frekvenci virs 3 Hz, saskaņojot šos nosacījumus ar Valsts vides dienestu.

6.2.7. Nelabvēlīgi meteoroloģiski apstākļi un VES darbības riski:

6.2.7.1. Ziņojumā norādīts, ka iekārtas izslēdzas, ja vēja ātrums sasniedz 25 m/s. VES iekārtas ir aprīkotas ar jutīgiem sensoriem un elektroniskās vadības sistēmām, kas atslēdz VES, lai automātiski izvairītos no dažādiem riskiem, ko var izraisīt neparedzēti meteoroloģiskie apstākļi (vētra, apledojums) un pašu iekārtu defekti. Iekārtas ir aprīkotas ar zibens aizsardzības sistēmu un dažādiem drošinātājiem, kas elektronisko kļūdu gadījumā atslēdz ģeneratoru un apstādina rotoru. VES tehnoloģiski izveidotas tā, lai līdz minimumam samazinātu dažādus riskus.

6.2.7.2. Ziņojumā iekļauta informācija par Kanādas Vēja enerģijas asociācijas pētījumu saistībā ar vēja rotoru spārnu apledojumu, novērtējot ledus gabalu izsviešanas risku no VES ar 80 m augstiem torņiem un rotora diametru 80 m, vēja ātrumu intervālā 4 līdz 25 m/s un nominālo rotora ātrumu 15 apgr./min., norādot, ka 220

m no ģeneratora var uzskatīt par drošu – varbūtība gūt savainojumus no ledus gabala aiz šī attāluma ir niecīga. Ziņojumā sniegta informācija, ka Eiropas Savienības WECO projektā apkopotā informācija par ledus gabalu izsviešanu Eiropā liecina, ka ledus gabali tiek izsviesti līdz 100 m attālumā un līdz pat 1 kg smagi, taču parasti tie esot daudz mazāki. Meklējot internetvietnē “assessment of safety risks arising from wind turbine icing” saitē <http://www.dem.ri.gov/news/2009/pdf/wtsiting.pdf> norādīts, ka drošs attālums, lai aizsargātu sabiedrību no ledus izmešanas, saskaņā ar Somijā veikto pētījumu ir attālums, kas pārsniedz 250 m. Ziņojuma autori norāda, ka plānoto VES parametri (vēja parka dienvidu daļā) ir tuvi vai mazāki par Kanādas Vēja enerģijas asociācijas pētījumā minētajiem, tai pat laikā atbilstoši Ziņojuma 17.pielikumam modeļa V52-850 kW nominālais griešanās ātrums ir 26 apgr./min., un Ziņojuma autori norāda, ka drošais attālums atkarīgs galvenokārt no lāpstiņu gala ātruma un ka tie esot ļoti līdzīgi visiem industriālajiem vēja ģeneratoriem (Ziņojuma 75.lpp.). Pamatojoties uz iepriekš minēto jāsecina, ka attālumā, ko nevar uzskatīt par drošu, atrodas mājas “Roževici – 2” (aptuveni 168 m no plānotās VES Nr.16 un aptuveni 204 m no VES Nr.23).

6.2.7.3. Piekļuve VES torņiem būs slēgta un aprīkota ar trauksmes un signalizācijas iekārtām.

Ievērojot to, ka Ziņojums nesatur informāciju par to, vai tajā norādītās VES tiek visos gadījumos aprīkotas ar Ziņojumā norādītajām sistēmām, t.i., vai tās ietilpst VES standartaprīkojumā, tas nav redzams arī no ražotāja mājaslapā sniegtās informācijas (<http://www.vestas.com/en/media/brochures.aspx>), tāpat tas nesatur informāciju tieši ar kādām drošības sistēmām ierosinātais plāno aprīkot VES, tai pat laikā dzīvojamās mājas atrodas tiešā ledus izmešanas zonas ietekmē, ievērojot likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pantā noteikto ietekmes uz vidi novērtējuma mērķi “*Likuma mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.*”, lai nodrošinātu nelabvēlīgās ietekmes samazināšanu, saskaņā ar likuma 20.panta (10) daļu, ir nosakāmi obligātie nosacījumi, ar kādiem darbība ir īstenojama :

- VES Nr.16, VES Nr.23 ir aprīkojamas ar automātisko aplidojuma kontroles sistēmu, kas nodrošina VES apstāšanos, ja sāk apledot VES spārni;
- VES darbības atjaunošana, ja notikusi ģeneratora apstāšanās aplidošanas vai aplidošanas riska dēļ (VES, kas izvietotas līdz 250 m attālumā no dzīvojamām mājām, ceļiem), ir pieļaujama tikai tādā gadījumā, ja nav konstatēts aplidojums uz rotora spārnēm, veicot atbilstošu apsekošanu un ievērojot piesardzības pasākumus (lai nenotiktu ledus gabalu izsviešana).

6.2.8. Augsnes struktūras izmaiņas:

6.2.8.1. Galvenās ietekmes, kas radīs augsnes izmaiņas, ir zemes darbi, kas saistīti ar grunts nomaiņu, izbūvējot VES torņu pamatus; būvtehnikas radītais spiediens un vibrācija, kas izraisīs augsnes sablīvēšanos un veģetācijas slāņa iznīcināšanu; iespējamais lokālais un nelielais augsnes piesārņojums ar būvtehnikas tehniskajiem šķidrumiem, kas nav pieļaujams.

6.2.8.2. Birojs uzskata, ka visas minētās ietekmes ir raksturīgas jebkuram būvniecības procesam, kas notiktu šajā vai līdzvērtīgā teritorijā. Plānotajai darbības vietai

individuālas sekas, ko var izraisīt augsnes struktūras izmaiņas, ir veģetācijas iznīcināšana, augsnes sablīvēšanās un augsnes filtrācijas spējas samazināšanās, tādēļ, ņemot vērā arī esošās meliorācijas sistēmas, jārēķinās ar iespējamu papildus darbu veikšanu, ja esošie noteces apstākļi tiktu negatīvi ietekmēti smagsvara tehnikas darbības rezultātā.

Birojs uzskata, ka saistībā ar augsnes struktūras izmaiņām saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10)daļu ir pamats izvirzīt nosacījumu:

- ņemot vērā, ka VES būvniecība paredzēta meliorētās platībās, jāpiesaista hidromelioratīvās būvniecības speciālists un jāveic meliorācijas sistēmu stāvokļa novērtējums skartajās teritorijās (arī piebraucamo ceļu); darbus meliorētās platībās jāsaskaņo likumdošanā noteiktajā kārtībā un jāsakārto/jāatjauno meliorācijas sistēmas bojājumu gadījumā; jaunajiem pagaidu piebraucamajiem ceļiem jāizbūvē nepieciešamā diametra caurtekas, kā arī jāatjauno grāvju garenprofili, nesamazinot caurvades spēju, pēc plānoto VES būvniecības darbu pabeigšanas.

6.2.9. Iespējamā ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību:

6.2.9.1. Ziņojumā ir novērtēta ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, izvērtējot iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ietekmi uz biotopiem, ietekmi uz putniem, ietekmi uz sīkspārņiem.

6.2.9.2. Ņemot vērā attālumu līdz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000) – dabas liegumam “Platenes purvs” aptuveni 1 km, dabas liegumam “Būšnieku ezera krasts” aptuveni 3 km un dabas liegums “Klāņu purvs” aptuveni 5 km, kā arī to, ka VES parka teritoriju no īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām atdala ceļu tīkls un ir izveidotas meliorācijas sistēmas, netiek prognozētas hidroloģiskā režīma izmaiņas īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās. Arī no augu sugu un biotopu aizsardzības viedokļa netiek prognozētas negatīvas sekas – netiek prognozēta ietekme uz augu sugu un biotopu vērtībām, teritoriju ekoloģisko kvalitāti un ekosistēmu funkcijām.

6.2.9.3. Ziņojumam ir pievienots augu sugu un biotopu eksperta atzinums, kurā norādīts, ka vēja parkam plānotā (“Klāņu meži” kadastra Nr.98660110085, “Veckunči” kadastra Nr.98660140016, “Rutki” kadastra Nr.98660140007, “Ārces” kadastra Nr.98660140016, “Roževici-2” kadastra Nr.98660140001, “Aivas” kadastra Nr.98660140048) un piegulošās teritorijas dabā apsekotas 2011.gada 16.jūlijā un fiksēts biotopu un augu sugu stāvoklis. Eksperta atzinumā norādīts, ka plānotā vēja parka ziemeļu daļa atrodas meža zemēs, kas tiek saimnieciski izmantotas. Teritorijas dienvidaustrumu daļa ir intensīvi drenēta – dominē susināto mežu tipi, kamēr pārējā teritorijā pārsvarā sastopami sausieņi – lāna, mētrāja un damakšņa meža augšanas apstākļu tipi, kā arī nelielās platībās slapjainu meža augšanas apstākļu tipi. Tā kā mitruma režīms mežos ir mainīgs, eksperts norāda, ka tajos neveidojas struktūras, kuras būtu raksturīgas prioritāri aizsargājamam biotopam – purvainie meži. Savukārt biotops – staignāju meži, melnalkšņu staignāji ir zemas kvalitātes un tā aizsardzībai konkrētajā situācijā nav prioritāras nozīmes. Eksperta skatījumā kā aizsargājams meža biotops – veci vai dabiski boreālie meži atzīmējams 432.kvartāla 30.nogabals un

aizsargājams biotops - staignāju meži, melnalkšņu staignāji atzīmējams 439.kvartāla 13. un 17.nogabals. Eksperts norāda, ka saskaņā ar plānoto VES izvietojumu VES parka ziemeļu daļā šie meža nogabali tiešā veidā netiek skarti un esošās augu sugas un biotopi nav apdraudēti. VES Nr.4 plānota zemas kvalitātes biotopā staignāju meži, melnalkšņu staignāji 432.kvartāla 36. un 37.nogabalā, kas eksperta skatījumā nav uzskatāms par dabisku meža biotopu, jo šeit nav konstatēti atbilstoši struktūras elementi, dabisku meža biotopu indikatorsugas un speciālās sugas. Eksperts norāda, ka biotops ir plaši pārstāvēts gan Ventspils novadā, gan Latvijā un biotopa aizsardzībai konkrētajos apstākļos ar vāju kvalitāti nav prioritāras nozīmes. VES parka dienvidu daļa ir lauksaimniecībā ilgstoši izmantota meliorēta zeme, kuru šķērso grāvju tīkls, lauku ceļi un elektropārvades līnijas. Lauksaimniecības zemes patlaban gan tiek apsaimniekotas – ganītas, pļautas, ierīkoti sakņu dārzi, gan neapsaimniekotas un aizaugušas ar krūmājiem. Ziņojumā norādīts, ka teritorijā netika konstatētas bioloģiski vērtīgu zālāju indikatorsugas, tāpēc visa VES parka teritorijas dienvidu daļa vērtējama kā kultivētas pļavas un ganības. Līdz ar to, eksperts uzskata, ka no augu sugu un biotopu aizsardzības viedokļa pieļaujams realizēt VES parka būvniecību Ventspils novada Tārgales pagastā aprakstītajā teritorijā.

6.2.9.4. Pēc Dabas aizsardzības pārvaldes norādījuma darbības ierosinātais VES Nr.4 novietojumu ir pārcēlis aptuveni 150 m uz dienvidiem (432.kvartāla 48.nogabalā), ārpus aizsargājamā biotopa - melnalkšņu staignāji. Līdz ar to netiks skarts īpaši aizsargājamais biotops un mazāk tiks ietekmēts apkārtnes hidroloģiskais režīms (ziņojuma 22.pielikums - Dabas aizsardzības pārvaldes 2012.gada 6.marta vēstule Nr.4.9/10/2012-N).

6.2.9.5. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir veikts migrējošo dzīvju atpūtas, barošanās un pārlidojuma vietu monitorings 2011.gada 21., 22., 23., 24., un 26.septembrī un 4.oktobrī, reģistrējot to pārlidojumu augstumus un virzienus uz barošanās vietām Ventspils novada Krievlauku/Kamārces pļavās, un no tām atpakaļ uz iespējamajām nakšņošanas vietām. Tādējādi izvērtējot iespējamās sadursmju riskus un traucējumus, ko, iespējams, radītu plānoto VES parks. Ziņojumam pievienotajā atskaitē norādīts, ka novērojumu periodā barošanās un atpūtas vietas Krievlauku/Kamārces pļavās kopumā uzskaitītas aptuveni 3000 dzērves, pārlidojumu laikā no/uz nakšņošanas vietām visās novērojumu reizēs uzskaitītas 15401 dzērve, no tām rīta pārlidojumos 6223 un vakara pārlidojumos 9178. Novērojumos reģistrētas vēl vismaz 48 citas putnu sugas. Analizējot novērojumu rezultātus, secināts, ka dzērves, kuras uzturas Krievlauku/Kamārces pļavās un tuvākā apkārtne veic pārlidojumus uz/no barošanās vietām no 80 līdz 250 m augstumā ziemeļu – dienvidu virzienā, vidējais augstums aptuveni 140 m. Atbilstoši norādītajam, lai arī pārlidojumu koridors variē, pārsvarā novērota tendence, ka lielākā daļa putnu jau tagad pārlidojumus veic starp plānotā VES parka dienvidrietumu stūri un Ventspils pilsētu. Atsevišķās pārlidojumu reizēs pat neviens bars nešķērsoja plānotā VES parka teritoriju. Kā nakšņošanas vietu dzērves izmanto dūksnaino teritoriju uz rietumiem no autoceļa P124 Ventspils – Kolka (starp šoseju un izgāztuvi) – plānotā VES parka teritorijā dzērves nenakšņo un nešķērso. Monitoringa veicēji – ornitologi norāda, ka dzērves un citi lielie putni ir spējīgi pamanīt VES un izvairīties no tām, mainot lidojuma augstumu un/vai trajektoriju, un iesaka VES apstādināšanu dzīvju rudens migrācijas laikā stundu pirms saullēkta uz trim stundām un aptuveni stundu pirms saulrieta uz 2,5

līdz 3 stundām, kā arī norāda, ka lauksaimniecības zemēs ap plānotajām VES un to tiešā tuvumā nav pieļaujama tādu lauksaimniecības kultūru audzēšana, kas piesaistītu dzērves, zosis u.c. sugas; iespēju robežās apkārtnes laukos (Krievlauku/Kamārces pļavās) jāizvairās no graudaugu kultūru audzēšanas. Ņemot vērā iepriekš minēto un monitoringa rezultātus, monitoringa veicēji uzskata, ka plānotais VES parks neradīs būtisku kaitējumu un/vai šķēršļus dzīvēm, kā arī lielākai daļai citu migrējošo putnu sugu pārlidojumu laikā no/uz nakšņošanas- barošanās vietām Krievlauku/Kamārces pļavās un citās apkārtējās teritorijās.

- 6.2.9.6. Izvērtējot Ziņojumā sniegto, Latvijas Ornitoloģijas biedrības (turpmāk – LOB) un Biroja pieaicinātā eksperta viedokļus par ornitoloģiskajiem aspektiem, Birojs secināja, ka tie ir atšķirīgi, un Ziņojuma autoru pieaicināto ekspertu uzmanība bijusi vērsta praktiski uz vienas sugas – dzērves - barošanās un nakšņošanas vietām un lidojumiem starp tām rudens migrācijas apstāju laikā. Bez tam, vienas sezonas septiņu dienu novērojumi, kas ietver četrus rīta un četrus vakara novērošanas seansus no novērošanas punktiem un trīsreizēja maršruta izbraukšana dzērvi uzskaitēi atpūtas/barošanās vietās ir nepietiekama atbildīgiem ieteikumiem pat attiecībā uz vienu sugu, jo īpaši, ka VES parka teritorija Tārgales pagastā un apkārtējās platības jau ilgāku laiku saistījušas ornitologu uzmanību.
- 6.2.9.7. Aktuālajā Ziņojuma versijā ir iekļauts ekspertu – ornitologu slēdziens par plānotā VES parka apkārtnē 2012.gada pavasara migrācijas laikā veikto putnu uzskaiti un to atpūtas, barošanās vietām un pārlidojumu trasēm. Slēdzienā norādīts, ka teritorija 2012.gada pavasarī apsekota vismaz 16 reizes. Migrējošo putnu uzskaitē veikta no fiksēta punkta Krievlaukos netālu no dzelzceļa stacijas “Ventspils 2”. Krievlauku/Kamārces pļavās, iespēju robežās, ir reģistrētas visas sugas un uzskaitīti īpatņi, kuri barojās šajā teritorijā. Kopumā uzskaitīti vismaz 87 sugu putni. Analizējot uzskaišu rezultātus, eksperti konstatējuši, ka plānotā VES parka teritorija neatrodas pavasara migrācijas trasē un to nešķērso būtiskas migrējošo putnu masas, dominē atsevišķi lokāla rakstura (galvenokārt žubīšveidīgo) pārlidojumi, netika novērota (konstatēta) dienas plēsīgo putnu migrācija. Konstatēts, ka tāpat kā 2011.gada rudenī un citos gados novērota dzērvi un gulbju koncentrācija Kamārces pļavu masīvā uz ziemeļaustrumiem no “Ozolkalniem” un “Upeskrastiņiem”; šo teritoriju lokālo pārlidojumu laikā šķērso zosis un dzērves. Apkopojot un analizējot pētījuma rezultātus, kā arī ņemot vērā 2011.gada izpētes rezultātus, eksperti uzskata, ka plānotā VES parka teritorija neatrodas putnu pavasara trasē, lokāli pārlidojumi dominē rietumu – austrumu – rietumu virzienos virs Krievlauku/Kamārces pļavu masīva, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka plānotā VES parka būvniecība varētu ietekmēt putnus pavasara migrācijas laikā, to barošanās un/vai lokālo pārlidojumu laikā un izraisīt sadursmes ar VES torņiem un/vai rotoriem. Lai samazinātu iespējamo sadursmju risku pavasara migrācijas laikā, eksperti iesaka: lauksaimniecības zemēs ap plānotajām VES un to tiešā tuvumā nav pieļaujama tādu lauksaimniecības kultūru audzēšana, kas piesaistītu dzērves, zosis u.c. sugas; iespēju robežās apkārtnes laukos (Krievlauku/Kamārces pļavās) jāizvairās no graudaugu kultūru audzēšanas. Eksperti uzskata, ka VES parka būvniecība un darbība neradīs traucējumu vai nelabvēlīgu ietekmi uz apkārtējo ornitofaunu, jo pētījumi liecina, ka dzērves un citi lielie putni ir spējīgi pamanīt VES un

izvairīties no tām, mainot lidojuma augstumu un/vai trajektoriju. Eksperti norāda, ka pēc VES izbūves rudens sezonā jāveic pārlidojošo dzērvju uzskaites un uzskaites barošanās vietās Krievlauku/Kamārces plāvās pēc vienotas metodikas. Ekspertu – ornitologu slēdzienus sagatavojuši un novērojumus veikuši sertificēti eksperti, kas iekļauti Dabas aizsardzības pārvaldes Ekspertu reģistrā

(http://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/dabas_ekspertu_registrs/#Registrs).

6.2.9.8. Atšķirīgu viedokli šajā jautājumā pauž LOB 2012.gada 20.novembra vēstulē Nr.LOB2012/073 (skat. šī atzinuma 5.4.8.punktu), uzskatot, ka nav pieļaujama sekojošu VES būvniecība:

- VES Nr.1., 2., 3., 4., 5., 6. un 24. (izvietotas blakus dzērvju nakšņošanas vietai Dižkalna purvā un melnā stārķa barošanās un ligzdošanas vietai),
- VES Nr.16., 17., 18., 19., 20., 21., 22. un 25. (izvietotas migrācijas koridorā iepretim Ventspils – 2 stacijai),
- VES Nr.23. (izvietotas migrācijas koridorā iepretim Ventspils – 2 stacijai).

Savukārt LOB iesniegtajā Dabas aizsardzības pārvaldes 2012.gada 24.jūlija vēstulē Nr.4.15/13/2012-n par ekspertu atzinumiem norādīts, ka, izvērtējot putnu sugu jomā sertificēto ekspertu Kārļa Millera, Dmitrija Boiko un Gaida Grandāna atzinumus, kā arī LOB iesūtītos atzinumus un trīs putnu sugu jomā sertificētu neatkarīgu ekspertu viedokli, nav gūti pierādījumi tam, ka ekspertu darbība būtu radījusi kaitējumu īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, piekrītot LOB viedoklim, ka atzinumos ir daudz nepilnību, un var uzskatīt, ka potenciāls apdraudējums putnu sugām varētu tikt pieļauts (skat. šī atzinuma 5.4.8.5.punktu).

6.2.9.9. Ņemot vērā sertificēto ekspertu – ornitologu atšķirīgos viedokļus par plānotās darbības iespējamo ietekmi uz ornitofaunu, Birojs lūdza Dabas aizsardzības pārvaldei (DAP) sniegt vērtējumu ekspertu atzinumiem (skat. 5.4.8.6.punktu). DAP atbildes vēstulē norāda, ka sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu par sugu grupu “putni” Kārļa Millera un Dmitrija Boiko 04.06.2012. atzinums Nr. KM/008 par Ventspils novadā, Tārgales pagastā plānotā VES parka apkārtnē 2012.gada pavasara migrācijas laikā veiktajām putnu uzskaitēm un to atpūtas, barošanās vietām un pārlidojumu trasēm atbilst Ministru kabineta 30.09.2010. noteikumiem Nr.925 “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības”, izņemot atsevišķas daļas, kas nav iekļaujamas atzinumā atbilstoši tā sagatavošanas mērķim. DAP izsaka viedokli, ka nevar izslēgt, ka kādos noteiktos klimatiskajos vai citos apstākļos putnu lokālie pārlidojumi var skart plānotā VES parka teritoriju. Gan Ziņojumam pievienotajos, gan LOB eksperta R.Lebusa novērojumos putnu lokālā pārlidojuma maršruts uz nakšņošanas vietām virzās gar pašu plānotā VES parka rietumu malu. Eksperti ir vienprātīgi, ka Krievlauku un Kamārces laukus dzērves un zosis pārsvarā izmanto kā lokālo pārlidojumu un barošanās vietu, bet nakšņot dodas uz Ventspils pilsētā esošo mitraini pie Mauriem un uz Dižkalnu purvu. Iepriekš minēto sugu tranzitmigrācija plānotā VES parka apkārtnē nav tikusi novērota. Ja arī šāda migrācija notiek, tad, kā min eksperti, pārlidojumu augstums pārsniedz plānoto VES augstumu un VES tiešus draudus putnu migrācijai nerada. DAP izsaka viedokli, ka LOB iezīmētais migrācijas koridors ir pārāk šaurs, un migrācijas koridors vai, pareizāk sakot, migrējošo putnu

barošanās, atpūtas un lokālo pārlidojumu teritorija ir krietni plašāka. Tā ietver ne tikai lauksaimniecības zemes, mežus un mitraines, bet arī plānotos VES parkus, jau uzbūvētos VES parkus, teritoriju, kas Ventspils pilsētas teritorijas plānojumā paredzēta rūpnieciskās apbūves attīstībai, kā arī teritoriju ap esošajām un rekonstruējamajām līnijbūvēm: autoceļiem, dzelzceļu, augstsprieguma elektropārvades līniju. Migrējošo putnu koncentrēšanās vietas pārsvarā ir atkarīgas no lauku apsaimniekošanas veida, jo dzērves un zosis pārsvarā ir novērotas laukos, kuros tiek audzētas graudaugu kultūras, tāpēc DAP norāda, ka ieteikumi lauku apsaimniekošanai izstrādājami, ņemot vērā visas iespējamās ietekmes no jau uzbūvētajām un vēl plānotajām būvēm, nepieļaujot situācijas, kad graudaugu lauki tiek ierīkoti tiešā VES un citu migrējošajiem putniem bīstamu būvju tuvumā (skat. 5.4.8.9.punktu). DAP izsaka viedokli, ka, ņemot vērā Vides aizsardzības likumā noteikto piesardzības principu un Administratīvā procesa likumā noteiktos samērīguma un vienlīdzības principus, ir vai nu apturama visu plānoto industriālo būvju projektēšana un būvniecība Tārgales pagasta un Ventspils pilsētas pierobežā, izskatot iespēju arī apturēt jau darbojošos VES parkus, līdz ir iegūti neapstrīdami pierādījumi tam, ka plānotās būves neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz migrējošajiem putniem un sikspārņiem, vai arī ir jāuzsāk un regulāri jāturpina migrējošo putnu un sikspārņu monitorings, izstrādājot monitoringa programmu, kas kalpotu mērķim konstatēt to, vai uzsāktajām un plānotajām darbībām, kā arī to summārajām un kumulatīvajām ietekmēm ir vai nav būtiska negatīva ietekme uz migrējošajām sugām, to pārlidojumu trasēm, atpūtas un barošanās vietām.

- 6.2.9.10. DAP Ziņojuma vērtēšanas laikā ir paudusi viedokli par visu plānoto industriālo būvju projektēšanas un būvniecības apturēšanu Tārgales pagasta un Ventspils pilsētas pierobežā, izskatot iespēju arī apturēt jau darbojošos VES parkus, līdz ir iegūti neapstrīdami pierādījumi tam, ka plānotās būves neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz migrējošajiem putniem un sikspārņiem, kā alternatīvu risinājumu norādot iespēju uzsākt un regulāri turpināt migrējošo putnu un sikspārņu monitoringu, izstrādājot monitoringa programmu, kas kalpotu mērķim konstatēt to, vai uzsāktajām un plānotajām darbībām, kā arī to summārajām un kumulatīvajām ietekmēm ir vai nav būtiska negatīva ietekme uz migrējošajām sugām, to pārlidojumu trasēm, atpūtas un barošanās vietām, papildus norādot, ka Vides pārraudzības valsts biroja atzinumā par Ziņojumu tādā gadījumā ietverams nosacījums, ka gadījumā, ja monitoringa rezultātos tiek konstatēti monitoringa programmā iepriekš noteikto lielumu pārsniegumi, plānotā darbība ir apturama jebkurā tās realizēšanas stadijā. Atbilstoši MK 2009.gada 2.jūnija noteikumu Nr.507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums" 2.2.apakšpunktam viena no DAP funkcijām ir valsts dabas aizsardzības politikas īstenošana, tai skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, tamdēļ, vērtējot Ziņojumu, Birojs nevar ņemt vērā kompetentās iestādes argumentus, ja vien tam nav būtiski apsvērumi. Ziņojuma autoru un LOB atšķirīgie viedokļi DAP ieskatā ne vienmēr ir pamatoti un kopumā nav uzskatāmi par tādiem, kas būtu balstīti uz tādu pētījumu rezultātiem, kas DAP ieskatā būtu uzskatāmi par monitoringu. Birojs konstatē, ka DAP piedāvā divas alternatīvas, kas balstītas uz piesardzības principu, proti, vispār jebkādu industriālo būvju projektēšanas un būvniecības pārtraukšana Tārgales pagastā, Ventspils piepilsētā, papildus vērtējot jau uzbūvēto VES darbības apturēšanu, vai monitoringa prasību noteikšana operatoriem, tai skaitā nosakot prasības negatīva monitoringa

rezultātā vispār pārtraukt saimniecisko darbību, kas ir cēlonis šādam monitoringa rezultātam. Izvērtējot DAP piedāvātās alternatīvas, Birojs konstatē, ka:

- 1) attiecībā uz līdz šim realizētām darbībām vai darbībām, kurām ir uzsākts vai pabeigts ietekmes uz vidi novērtējuma process, Tārgales pagastā un Ventspils piepilsētā DAP nav paudusi viedokli, ka visu projektu plānošana šajā teritorijā būtu apturama, izņemot attiecībā uz konkrētajā Ziņojumā plānoto darbību. Piemēram, Dabas aizsardzības pārvalde 2012.gada novembrī saistībā ar SIA "TCK" VES parka izveidi Ventspils novada Tārgales pagastā (LOB saskaņotā vietā), lai arī ir norādījusi, ka *"...Latvijas Ornitoloģijas biedrības (LOB) noteiktais migrācijas koridors Tārgales lauku masīvā izvēlēts visai patvaļīgi, un reālās putnu koncentrēšanās vietas migrācijas laikā ir pārsvarā atkarīgas no konkrētajā lauku darbu sezonā notikušās lauku apsaimniekošanas. 2012.gada novērojumi rāda, ka putni pārsvarā koncentrējas ārpus migrācijas koridora, ja migrācijas koridorā nav nodrošinātas neapartas lauku platības kā barošanās vietas... LOB noteiktajā migrācijas koridorā, kas nav nostiprināts attīstības plānošanas dokumentos, plānoti arī citi VES parki, kā arī rūpniecības teritoriju attīstība Ventspils pilsētā pašreizējās putnu nakšņošanas vietās. Līdz ar to uzskatām, ka nav pamata apgalvojumam, ka migrējošie putni izvēlēšies kā savas barošanās un pārlidojumu vietas tikai LOB noteikto migrācijas koridoru, un ir iespējamas putnu sadursmes ar šajā ziņojumā izvērtētajām VES..."*, DAP ir pieprasījusi pilnveidot SIA "TCK" IVN ziņojumu, pievēršot īpašu vērību putnu un sīkspārņu sugu monitoringa sadaļas pilnveidošanai un turpmākā putnu un sīkspārņu monitoringa veikšanai, iekļaujot konkrētas prasības monitoringa veikšanai, un monitoringā ietverot metodiku regulāriem putnu migrācijas novērojumiem un iegūto datu analīzes metodiku, kuras mērķis noskaidrot VES ietekmi uz putnu migrāciju, gan nosacījumus, kad veicami noteikti pasākumi migrējošo putnu aizsardzībai.
- 2) Izvērtējot Ziņojumā norādīto, LOB un DAP paustos viedokļus, Birojs konstatē, ka to atšķirības ir saistības ar Ziņojuma sagatavošanā izmantoto ziņu novērtējumu, interpretācijas, ticamības pakāpi, datu pietiekamību. Šādu šaubu novēršanai DAP gan pirmajā alternatīvā, gan otrajā alternatīvā piedāvā faktiski vienu un to pašu instrumentu – monitoringa veikšanu. Atšķirības izpaužas tikai tajā, vai visā teritorijā tiek apturēta industriālo būvju (ne tikai VES) projektēšana un būvniecība, vai šādu būvju projektēšana un būvniecība ir pieļaujama, vienlaicīgi privātpersonām apzinoties risku, ka negatīva monitoringa rezultātā to ekspluatācija var netikt atļauta un ir pieļaujams, ka šādas būves būs jānojauc. Biroja ieskatā gan no vides aizsardzības, gan no samērīguma, tiesiskās paļāvības principa, DAP piedāvātais risinājums, kad vispār tiek pārtraukta jebkādu industriālo būvju projektēšana un būvniecība ievērojamā teritorijā, nenodrošina ne tiesisko stabilitāti, ne reģiona attīstību, ne vides aizsardzību, ne monitoringa veikšanu. Kā izriet no DAP viedokļa, tad acīmredzami monitorings visā teritorijā būtu jāveic vienam vai vairākiem ierosinātajiem; netiek plānots, ka tas notiks valsts finansētas monitoringa programmas ietvaros. Pēc būtības DAP piedāvā apturēt vesela reģiona iespējamo saimniecisko attīstību, nepiedāvājot risinājumus, termiņus un finansējumu šādu ierobežojumu novēršanai nākotnē, nepieļaujot pat šo būvju projektēšanu. šajā Ziņojumā un SIA „TCK” sagatavotajā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā, kā arī DAP sniegtos atzinumos par teritorijas plānošanas un izmantošanas dokumentiem vides aspektā nav konstatēti apstākļi, kuru dēļ būtu secināms, ka darbība konkrētajā teritorijā būtu aizliedzama, to nevar attaisnot tikai un vienīgi ar pietiekoša vai nepietiekoša monitoringa veikšanu.
- 3) VES un vēja parku darbības radītās ietekmes attiecībā uz putniem ir identificētas un zināmas, proti :

- atsevišķu indivīdu nāve vai savainojums, ko izraisa sadursme ar vēja elektrostaciju torni vai rotora lāpstiņām,
- dzīvotņu traucējums,
- traucējums putnu lidojumam starp barošanās, ligzdošanas un ziemošanas vietām,
- ligzdošanas vai barošanās biotopu platību samazinājums vai zaudēšana

(sk. <http://www.vpvb.gov.lv/data/files/others/1pielikums.pdf>).

Nav šaubu, ka VES galvenās iespējamās ietekmes ir saistītas ar tās darbību, kas samazinās, pārtraucot VES darbību, tai skaitā apturot rotoru. Tādā gadījumā, protams, joprojām nav pilnībā izslēgts sadursmju risks, kā arī nepieciešamība aplidot šķēršļus, kas var radīt traucējumu, taču tas ir pielīdzināms riskam, ko izraisa jebkuras nosacīti augstas būves. Tādējādi šādas ietekmes, ja darbība tiek īstenota, var tikt mazinātas vai izslēgtas pilnībā, ja monitoringa rezultāti izrādītos nelabvēlīgi. Ierosinātajam ir jāapzinās šis risks, ka monitoringa rezultātā tā darbība var būt pārtraucama jebkurā tā stadijā.

6.2.9.11. Ziņojumam ir pievienots eksperta atzinums par plānotā VES parka izveides iespējamo ietekmi uz sikspārņiem, kurā norādīts, ka kopumā VES parka teritorija tieši neskar visintensīvākās sikspārņu sezonālās migrācijas joslu; sagaidāmā ietekme uz sikspārņu populācijām ir nebūtiska VES parka dienvidu daļā un no sikspārņu aizsardzības viedokļa nav argumentu pret VES uzstādīšanu. Plānotā VES parka ziemeļu daļā VES uzstādīšana plānota sikspārņiem piemērotā barošanās un potenciālām mītnēm bagātā biotopā, kā arī to tuvumā atrodas daudzām sugām piemērotas barošanās biotops un koncentrēšanās vieta Būšnieku ezers. VES uzstādīšana mežainās teritorijās vai ūdeņu tuvumā vispār ir nerekomendējama, taču konkrētajā gadījumā, ņemot vērā plānoto VES torņu augstumu (100 m), rotoru lāpstiņas praktiski atradīsies virs sikspārņu visblīvāk izmantojamās joslas, tāpēc eksperta skatījumā VES drīkst uzstādīt, taču vairākus gadus teritorijā jāveic monitorings, lai nepieciešamības gadījumā koriģētu VES izmantošanas režīmu. Eksperts norāda, ka VES parka izveide ir pieļaujama, ievērojot šādus drošības pasākumus:

- 1) VES parka dienvidu daļā jāizvāc viss koku/krūmu apaugums ap grāvjiem VES teritorijā un ap to 50 līdz 100 m joslā;
- 2) VES naktī nedrīkst apgaismot ar prožektoriem (visā teritorijā);
- 3) ja tiek uzstādīti 100 m augsti torņi VES parka ziemeļu daļā (meža teritorijā), vismaz 3 gadus jāveic sikspārņu sugu monitorings gan vasaras sezonā (maiņa beigas - jūlijs), gan migrācijas laikā (augusts – septembris);
- 4) nepieciešamības gadījumā, ja tiek konstatēts augsts sikspārņu blīvums barošanās biotopos vai koncentrācija migrācijas laikā, kā arī tiek konstatēta dzīvnieku bojāeja sadursmēs ar rotoru lāpstiņām, jāievieš VES darbības sezonāli/diennakts laika ierobežojumi.

6.2.9.12. Ziņojumā eksperti – ornitologi, lai samazinātu iespējamo sadursmju risku, iesaka: iespēju robežās apkārtnes laukos (Krievlauku/Kamārces pļavās) jāizvairās no graudaugu kultūru audzēšanas (Ziņojuma 80.lpp.), taču Ziņojumā nav piedāvāts risinājums, kā to nodrošināt, ja šīs zemes atrodas ārpus SIA “E.S. Green” īpašumiem un nomātajām platībām, kā arī atbilstoši Ventspils novada Tārgales pagasta teritorijas plānojumam 2007. - 2019.gadam plānotā (atļautā) izmantošana teritorijai uz dienvidiem no plānotās VES Nr.25 ir lauksaimniecībā izmantojamā teritorija. Lauksaimniecības zemes starp dzelzceļu un Ventspils – Piltenes autoceļu paredzēts arī turpmāk izmantot lauksaimniecībai. Ievērojot to,

ka minēto ieteikumu īstenošana nav atkarīga no ierosinātāja, secināms, ka minētie ietekmes samazināšanas pasākumi ir teorētiski, taču tie nav nosakāmi kā obligāti nosacījumi darbībai, tādējādi vienīgie ietekmes samazināšanas pasākumi ir monitorings VES ekspluatācijas laikā un prasību noteikšana VES ekspluatācijas režīmiem.

6.2.9.13. Ziņojuma autori piedāvā VES torņu galos ierīkot apgaismojumu (skat. Ziņojuma 25.lpp.), kas palīdzētu putniem tās aplidot, taču Ziņojumā netiek sniegta detālāka informācija par apgaismojuma nodrošināšanu (praktiski - ierīkošanu). Eksperta atzinumā par plānotā VES parka izveides iespējamo ietekmi uz sikspārņiem norādīts, ka “...VES naktī nedrīkst apgaismot ar prožektoriem (visā teritorijā)”, līdz ar to Ziņojumā bija jāsniedz (bet nav) piedāvātā VES apgaismojuma iespējamās ietekmes uz sikspārņiem (vai tas nepievilinās sikspārņus arī VES parka dienvidu daļā) novērtējums. Savukārt LOB norāda, ka VES apgaismojums ir pretrunā ar jaunākajiem pētījumiem par apgaismotu objektu (un gaismas kopumā) ietekmi uz migrējošiem putniem, jo apgaismoti objekti izsauc putnu dezorientāciju, bet kombinācijā ar nelabvēlīgiem laika apstākļiem šādas apgaismotas konstrukcijas var būt ļoti nozīmīgs mirstības cēlonis naktī migrējošiem putniem, tāpēc LOB uzskata, ka VES izgaismošana kategoriski nav pieļaujama, un vienīgais izņēmums ir gaismas avots, kas tiek uzstādīts uz katras VES un kas tiek pieprasīts saskaņā ar aviācijas drošības prasībām. Ņemot vērā dzīvojamo māju izvietojumu, Ziņojumā norādīts (55.lpp.), ka mākslīgās gaismas no VES aizsargapgaismojuma var uzskatīt par gaismas piesārņojumu, taču patlaban nav iespējams konkretizēt uzstādāmā apgaismojuma veidu. Lai arī Ziņojumā netiek sniegts izvērtējums par apgaismojuma ietekmes uz iedzīvotājiem būtiskumu, Ziņojuma autori norāda, ka tas ir viegli novēršams, ierīkojot telpā žalūzijas, kas jebkurā gadījumā ir traucējošs pasākums iedzīvotājiem. Biroja ieskatā nepieciešamība izgaismot VES konkrētajā gadījumā nav pamatota, tā ir pretrunā atsevišķiem citiem secinājumiem Ziņojumā, tamdēļ tā nebūtu pieņemama, kā ietekmju mazināšanas pasākums konkrētajos apstākļos.

6.2.9.14. Ziņojumā sniegti arī citi savstarpēji izslēdzoši priekšlikumi, kas turklāt nav atbilstoši izvērtēti, proti, VES ēnas mirgošanas ietekmes mazināšanai Ziņojuma inženiertehniskajos un organizatoriskajos pasākumos iekļauti koku stādījumi (skat. Atzinuma 6.2.6.sadaļu), taču nav izvērtēts, vai minētie koku stādījumi ir savietojami ar prasību sikspārņu aizsardzībai, jo eksperts ir norādījis, ka jāizvāc viss koku/krūmu apaugums ap grāvjiem VES teritorijā un ap to 50 līdz 100 m joslā, savukārt katras VES uzstādīšanai un apkalpošanai nepieciešama aptuveni 1,5 līdz 2 ha liela teritorija (Ziņojuma 22.lpp.). Ņemot vērā VES augstumu, koku augšanas tempu un iespējamo augstumu, tos ir lietderīgi stādīt tieši ēku tuvumā, kas atbilstoši saskaņojams ar konkrēto zemju īpašniekiem, tādējādi šis risinājums ir tikai teorētiski iespējams, pastāvot noteiktiem apstākļiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto saistībā ar iespējamo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, Birojs uzskata, ka saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10)daļu ir pamats izvirzīt nosacījumus, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama. Konkrēti:

I. Saistībā ar augu sugu un biotopu aizsardzību:

- plānotā VES Nr.4 jāizvieto ārpus aizsargājamā biotopa - melnalkšņu staignāji.

II. Saistībā ar ornitofaunas aizsardzību:

1) jāizstrādā un jāsaskaņo ar DAP monitoringa programma putnu migrācijas un sikspārņu novērojumiem, kas ietver:

- monitoringa metodiku regulāriem putnu migrācijas novērojumiem, ietverot novērojumu veikšanas laiku, regularitāti, novērošanas maršrutus, punktus, putnu uzskaites metodiku u.tml.,
- iegūto datu analīzes metodiku ar mērķi noskaidrot VES ietekmi uz putnu migrāciju,
- robežlielumus, kurus sasniedzot, veicami noteikti pasākumi migrējošo putnu aizsardzībai.
- Jāparedz arī bojāgājušo putnu un sikspārņu regulāras uzskaites pie VES.

2) Monitorings jāuzsāk pirms VES izbūves un regulāri jāturpina, atbilstoši DAP saskaņotajai monitoringa programmai, datus iesniedzot DAP norādītajai kompetentajai iestādei.

3) Jānodrošina ornitologu ieteiktos Ziņojumā iekļautos (80.lpp.) pasākumus sadursmes riska mazināšanas pasākumus:

- VES apstādināšanu dzervju rudens migrācijas laikā stundu pirms saullēkta uz trim stundām un aptuveni stundu pirms saulrieta uz 2,5 līdz 3 stundām;
- SIA "E.S. Green" īpašumā esošajās un nomātajās lauksaimniecības zemēs pie plānotajām VES un to tuvumā nepieļaut tādu lauksaimniecības kultūru audzēšanu, kas piesaista dzērves, zosis u.c. sugas.

4) Izvērtējot monitoringa rezultātus, ierosinātajam sadarbībā ar ornitologiem jā sagatavo kaitējuma samazināšanas plāns, kas jā saskaņo ar DAP, nosakot katras atsevišķās VES darbības režīmus, līdz pat VES apturēšanai noteiktā kalendārā periodā vai atsevišķās diennakts daļās.

5) Ja monitoringa rezultātos tiek konstatēti monitoringa programmā iepriekš noteikto robežlielumu pārsniegumi, plānotā darbība ir apturama jebkurā tās realizēšanas stadijā.

6) Nav pieļaujama VES izgaismošana, vienīgais izņēmums ir gaismas avots, kas tiek uzstādīts uz katras VES un kas tiek pieprasīts saskaņā ar aviācijas drošības prasībām.

III. Saistībā ar sikspārņu aizsardzību:

- 1) VES parka dienvidu daļā jāizvāc viss koku/krūmu apaugums ap grāvjiem VES teritorijā un ap to 50 līdz 100 m joslā;
- 2) VES naktī nedrīkst apgaismot ar prožektoriem (visā teritorijā), izņemot signālugunis, ja tās nepieciešamas aviācijas drošības aspektā;
- 3) ja tiek uzstādīti 100 m augsti torņi VES parka ziemeļu daļā (meža teritorijā), vismaz 3 gadus jāveic sikspārņu sugu monitorings gan vasaras sezonā (maiņa beigas - jūlijs), gan migrācijas laikā (augusts – septembris). Monitoringa programma un robežlielumi jā saskaņo ar DAP. Pēc minētā termiņa monitorings ir jāturpina, ja to pieprasa DAP;

- 4) ņemot vērā monitoringa rezultātus, ierosinātajam sadarbībā ar atbilstošajiem speciālistiem ir jāsagatavo kaitējuma samazināšanas plāns, nosakot katras atsevišķās VES darbības režīmus, līdz pat VES apturēšanai noteiktā kalendārā periodā vai atsevišķās diennakts daļās. Plāns jāsaskaņo ar DAP līdz ar pirmajiem monitoringa rezultātiem;
- 5) ja monitoringa rezultātos tiek konstatēti monitoringa programmā iepriekš noteikto robežlielumu pārsniegumi, plānotā darbība ir apturama jebkurā tās realizēšanas stadijā.

6.2.10. Ietekme uz ainavu:

6.2.10.1. Ziņojumam ir pievienots SIA "OpusPlan" sagatavots ietekmes uz ainavu izvērtējums, lai noteiktu plānotā VES parka vizuālās ietekmes areālu un ainavas izmaiņu kvalitāti, kā arī citu apkārtnē plānoto VES parku kopējo un savstarpējo ietekmi uz ainavas izmaiņām. Atbilstoši ziņojumā norādītajam tika apsekota teritorija 16 km rādiusā ap plānoto VES parku. Uz ziemeļiem un austrumiem no nekustamā īpašuma "Klāņu meži" tiek plānota SIA "Re.E.S." 23 VES uzstādīšana; uz dienvidaustrumiem no nekustamā īpašuma "Klāņu meži" ir izvietotas SIA "Gilovigi" vēja elektrostacijas; arī uz dienvidaustrumiem no SIA "E.S. Green" plānotā VES parka teritorijas dienvidu daļas ir izvietotas SIA "Gilovigi" vēja elektrostacijas, kā arī otrpus dzelzceļam tiek plānots izvietot SIA "TCK" VES parku "Ziemeļvējš". Sagatavojot vērtējumu, tika izstrādātas plānoto VES parku vizuālās ietekmes areāla robeža un plānotās darbības vizuālās uztveres jūtības zonu kartogrāfiskais plāns.

6.2.10.2. Saskaņā ar Ventspils novada Tārgales pagasta teritorijas plānojumu 2007.-2019.gadam plānotos VES paredzēts izvietot teritorijās, kurās īpašuma plānotā (atļautā) izmantošana ir - ziemeļu daļā – mežsaimniecībā izmantojamā teritorija, bet dienvidu daļā – plānotā ražošanas objektu un tehniskās apbūves teritorija. Nekustamajam īpašumam, kur paredzēta VES Nr.25 izvietošana (uz dienvidiem no dzelzceļa līnijas Rīga – Ventspils), plānotā (atļautā) izmantošana ir plānotā ražošanas objektu un tehniskās apbūves teritorija un lauksaimniecībā izmantojamā teritorija.

6.2.10.3. Apkopojot izpētes datus par iespējamo ietekmi uz ainavu, secināts, ka:

- plānotai VES parki izvietosies starp meža, lauku un urbāno ainavu un eksperts pozitīvi vērtē VES sagrupēto augstumu dažādību;
- pāri lauksaimniecībā izmantojamām zemēm VES būs uztveramas vairāk nekā 10 km attālumā, bet meža zemēs VES uztveramas nedaudz; lielākās izmaiņas vidē izjutīs tuvumā esošo māju iedzīvotāji, kaut gan eksperti norāda, ka VES rotoru kustība norisināsies virs mājām;
- VES kā dominanti veidojoši objekti būs uztverami no Ventspils pilsētas Maurciema teritorijas un Platenes purva. Visvairāk VES uztvers Ventspils – Piltenes šosejas austrumu pusē dzīvojošie, bet otrpus šosejai – uztvers pastarpināti – virs vai starp priekšā esošo apbūvi un apstādījumiem;
- kā nozīmīgs ainavas elements VES tiks uztvertas teritorijā starp Elksķeni un Tārgales ciemu un tālāk gar Ventspils – Piltenes šoseju, kā arī Celtnieku ielas daudzdzīvokļu mājās un Būšnieku ciema dienvidu daļā (VES parka ziemeļu daļa);
- kopumā eksperta vērtējumā plānotais VES parks esošās ainavas vērtību nemainīs.

- 6.2.10.4. Vērtējot visu plānoto VES parku ietekmi, eksperts uzskata, ka tie veidos ievērojamu un nozīmīgu dominanti ainavā, ko būs iespējams uztvert vairāk nekā 10 km attālumā, VES aizpildīs telpu un novērsīs ainavas vērotāja uzmanību; VES parku izvietošana konkrētajās vietās ir objektīvi pamatota, jo ir nodrošināta infrastruktūra, elektropārvades tīkli un to atļauj pašvaldības teritorijas plānojums. Konkrētā apvidus ainavu nevar ietvert pie vērtīgām un aizsargājamām; konkrētā apvidus ainava neatbilst kopējo pagasta teritorijas vērtību, kas koncentrējusies teritorijās piekrastē un dziļāk Ziemeļkurzemes mežos. Konkrētais apvidus atrodas Ventspils pilsētas tuvumā un tās interešu zonā. Apvidus ainaviskais izskats un uzbūve ir nozīmīga tieši uz vietas dzīvojošajiem, tāpēc vietējo iedzīvotāju viedoklis, argumenti un vēlmes ir primārie vietas attīstībai. Šobrīd teritorijās, kur plāno VES parkus, izmaiņas teritorijas izmantošanā paredz tikai Pūrkalnos un Kamārces pļavu ziemeļos, pie autoceļa A10 Rīga – Ventspils, kur lauksaimniecības zemju vietā plānots attīstīt ražošanas teritorijas. Pārējās teritorijas izmantošana ir tāda, kā to izmanto šobrīd, bet ar iespēju izvietot VES. Jauna apbūve paredzēta teritorijās gar Ventspils – Piltenes šoseju un uz Ventas pusi no tās. Eksperts uzskata, ka jau šobrīd jāplāno lauksaimniecības teritoriju starp dzelzceļu un Ventspils – Piltenes šoseju iespējamās izmantošanas scenāriji, lai plānotie VES parki nesamazinātu nekustamo īpašumu vērtību. Eksperta skatījumā, nav ieteicama VES izvietošana ar “atlūzām” no kopējām VES grupām, konkrētajā gadījumā tas attiecas uz plānoto VES Nr.25 (uz dienvidiem no dzelzceļa līnijas), lai neveicinātu teritorijas sadrumstalošanu.
- 6.2.10.5. Eksperta skatījumā būtiskas pretrunas kopējā kontekstā ar pašreizējo ainavu neveidojas Pūrkalnos un Kamārces pļavu ziemeļu pusē (starp dzelzceļu un autoceļu A10), taču šeit ierobežojošais faktors var būt esošās dzīvojamās mājas. Arī meža teritoriju daļu un Platenes pļavas izmantošana VES parkiem ir pieļaujama, taču var veidoties pretrunas ar dabas vērtībām. VES parki Kamārces pļavu austrumu un dienvidaustrumu malā vizuāli veido divas daļas, kuras atdala meža strēles, viena tuvāk dzelzceļam, otra – Tārgales ciemam. Eksperta skatījumā veiksmīgāka ir daļa, kas atrodas tuvāk dzelzceļam, otra pietuvojās apdzīvotām vietām. Savstarpējā izvietojumā VES parkiem nevajadzētu ieskaust dzīvojamās mājas (šāda situācija veidojas apdzīvotai vietai “Ventspils 2”). Arī apdzīvotās vietas Pūrkalni un Platene atrodas starp vairākiem VES parkiem, taču šeit uztveri kavē meža apaugums.
- 6.2.10.6. Eksperts norāda, ka VES parku esamību ainavā nevar raksturot ar vārdiem “labi/veiksmīgi iekļaujas ainavā” vai “slikti/neveiksmīgi iekļaujas ainavā”. Konkrētā apvidus raksturs pieļauj VES parku klātbūtni ainavā. Tā kā VES parku būvniecībai paredzētas ļoti plašas teritorijas, tas var veicināt vietas atpazīstamību, taču plānotie VES parki var nomākt esošo apdzīvojumu un radīt problēmas blakus esošo teritoriju attīstībā. Kā vienota struktūra VES ir veiksmīgāki, nekā mazās grupās lielākos attālumos, tāpēc ekspertu skatījumā plānotā struktūra ir veiksmīga.
- 6.2.10.7. Ņemot vērā to, ka VES parki aizņem plašas teritorijas, eksperta vērtējumā ieteikts VES rotorus izvēlēties gaišos toņos (klusināti balti vai viegli dūmakaini

pelēcīgi), kas vairāk iekļausies ainavā, savukārt balstus krāsot zemes toņos – zaļā vai brūnā, veidojot pāreju uz gaišo toni.

Nemot vērā eksperta sagatavoto ietekmes uz ainavu izvērtējumu, Birojs konstatē, ka nav pamata izvirzīt obligātos nosacījumus, tai pat laikā uzskata, ka, lemjot par darbības akceptu, kā arī projektēšanas stadijā ir jāizvērtē VES Nr.25 izvietojuma lietderību, ievērojot ainavas izvērtējumā minētās rekomendācijas.

Paredzētās darbības alternatīvas.

Saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 7.panta (1) daļas 1) punktu “Paredzēto darbību piesaka kompetentajā institūcijā, iesniedzot rakstveida iesniegumu, kurā norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz paredzētās darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem, ja ierosinātais paredzējis veikt darbību: 1) kura saistīta ar šā likuma 1.pielikumā minētajiem objektiem...”. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 17.panta (3) daļas 1) punkts nosaka, ka “Ziņojumā sniedz informāciju par: 1) paredzēto darbību un iespējamajiem risinājumiem attiecībā uz tās vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem (arī par atteikšanos no paredzētās darbības)...”, tādējādi no minētā secināms, ka Ziņojumam ir jāsaturs informācija par vismaz diviem risinājumiem (alternatīvām). Ziņojumā ir norādītas divas alternatīvas, proti:

- 1.alternatīva – 23 vēja elektrostaciju uzstādīšana, no kurām 17 VES jauda plānota 1 līdz 3 MW un 6 VES jauda līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā “Klāņu meži” plānots uzstādīt 7 VES, no kurām 5 VES (Nr.1, 2, 3, 4, 5) ar maksimālo augstumu 150 m un katras jaudu līdz 3 MW, 1 VES (Nr.6) ar maksimālo augstumu 180 m un jaudu līdz 3 MW un 1 VES (Nr.24) ar maksimālo augstumu 150 m un jaudu 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā “Ārces” plānots uzstādīt 5 VES, no kurām 3 VES (Nr.9, 10, 14) ar maksimālo augstumu 100 m, 2 VES (Nr.11, 12) ar maksimālo augstumu 87 m un katras jauda 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā “Tīsiņi” plānots uzstādīt 1 VES (Nr.13) ar maksimālo augstumu 100 m un jaudu 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā “Aivas” plānots uzstādīt 4 VES, no kurām 2 VES (Nr.16, 19) ar maksimālo augstumu 100 m un 2 VES (Nr.17, 18) ar maksimālo augstumu 87 m, katras jauda 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā “Rutki” (kadastra Nr.98660140007) plānots uzstādīt 3 VES (Nr.20, 21, 22) ar maksimālo augstumu 87 m un katras jaudu 1 līdz 3 MW un nekustamajā īpašumā “Rutki” (kadastra Nr.98660170060) 1 VES (Nr.25) ar maksimālo augstumu 100 m un jaudu 1 līdz 3 MW. Nekustamajā īpašumā “Veckunči” plānots uzstādīt 2 VES (Nr.7, 8) ar maksimālo augstumu 100 m un katras jauda 1 līdz 3 MW. Pie mājām “Roževici – 2” dienvidu pusē 8 m no ēkas paredzēts izveidot 7 m augstu un 24 m garu prettrokšņa sienu.
- 2.alternatīva – 25 vēja elektrostaciju uzstādīšana, proti, papildus 1.alternatīvā plānotajām VES paredzēts izbūvēt nekustamajā īpašumā “Roževici – 2” 1 VES (Nr.15) ar maksimālo augstumu 87 m un jaudu 1 līdz 3 MW un nekustamajā īpašumā “Rutki” (kadastra Nr.98660140007) vēl 1 VES (Nr.23) ar maksimālo augstumu 100 m un jaudu 1 līdz 3 MW.

Attiecībā uz ceļa alternatīvu ir norādītas tikai trases, kur jaunbūvējama ceļa variantā varētu samazināties ietekme būvniecības laikā uz dzīvojamo māju "Roževici 2". Salīdzinot abas alternatīvas (Ziņojuma 8.nodaļa), tiek norādīts uz iespējamo trokšņa pieaugumu 2.alternatīvas gadījumā, kā arī to, ka 2.alternatīvai lielāka mirgošanas efekta ietekme, lielāka ietekme uz putniem un vēja ģeneratori būs saskatāmi tālāk, toties 2.alternatīva ekonomiski labāka, jo, izmantojot vairāk VES iespējamais vides ieguvums no atjaunojamiem resursiem saražotās elektroenerģijas griezumā varētu būt lielāks. Citas būtiskas atšķirības izvēlēto kritēriju izvērtējumā attiecībā uz alternatīvām Ziņojuma nodaļa nesatur. Arī biroja vērtējumā 2.alternatīva ir nelabvēlīgāka galvenokārt trokšņu un mirgošanas efekta ietekmju aspektā.

Birojs, sniedzot šo atzinumu, nav konstatējis tādus apstākļus, kas būtu par pamatu aizliegt pilnībā ierosinātāja plānoto darbību, tai pat laikā darbība ir iespējama ar būtiskiem ierobežojumiem un tikai ievērojot Biroja noteiktos obligātos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama. Ornitofaunas aspektā daļa izvēlētās vēja elektrostaciju parka vietas ir potenciāla konfliktzona, ko daļēji var samazināt ar ģeneratoru apstādināšanu migrācijai būtiskākajos periodos.

Direktors

A. Lukšēvics

2013.gada 28.februārī.